B 373/22/5

LELTÁROZVA 1963

A

BUDAPESTI VIII. KERÜLETI

MAGYAR KIRÁLYI

ÁLLAMI FŐGIMNÁZIUM

HUSZADIK

ÉVI ÉRTESÍTŐJE

AZ 1914—1915. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI

DR. LÉTMÁNYI NÁNDOR

FŐGIMN. IGAZGATÓ.

982

BUDAPEST, 1915.

FRITZ ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJA, NAP-UTCA 13.

A

BUDAPESTI VIII. KERÜLETI

MAGYAR KIRÁLYI

ÁLLAMI FŐGIMNÁZIUM

HUSZADIK

ÉVI ÉRTESÍTŐJE

AZ 1914—1915. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI

DR. LÉTMÁNYI NÁNDOR
FŐGIMN. IGAZGATÓ.

BUDAPEST, 1915.
FRITZ ÁRMIN KÖNYVNYOMDÁJA, NAP-UTCA 13.

9976

1935

2012

B373/22
13911

Balogh Dezső.

1876—1915

Intézetünk értesítői évek óta szomorú egyhangúsággal az iskolai év folyamán elhalálozott kartársaink elparentálásával kezdődtek. Az európai háboru intézetünk tanári statusát most is súlyos próba elé állította; több kartársunk küzd a harcvonalban, de az év vesztesége mégsem csatatéri áldozat. Balogh Dezső harminckilenc éves korában, hosszú és kinos betegség után ez év májusának 26-án elhalt s vele egy derék és jó magyar élet pályája tört le, mielőtt zenitjéhez eljutott volna. Bármennyire túlharsogja is ezekben az időkben a történelem zúgása az egyéni fájdalom zokogását, azért megilletődött lélekkel állapíthatjuk meg, hogy azoknak a gyásza, akikhez közelállott, semmivel sem kisebb, ha elfojtottabb is. Balogh Dezső emlékét a mélyen lesujtott családon kivül kegyelettel őrzik meg hálás tanítványai és kartársai, akik egyaránt szerették és becsülték benne a reális gondolkozásu, jó magyar embert, a kedves és vidám pajtást s a lelkiismeretes tanárt. Földi maradványait a pestujhelyi temetőben helyezték örök nyugalomra; a végső tisztességen intézetünk tanárainak élén jelen volt dr. Létmányi Nándor igazgató, a sirnál pedig dr. Pethő Sándor búcsúztatta el.

Balogh Dezső életrajzi adatai a következők: született Borszörcsökön (Veszprém vm.) 1876. ápr. 4-én. Középiskolai tanulmányait a győri bencés főgimnáziumban és a veszprémi kegyesrendi főgimnáziumban végezte. Miután 1896—1900 között a bölcsészeti tanfolyamot a magyar-latin szakon a budapesti egyetemen elvégezte, 1903. május 25-én középiskolai tanári oklevelet nyert. Az absolu-

torium és a tanári diploma megszerzése közti időt nevelősködéssel töltötte, 1903—1905. közt a kegyes tanítórend alkalmazta helyettes tanárul a selmecbányai kir. kath., az 1905—6. tanévben pedig a szentgyörgyi katholikus főgimnáziumban. Mint helyettes tanár került a lőcsei kir. kath. főgimnáziumhoz, ahol 1907. ápr. 2-án rendes tanárrá neveztetett ki. 1909. aug. 31-én saját kérésére a zalaegerszegi, 1910. aug. 5-én pedig a budapesti VIII. kerületi állami főgimnáziumhoz helyeztetett át. Intézetünknél csaknem négy iskolaéven át működött. 1914. márciusában kezdett először mutatkozni súlyos idegbaja, amely több, mint egy évi szenvedés után vetett véget munkás életének.

II.

Az állampolgári nevelés és a háboru.

Most, midőn a létünkért vívott óriási harc küzdelmei és esélyei hazánkért és nemzeti dicsőségünkért aggódó lelkünket állandó nemes hevületben tartják, első sorban a jövendő küzdelmeire hivatottaknak nagyobb tömegére: ifjuságunkra kell vetni tekintetünket. Most látjuk igazán valóra váltan azt az ismert mondást, hogy az ifjuság a haza reménye! S midőn e nagy igazságnak szolgálatában ifjuságunk nevelése szempontjából oly sok szép és célirányos eszme hangzott el nevelői körökben, talán szolgálatot teljesítünk a nevelés ügyének, ha e tárgyra vonatkozóan mi is elmondjuk nézetünket s egyben nagy szövetségesünk gazdag irodalmából egy gyönyörü könyv eszméihez füzzük fejtegetéseinket. A szóban forgó könyv címe: *Állampolgári útmutatások a háboru idején.*[1] Előszavából a következő önérzetes sorok ragadták meg figyelmünket s indították meg eszmefüzésünk menetét:

„A német nép tudja, miről van szó e világháboruban. A németek korra, társadalmi állásra és foglalkozásra való tekintet nélkül teljesítik kötelességüket otthon épúgy, mint a harcmezőn s a tengeren, ugyanazzal a feltétlen odaadással a haza iránt, ugyanazzal a megingathatatlan elszántsággal, hogy kitartanak a szerencsés befejezésig és ugyanazzal az állhatatossággal, hogy elviselik a mérhetetlen áldozatokat, melyeket a háboru követel." Úgy gondolom, hogy ha ez igy van, s mindnyájan tudjuk, hogy igy van, akkor ez a hivatalos és lapidaris stilusú, de határozott és öntudatos ténymegállapítás az állampolgári nevelés teljes sikerét is jelenti és igazolja azt a kultúrpolitikát, mely a közoktatásban és a közneve-

[1] Staatsbürgerliche Belehrungen in der Kriegszeit. Herausgegeben für Fach- und Fortbildungsschulen vom Kgl. Preuss. Landesgewerbeamt 1915. Carl Heymanns Verlag. Berlin W. 8, 1. — VIII. + 282. l.

lésben az állampolgári nevelést kifejezetten és intézményesen beillesztette.

Nem kétséges, hogy minden állam közoktatási szervezete feladatául állampolgárok nevelését tűzte ki, bármiként definiálta is egyébként egyes iskola fajainak tantervi céljait és eszközeit, mert hiszen a kultura fogalmában benne van a közösségnek és az egyediségnek a viszonya egymáshoz. Ha az ujabb korban mégis felmerült az állampolgári nevelésnek a köznevelés körében való élesebb elhatárolása, sőt külön disciplinára emelése, akkor ezt a törekvést arra kell visszavezetnünk, hogy az állami élet feladatai korunkban szemlátomást megsokasodtak, másrészt a jogkiterjesztés az egyén individualis életét tudatosabbá tette, amiből, hogy úgy mondjuk, az életformáknak oly rendkivül gazdag szövevénye támad, melyben az állam és az egyén viszonyáról külön és tervszerűen kell a jövendő nemzedéket tájékoztatni.

Ezt kivánja az állam és állameszme fokozottabb védelme is az ujabb társadalmi ideologiákkal és a külső ellenséggel szemben.

Ismeretes, hogy az állampolgári nevelés eszméje a külföldön az utolsó évtizedekben nagy hullámokat vert, amelyekből itt is, ott is kiemelkedett az állampolgári nevelés kész épülete. Nem kivánom most azokat a vitákat ismertetni, melyek az állampolgári nevelés fogalma és célja körül keletkeztek,[1] elegendő, ha megállapítjuk, hogy minden modern állam gondoskodik arról, hogy a tanuló nemzedék ismerje meg egyfelől azokat a jogokat és kötelességeket, melyek az államot illetik, másfelől ismerje meg és tudja majdan gyakorolni azokat a jogokat és teljesíteni azokat a kötelességeket, melyek állampolgári minőségéből reá háramlanak.

Abban is megegyeznek a vélemények, hogy a szorosan vett állampolgári nevelés *„az alkotmánytan“*, az *államjog*, a *polgári jog*, a *gazdaságtan* és az *egészségtan* tanításán nyugszik.[2]

Minthogy az állampolgári kötelességek között minden európai államban Anglia kivételével a hadkötelezettség is szerepel, önként felmerül a kérdés, vajjon e kötelesség teljesítésére az állampolgári nevelés egyenesen és közvetlenül is készítse elő az ifjúságot, vagy elégedjék meg a közvetett hatással, melyet az állampolgári nevelés

[1] L. Der Begriff der staatsbürgerlichen Erziehung von Georg Kerschensteiner. Leipzig u. Berlin, 1910. B. G. Teubner.

[2] L. Miklóssy István: Az állampolgári nevelés szükségessége hazánkban. Előadás a Kath. Tanáregyesület VI. közgyülésén. Magyar Középiskola: 1914. évf. 81—91. és 147—156. l.

egyéb tényezői ez irányban gyakorolhatnak. Más szóval helyes volna-e a katonai nevelés elveit mereven belevinni az állampolgári nevelés szervezetébe?

E kérdés felvetése napjainkban különösen jogosult. A harctér eseményei, az ott gyüjtött eddigi tapasztalatok, valamint a későbbiek is felette alkalmasak a közönségben, de sőt pedagogus körökben is felkelteni azt a hajlandóságot, hogy a harci készség fokozását a most serdülő nemzedékben a polgári nevelésnek nyomatékosabban hangoztatott feladatává tegyük, mint eddig történt. Különösen a testi nevelés az a terület, melyen a harctéri tapasztalatok gyümölcsöztetése hálásnak ígérkezik.[1] Nap-nap után halljuk és olvassuk, hogy a testi fáradalmaknak micsoda rettenetes változásait kell elviselniök katonáinknak s a fizikai ellentállás és edzettség mekkora fokára van szükségük, hogy a lelki erőt cserben ne hagyja a testi fogyatékosság. És könnyen érthető a következtetés: „Fektessük katonai alapra az ifjuság testi nevelését.“ Ez azonban nyilvánvaló tévedés volna. A tulajdonképeni katonai gyakorlatoknak egészen különleges céljuk van, amelyeknek a polgári életben kevés hasznát vehetjük. Ellenben nem szorúl külön bizonyításra, hogy az ügyesség, edzettség, munkabírás, lélekjelenet, eltökéltség, körültekintés, férfias fegyelem oly tulajdonságok, amelyekre a polgár embernek és a katonának egyformán szüksége van: a polgárnak az élet nem kevésbbé komoly harcainak megvívásához, a katonának a háború viseléséhez. Ezeken a pontokon tehát érintkeznek a polgári élet és a hadviselés feltételei. Ez az érintkezés most oly intenzív, hogy a béke napjai számára is hatással lehet, ha tanúlságait okosan fel tudjuk használni. Már békeidőben is tapasztaltuk, hogy az élet küzdelmeinek növekedésével nem gyarapodott megfelelő arányban a nemzedékek ellentálló ereje, kitartása, lelki egészsége. Az athletika nem segített a bajon s háboru után még nyilvánvalóbbá lesz, hogy a testgyakorlásnak mutatványos formáit még jobban meg kell szoritanunk s a turisztikai elemet kell benne kiszélesitenünk, a cserkész-nevelést kell intézményes alapokra fektetnünk. Ezzel egyaránt szolgálni fogjuk a béke feladatait és a véderő érdekeit.

A katonai fegyelem és engedelmesség is oly különleges célt szolgál, hogy a köznevelés rendes tényezői között el nem helyezhető, már pedig a katonai nevelés, par excelence katonai gyakor-

[1] L. Katonai irányzat a testnevelésben. K. F.-től. O. K. T. 1915. évi 7. sz. 285. l.

latok nélkül nem képzelhető. Viszont a rend, a pontosság, a felelősségérzet, melyeknek áldásait a harcmezőn tapasztalhatják katonáink, kedvező visszahatással kell, hogy legyenek egyes társadalmi rétegeinknek e tekintetben meglehetősen laza felfogására. Tanuló ifjuságunk is a tulságosan becéző nevelésnek, mely napjainkban különféle jelszavak alatt lábrakapott, kárát vallja.

A háboru tapasztalataiból való az a tény is, hogy katonáink vitézségének, kitartásának nem *a katonai szigor* és a büntetéstől való félelem az indítéka. Békés foglalkozású tartalékos tisztek és népfelkelők teszik harcoló seregeink zömét. És ezekkel a katonai disciplinától jó részt már elszokott elemekkel azok a katonai feljebbvalók tudnak legeredményesebben operálni, akik megkövetelik ugyan a rendet és kötelességtudást, de szeretettel és méltányossággal bánnak velük, akárcsak az iskolában és az a tanítómester ér el legjobb sikert, aki legközelebb áll tanítványai szivéhez. Helyes tehát az a következtetés, hogy a katonai és a polgári nevelésnek közeledniök kell egymáshoz; egyik tanulhat a másiktól.

Kerschensteiner[1] az állampolgári nevelés feladatai közzé sorozza az állampolgárnak a haza védelmére való képesítését is: „Erziehung zur Wehrhaftigkeit". Ezen azonban nem a katonai nevelést érti, hanem a józan és hygienikus életmódra szoktatást, mely az egyént hadi szolgálatra is alkalmassá teszi. Ezt egybevetve az előbb mondottakkal nem szabad figyelmen kivül hagynunk az állampolgári nevelés és háboru kapcsolatainak vizsgálatánál azt a szempontot, hogy az állampolgári nevelés céljait a békében dolgozó állam, társadalom és egyén közös érdekei határozzák meg. Ha ezek a célok az állami lét tudatosságára, az egyén akaratának közös feladatok megoldására irányuló és belátáson alapuló alárendelésére irányulnak és ha a leendő polgárban a vallásosság, a lelkiismeretesség, a szorgalom, a kitartás, az önmegtagadás és az odaadás[2] érvényeit vannak hivatva fejleszteni és cselekvő készségre bírni, akkor nem kétséges, hogy az akként nevelt állampolgárok a háboruban is tudni és teljesíteni fogják kötelességeiket. Abból a viselkedésből tehát, amelyet az állampolgárok a maguk összeségében háboru idején tanusítanak, világos következtetést lehet vonni arra, mennyire ismerik állampolgári kötelességeiket, s mennyire vannak tudatában annak, hogy a válto-

[1] Staatsbürgerliche Erziehung der deutschen Jugend von Dr. Georg Kerschensteiner. 3 Aufl. Erfurt 1909. Verlag v. K. Villeret 16-ik lap.

[2] U. o.

zott viszonyok között is az állam, a haza létérdekeinek megóvásától és biztosításától függ az ő veszélyeztetett egyéni létük megóvása és biztosítása is.

Lássuk néhány példában, hogyan érintett bennünket, de hogyan érintette népünket a háboru kitörése. Tapasztalhattuk, hogy a háborus hirek keltettek ugyan izgalmat, de félelem vagy rettegés nyomai nem voltak észlelhetők s mikor a mozgosítási parancs megjelent, a bevonulásra kötelezett férfilakosság nyugodtan s oly pontossággal jelentkezett illetékes hadkiegészítő parancsnokságainál, oly nyugodtan várakozott napokon át — sokszor a szabad ég alatt töltve az éjszakákat is, — hogy méltán bámulatot keltett ez a várakozást felülmuló kötelességtudás. És a szélső délvidék egyes szerblakta helyeit nem számítva, helyt állottak nemzetiségeink is. A mozgósítás megtörtént, hadseregeink felvonultak s azóta vívják hősiesen és lankadatlanul csatáikat, túl az ország határain. De folytassuk észleleteinket az ország határain belül. Mikor a vonatok elvitték katonáinkat, eleinte valami különös zsibbadtság jelei mutatkoztak az otthonmaradottak lelkein. Mintha úgy gondolkoztunk volna: Ime felszereltük, elláttuk hadseregünket élelemmel, ruhával, munitióval s a hadviselés minden egyéb szükséges kellékével s most várjuk türelemmel, mit hoz a jövő. Az a tudat, hogy a jelenkor háboruit nemcsak a fegyveres erőnek, hanem az otthonmaradottak millióinak is kell megvívniok, mintha csak a leg műveltebbek elméjében lett volna meg világosan. Láttuk, hogy a kisebb és nagyobb ipari üzemek kezdték megszüntetni vagy megszorítani működésüket, anélkül, hogy erre kényszerítő okuk lett volna; az üzletek tartva a forgalom megcsappanásától, leszállították személyzetük számát, a városi közlekedés kevesebb járattal kezdett lebonyolódni, sőt a napilapokban vita folyt arról, vajjon megnyíljanak-e az iskolák vagy sem. Szóval az élet lüktetése a legfontosabb vonatkozásokban megállással fenyegetett. Szerencsére ez az állapot nem sokáig tartott. De meg kell állapítanunk, hogy erélyes fellépésre volt szükség, hogy a további stagnátiónak, elernyedésnek eleje vétessék.

Tapasztalhattunk egyebet is. Megcsappant a kinálat az élelmiszerekben. Ebben kétség kivül része volt a számításnak, a speculatiónak is, de a kis embereket, a kicsiben termelőket a falvakban sokszor az ösztönös egoismus bírta rá, hogy termésüknek egy jelentékeny hányadát, nagyobbat, mint az ő rendes évi szükségletük, félretegyék. Tanui voltunk annak is, hogy az emberek hirtelen

megrohanták a takarékpénztárakat betéteikért, mert azt gondolták, hogy otthon a ládafiókban nagyobb biztonságban lesz a pénzük, mint a pénzintézetek páncélzárain belül.

Csakhamar jelentkezett a váltópénz, különösen az ezüstpénz hiánya. Intelligens ember is akadt nem egy, aki gyüjtötte az ezüst egy és két koronásokat helytelenül felfogott előrelátásból arra az időre, amikor a papirpénznek nem lesz esetleg értéke.

A példákat kiki szaporíthatná. Azonban az eddigiekből is nyilvánvaló, hogy közgazdasági életünknek a háboruval való összefüggéseiről nem volt kezdetben tudatos képünk. És ha latba vetjük, hogy a falu népe máig se nagyon változtatott rendes életmódján, hogy a fehérnép ölbe tett kézzel élvezi a hadisegélyt és selyem viganót vásárol, ellenben napszámba felemelt bérért sem szegődnek: akkor nem mondhatjuk, hogy az állampolgári kötelességeket a maguk valóságában felismerné és átérezné különösen gazdasági vonatkozásaikban. Népünk nagy része tehát nincs tudatában annak az igazságnak, hogy „valamint csupán a hadi vitézség technikai készültség nélkül tartós eredményeket nem biztosíthat a háboruban, azonképen a gazdasági élet erőinek és területeinek helyes elrendezése nélkül a „front" mögött nem biztosítható a végleges győzelem."[1]

Megnyugtató, hogy a gazdasági élet folytonosságának fenntartására nálunk is megtörténnek és folyamatban vannak az intézkedések. De kétségtelen, hogy az említettem okoknál fogva ez a feladat nálunk sokkal több nehézségbe ütközik, mint német szövetségeseinknél.

Egy okkal több ez is, hogy használjuk fel az alkalmat és vizsgáljuk, hogyan értékesíthetők a háboru mozzanatai az állampolgári nevelés céljaira.

Eleinte paradoxonnak látszik, hogy az állampolgári nevelést, melyről megelőzőleg megállapítottuk, hogy céljait helyesen első sorban a béke szempontjából határozhatjuk meg most, mert a háboru szemüvegén át nézzük. De ha figyelembe vesszük, hogy az állam a háboruban mindenkitől könnyen érthető, mindenkit a legközelebbről érintő, mindeneket átkaroló szent és magasztos hivatásban jelenik meg, akkor minden más ténykedésénél világosabban és határozottabban ráeszmélünk az állam fogalmára. A békében ez távolról sincs így. Sőt az állami élet tényei békeidején igen sokszor hamis fogalom alkotásra adnak alkalmat. Milyen sokan vannak,

[1] Staatsbürgeliche Belehrungen in der Kriegszeit V. fej.

akik az államot csak az adószedésből, a katonai sorozásokból, közmunkák rekvirálásából, állat és takarmány kiviteli tilalmakból stb. ismerik: ellenben az állam által nyujtott ellenszolgáltatásokra nem gondolnak, mert az állam és polgárok viszonyát alaposan sohasem mérlegelték. Hányan vannak, akik mindent elkövetnek törvényes adójuk leszállítására, ellenben szivesen részesednek állami vállalkozásokban s fejős tehénnek tekintik az államot a békében s talán még inkább a háboruban. Éles világításba helyezi ezeket a tényeket Prohászka, Székesfehérvár püspöke, midőn igy szól egyik háborus előadásában,[1] miután a magyar nép harci vitézségének szép emléket emelt, de hibáiról sem feledkezik meg:

„Hol tartunk annak a belátásától, hogy amit a haza veszít, azt én veszítem s hogy ami a hazának kerül pénzébe, azt én fizetem, tudniillik mindegyikünk? Hol tartunk attól, hogy ami az államé, az az enyém is, s hogy ami neki vész, az nekem vész s azt bizony nekem kell megfizetnem. A mi katonáinkban — s ez a magyar szociális érzés egyik mérője — mindez átlag hiányzik; ha egy kicsit is megsebesültek, ezer és ezer számra dobják el a drága fegyvert s ezt a könnyelmü pazarlást a csodalénynek kell megfizetnie, melyet államnak hívnak, hogy miből, azt a magyar nem kérdezi, de az adót nyögi s felpanaszolja. A béresasszony, vagy más, akinek elment a kenyérkeresője, megkapja attól a misztikus felhőkbe burkolt lénytől, az államtól a segélyt s nem dolgozik, ül a küszöbön vagy a padkán a kályha mellett s lopja a napot s nem érti, hogy az egész állam közgazdaságilag egy szerző, munkás, szorgalmas, takarékos nép vállain áll; hogy az állam ereje az a munka, melyet mi végzünk s hogy az állampénztár forrásai mind a mi zsebeinkben rejtőznek.

Ime ez a szociális müveltség — ez a polgári belátás a dolgokba s az összefüggésekbe, hiányzik a magyar népből."

Érezzük, hogy a költői ihletű, tudós főpapnak szavai népünknek az állampolgári belátás fogyatékosságából eredő hibáit híven és találóan jellemezte. Érezzük azt is, hogy bár népoktatási törvényünk megköveteli az elemi iskolákban a „polgári jogok és kötelességek rövid ismertetését", a felsőbb népiskolákban „a hazai alkotmánytannak" tanítását, a polgári iskolákban is a „köz-, magán- és váltójog alapvonalainak" megismertetését: mégis nagyon

[1] Prohászka Ottokár: A háboru lelke 171. oldal. „Élet" kiadás Budapest 1915.

sok a tennivalónk ezen a téren, hogy az állampolgári nevelés gazdagabb gyümölcsöket teremjen.

Nem tekintve azokat a feladatokat, melyek a népoktatásnak ez irányban való elmélyitésére alkalmasak lehetnek, itt van a középfokú oktatás egész területe, ahol az állampolgári nevelésről intenzivebb módon és tudatosan kellene gondoskodni.[1]

Ennek a felismerése bírta rá Miklóssy István főgimnáziumi tanárt, hogy az állampolgári nevelés érdekében mozgalmat indítson és eszmecserére adjon alkalmat a budapesti kath. tanári körben megtartott sorozatos előadásaival.[2] További eszmecserére nem kerülhetett a sor, mert megindítója a háboru kitörése óta hadi szolgálatot teljesít.

Nem feladatom, hogy az állampolgári nevelés kívánatos továbbfejlesztését rendszeresen vázoljam most s e rövid kitérés után visszatérek annak a kérdésnek taglalásához, mikép használhatók fel a háború tanúságai az állampolgári tudatosság felébresztésére és megerősítésére.

Az állampolgári nevelés eszközének, mondjuk tárgyainak komplexumából, különösen az állampolgári jogok és kötelességek, másrészt a gazdaságtan közérthető elemei azok, amelyek a háboru mozzanataiban éles világításba helyezhetők.

Már maga az állam fogalma oly konkrét tartalmat nyer a háborúban, hogy sokkal könnyebben megérthető jelen ténykedéseiből, mint bármily szabatos definitióból. Lássunk néhány példát.

Az állam a többi között személyes szabadságot, vagyonbiztonságot és az otthon sérthetetlenségét biztosítja polgárainak. A mig a béke tart, ezen jogok tudata a polgárok legtöbbjénél csak latens, csak egyénenkint és helyenkint lép fel, mint tudatos valóság, akkor, amikor valamely oldalról veszély fenyegeti és akkor kinekkinek módjában van, hogy ezen jogainak megsértése ellen az arra hivatott fórumok előtt egymaga is védelmet keressen. A háboruban egyszerre s mindenkire kivétel nélkül rászakad annak a veszedelemnek a tudata, hogy e javaink veszendőbe mehetnek, ha győz az ellenség.

[1] Jellemző pl., hogy nem egyszer akadnak olyan középiskolai tanulók, akik nem tudják, hogy katonai ügyben a járásbírósághoz, vagy a szolgabírósághoz kell-e fordulniok.

[2] Fentebbi jegyzetben idézett előadásán kivül még két előadást tartott M.: Állampolgári nevelés Franciaországban. L. Magyar Középiskola 1914. évf. 275 l.; A németalföldi, a dán és a svájci állampolgári nevelés. L. u. o. 464 lap.

S ettől a veszedelemtől az állam ment meg bennünket hadseregével és hatalmas organizatiójával, mely a hadviseléshez megkivántatik. A nép legegyszerübb fia is érzi a maga elégtelenségét és tehetetlenségét az óriási feladattal szemben, s milliók bizalommal tekintenek az államra, s az állam képe egy pillanat alatt kilép abból a misztikus homályból, amely béke idején a nép előtt körülveszi és festet ölt. Ugyanakkor megvalósul a sokat hirdetett elv, hogy amire egyesek vagy kisebb csoportok nem képesek, azt el tudják érni az egy célra egyesített erők, a nemzet összesége. De az ellenség leveréséhez fegyver és munitio is kell, a nagy hadseregeket táplálni kell, kórházakat kell állitani a sebesültek számára, gondoskodni kell a kenyérkereső nélkül maradt családtagokról, az elesettek özvegyeiről és árváiról. Hasonló szükségletek kielégítése részben a békében is feladata az államnak, de most mindez a szemünk előtt folyik koloszális méretekben és szédítő egymásutánban. Ha iskolák, vasútak épitése, jóléti intézmények felállítása, munkásotthonok telepítése s más számtalan állami feladat teljesítése a békében nem volt elég az államról való helyes fogalomalkotásra, a háboru valóban módot és alkalmat nyujt, hogy megteremtsük tanítványaink lelkében. És itt különös súllyal kell rámutatnunk nemzetiségi vidékeinkre. Ha valamikor ráirányíthattuk nemzetiségeink figyelmét a magyar állam védő és oltalmazó karjára, most fogjuk megtehetni leghatékonyabban. A harc dühe ott tombol a leghevesebben, az ország azon határai mentén, ahol nemzetiségeink laknak. Szemük előtt folyik a védelem munkája, amint szemük előtt folyt a betörő ellenség barbár pusztítása, ahol sikerült lábát hacsak napokra is megvetnie. Ennek a vidéknek az orosz panszlavizmustól sokszor megkisértett népe bizonyára sohasem volt oly fogékony a magyar állameszme megértésére, mint a szenvedések ezen napjaiban, amelyektől az állam hadserege és gondoskodása mentette meg. Az a néhány hét, amelyet az orosz hordák a határszéli falvakban töltöttek, eloszlathatta az orosz ügynököktől a nép elé festett ábrándképeket, keserű ízelítőt nyujtott a cárizmus áldásaiból, s ugyanakkor mérhetetlen magasságba emelte a magyar állam jog- és törvényuralmát. Ezt a momentumot ne mulaszszák el felhasználni iskoláink és tanítóink sem most, sem a háboru után.

Az állampolgári jogok további ismertetésénél az ellentétek szembeállítása is nagy haszonnal értékesíthető, amidőn az orosz autokrata állam jogfosztó rendszerét vázoljuk s kiemeljük, hogy mennyire korlátozza a személyes szabadságot az orosz uralom

békében is. Nem kiméli a családi otthont, házkutatásokat tarthat, vagyonelkobzási rendeleteket, elfogatási parancsokat adhat ki birói végzés vagy ítélet közbenjötte nélkül tisztán rendőri, vagyis közigazgatási úton, miként a Szibériába deportáltak szomorú példája tanusítja. Oroszországban nincs vallásszabadság, rendszeresen folyik a felekezeteknek elnyomása az orosz orthodox egyház kivételével. Itt nyomatékkal utalhatunk az oroszok erőszakos térítő munkájára határainkon. Majd felhívjuk a figyelmet, hogy a cár birodalmában nincs sajtó és gyülekezeti szabadság.

Ugyanekkor kifejtjük, hogy a hadviselés érdekei a háboruban az állampolgári jogok bizonyos korlátozását vonják maguk után, de még ez a hadiállapot is respektálja a törvények garanciáját és semmi esetre sem nehezedik oly nyomasztóan a polgárságra mint az orosz önkény béke idején is a maga hazájában.

Hogy miért van szükség a háboruban kivételes intézkedésekre azt könnyen megértik a tanulók saját tapasztalataikból. Látják, hogy a vasutak katonát, ágyút, fegyvert, élelmet stb. szállítanak a harctérre, mert a hadsereg harci kézsége és felkészültsége most a legfőbb, minden más érdeket megelőző feladat. Érthető tehát, ha időnkint nem utazhatunk tetszésünk szerint, ha nem küldhetünk pénzt a postán akkor, amikor akarunk. E miatt van is néha egy kis fennakadásunk, talán kellemetlenségünk is, de egy embernek vagy csoportoknak ezekből származó nehézségei semmiségek a haza, az állam, mindnyájunk létének világosan látható és érezhető veszélyeztetésével szemben. Azért a polgári jogok korlátozása a háboruban nem önkény, hanem az állam önfenntartására irányuló törvényes állapot, amely alkotmányosan jött létre, és amelynek zúgolódás nélkül kell magunkat alávetnünk.

Az állampolgári kötelességekre szintén élénk világosságot vet a háboru. Legfontosabbak közülük az állampolgári hűség, engedelmesség a törvények iránt, az adófizetés, a hadkötelezettség. Kidomborításukra a napi események és tapasztalatok bőséges anyagot szolgáltatnak.

Az állampolgári és alattvalói hűség fogalmát akként érzékeltethetjük meg, ha az ellene elkövetett bűnöket az árulást és a kémkedést tanulóink erkölcsi felháborodásának és megvetésének tárgyává tesszük.

A törvények iránt tartozó engedelmesség és a törvény előtti egyenlőség tömeges példáit a harcbavonulók százezrei nyujtják rangra és állásra való különbség nélkül.

Az adófizetés kötelezettsége a háboru alatt sem szünetel. Ennek a kötelességnek teljesítésétől függ az állam teljesítőképessége békében és háboruban egyaránt. Ha az adófizetés a békében oly terheket ró az állampolgárokra, amelyek nem gyümölcsöző befektetéseknek látszanak, pl. hadi felszerelésekre, fegyverekre, ágyukra, várakra, szóval a véderőre: most egyszerre mindenki előtt világossá lesz, mily fontos, mily életbevágó dolog, hogy az adók befolytak és hogy a véderőre is nagy összegek jutottak. Azért nem hazafias dolog a háboru ürügye alatt az adófizetést elodázni. Miből fedezze az állam rendes és rendkivüli kiadásait, amikor a háboruban hihetetlen módon megszaporodtak a szükségletek. Hiba az is, ha a moratoriumot olyanok is felhasználják fizetési kötelezettségeik teljesítésére, akik tudnának fizetni. Ezzel t. i. olyan polgártársaik fizető képességét gyöngítik, akik állami adóikat e miatt nem tudják beszolgáltatni.

Legkönnyebb ma az állampolgári kötelességekből a hadkötelezettséget megvilágítani. Miért van szükségük az államoknak hadseregre, miért kell minden alkalmas embernek otthonát egy időre béke idején is elhagynia, hogy katonai szolgálatot teljesítsen, oly kérdések, amelyekre minden elméleti oktatásnál érthetőbb választ adnak a csatamezők véres csodái. És itt már nemcsak kötelességekről kell beszélnünk, hanem a vitézség, az odaadás, az önfeláldozás ethikai hatásait is fel kell használnunk az állampolgári öntudat fejlesztésére és megerősítésére. Ez a terület az, ahol a jogok és kötelességek fogalmát erkölcsi motivumokkal kell körülvennni, amelyek nélkül nem lehet el semmiféle polgári nevelés, mert az intellektus egymagában nem biztositéka az állampolgári erények gyakorlásának.[1]

Nagy haszonnal értékesíthetjük azokat a háborus tapasztalatokat az állampolgári nevelés érdekében, melyek gazdasági életünknek a háborus viszonyokhoz való adaptatiójából meríthetők.

Itt jelentkezik ugyanis leghatározottabban az ösztönös és a tudatus egoismus egyaránt. Mindkettőnek leküzdésén és átalakitásán mulik a háboru gazdasági részének sikeres megvívása, sokkal inkább mint bármily tényezőn. A kiéheztetés elmélete veszedelmesebb fegyver, mint a gránát és a shrapnel. Kivédésére rendszeres gazdasági organizatió szükséges és máskor nem ismert önmegtagadást és áldozatkészséget tételez fel a polgárság részéről. De

[1] L. Staatsbürgerliche Erziehungen von Dr. F. W. Foerster Leipzig. Teubner 1910. 8. l.

szükséges a népnek gazdasági iskolázottsága is hozzá, mert különben a hatóság rendeleteit helytelenül vagy sehogysem hajtja végre.

Németország azonnal a háboru elején számított arra, hogy Anglia a kiéheztetés elméletét a gyakorlatban fogja kipróbálni megvalósítani s mivel élelmi cikkekben körülbelül 33% erejéig bevitelre szorul, azonnal áttért a háborus gazdálkodásra, ami annyit jelent, hogy számításba vette összes készleteit, a várható behozatalt s a mutatkozó hiányt a lakosság életmódjának rationalizálásával próbálta pótolni. Németország nagy gazdasági fellendülése, miként ők mondják, a ruházkodási és élelmezési luxust — demokratizálta.[1] Vagyis a német polgár többet költ rendes körülmények között ruhára és élelemre, mint az 1870. év előtti időben, de nem azért, mert erre szükség van, hanem mert telik rá a társadalom minden rétegében. Nem csoda. A német kivitel (főleg ipari kivitel) mely 1871—1880-ig átlag 6 milliárdra rugott, azóta 22 milliárdra emelkedett évenkint. A luxus kétségkivül nálunk is demokratizálódott, valószinüen még inkább mint Németországban, de sajnos, nem azért mert telik, hanem azért mert másra nem telik. A német nép azonnal megértette, miről van szó, minden egyes ember érezte a maga gazdasági szolidaritását az állam gazdasági helyzetével és ahhoz alkalmazkodott. És azért ott nem is került a kivételes intézkedések végrehajtása nagyobb nehézségekbe, mivel a nép nemcsak politikailag, hanem gazdaságilag is intelligens, amit magunkról el nem mondhatunk. Az élelmi szerek okszerü elosztódására, az árak szabályozására nálunk is történtek intézkedések. Állampolgári kötelesség ugyan, hogy az állam vagy egyesek szorult helyzetét senki se használja fel illetéktelen vagyonszerzésre, s mégis hányszor szegték meg ezt az elemi szociális elvet nagyban és kicsiben éppen a háboru alatt. Hányszor indokolták a piaci árusok az árak emelését bőségben rendelkezésre álló termékeknél is azzal, hogy háboru van, „mikor jusson egy kis haszonhoz a szegény ember?“ Ezek a tudatos egoismus példái. De ennél még gyakoribb az ösztönös egoismus, melybe a gazdaságtanilag iskolázatlan falusi ember esik. Elrejti buzáját, krumpliját, babját, borsóját stb. hátha jön a muszka, vagy a „finánc“, mindkettő elviszi, miből élünk? Azt sem érti, miért adja ő el a buzájának egy hányadát s miért vegyen ő azon kukorica lisztet, mikor az ő öregapja se evett soha mást mint buzakenyeret.

[1] Staatsbürgerliche Belehrungen in der Kriegszeit 84 l.

Ha falusi asszonyaink s a városi napszámosok nem vállalnak munkát, mert megélnek a hadisegélyből, ez a jelenség is arra vezethető vissza, hogy nem látják be a munkáskezek hiányának befolyását az egész gazdasági helyzetre s nem érzik az érdekközösséget, mely azt parancsolja, hogy az egyes ember munkaereje most még nélkülözhetetlenebb az összeségre nézve s a végső elemzésben neki is javára válik.

Még több szó eshetik a föld megműveléséről és a mezőgazdasági termelésnek a háborús szükségletekhez való alkalmazkodásáról.

Az ipari élet transformálása is a háború adta viszonyokhoz nehezen ment. Míg nálunk számos ipari üzemet be kellett szüntetni munkáshiány, vagy szállítási nehézségek, vagy a kereslet megcsappanása miatt, Németországban azonnal átalakult igen sok üzem olyan cikkek gyártására, amelyek a hadviseléssel közvetve, vagy közvetlenül összefüggnek. Ez természetesen csak oly munkáselemek segítségével lehetséges, amelyeknek kulturális foka a megváltozott munkakörhöz való gyors alkalmazkodást lehetségessé teszi. Vallja is büszkén az említett porosz hivatalos kiadvány, hogy Németország pontosan működő háborús organizatióját népiskoláinak fejlettségéből lehet megmagyarázni. A német nép átlagos műveltségének színvonala magasabb a többi népekénél.[1] Ezt kiegészíti a tudományos képzés methodikus organizáltsága, amely nélkül, úgymond, lehetetlen lett volna az angol iparral a versenyt sikeresen felvennünk. Ezt az angolok is elismerik: „Igen, a germánok tanultságukkal fognak bennünket agyonütni," mondotta egy angol parlamenti vezér.

Hogy az állampolgári nevelés gazdasági okulásait a háborúból vett példákkal illusztrálhassuk, tereljük rá a tanulók figyelmét azokra a nélkülözésekre és fáradalmakra, melyeket harcoló katonáink hős kitartással viselnek. A harcmező megpróbáltatásainál nincs különb tanítómester. Hányszor kénytelenek étlen-szomjan küzdeni az ellenséggel s mi idehaza, ahol életünk biztonságban van, mi zúgolódjunk, ha egy tál ételt meg kell vonnunk magunktól, ha nem ehetünk fehér kenyeret, ha kevesebb húst, vajat stb. kell fogyasztanunk. Ebből a kiindulásból könnyen rátérhetünk a továbbiakra: ne vásároljunk nyalánkságot, ne együnk zsíros kenyeret, ne pazaroljuk a kenyérhajat, ne igyunk alkoholos italt —

[1] Staatsbürgerliche Belehrungen in der Kriegszeit I. fej.

szóval világítsuk meg az egyszerű, a takarékos, a mértékletes életmód elveit gyakorlati példákkal. A tanulók nagy része már ilyen rend szerint él is odahaza. Magamagán tapasztalja, hogy ilyen életrend mellett is egészséges és el tudja végezni mindennapi teendőit.

Itt kínálkozik a kedvező alkalom annak a kérdésnek felvetésére a tanulók előtt: mennyivel gazdagabbak, vagyonosabbak volnánk, ha a békében önként úgy takarékoskodnánk, ahogy most részint előrelátásból, részint kénytelenségből takarékoskodnunk kell, anélkül, hogy inséget szenvednénk. Magyarázzuk meg a többi között, hogy a sok húsevés káros az egészségre, nemzetgazdasági szempontból pedig pazarlás.

Ezek az utmutatások, aminőket a német ifjuság bőven kap a háboru idejére, nálunk még szükségesebbek, noha oly terjedelemben minden népréteg ifjuságát nincs is módunkban kioktatni. Az ismétlő iskolák, az ifjusági és népegyletek az igazi talaj, ahol az állampolgári nevelés magvait el kell hintenünk, de ezek számát még nagyon szaporítanunk kell; hogy a különben helyes conceptio megfelelő gyümölcsöket teremjen. Poroszországban 1897-ben 969 ismétlő, illetőleg továbbképző iskola (Fortbildungsschule) volt. Az 1911-ik évben számuk már 5349.

A középiskolában könnyebb a helyzet, a tanulók intelligenciája az állampolgári nevelésre adva van. Azokat az impulzusokat és tudnivalókat, melyek az állampolgári nevelés szempontjából a mai viszonyok között tekintetbe jöhetnek, hazafias szellemü iskolákban nem nehéz a tanulók lelkébe juttatni, de nem elmélettel, hanem a kínálkozó konkrét tények bevonásával és megbeszélésével és közvetlen tevékenységük igénybevételével.

A példa, a tett, a legközvetlenebb nevelők. Az önmegtagadást, az áldozatkészséget, az önfeláldozást, vagyis az állampolgárnak nem irott állami törvényen, de az ethikán alapuló kötelességeit a puszta szóból nem érti meg az ifjuság, ha át nem élte őket. Átélésüknek most van az ideje. És e tekintetben a helyes útra léptünk, amikor az ifjuságot cselekvő közremüködésre serkentettük egyrészt azáltal, hogy személyes tevékenységüket vesszük igénybe, — a leányiskolák pl. meleg ruhákat és fehérnemüt készítettek, a fiúk mint cserkészek a sebesültek szállításánál segédkeznek, a falusi nép gyermekei vízzel, gyümölcscsel s ennivalóval látja el a keresztül vonuló katonákat, — másrészt alkalmat adunk arra, hogy a zsebpénzüket, vagy egyéb megtakarított filléreiket a sebesültek ápolására,

családtagjaik segélyezésére fordítsák. Persze a németek ezen a téren is minden népet fölülmulnak. Tudott dolog, hogy az aratásnál középfoku iskolák tanulói is együtt dolgoztak a megcsappant számú arató néppel s uj év óta — mind megannyi fürge ügynökök — aranyat szereznek be papirpénz ellenében a birodalmi bank számára. Olvassuk, hogy az igy kitüzött cél egy milliárd aranynak összegyüjtése.

Ám nem szabad keveselni azt sem, amit a mi ifjuságunk tett és tesz.[1] Ezt a tettre való kézséget a közért, a szolidaritásnak ezt a nagy méretekben jelentkező tőkéjét mintegy conserválni, elraktározni a feladatunk a háboruban, hogy a jobb napokban a békében is gyümölcsöztethessük.

A fogyatkozások pedig, melyeket éppen az állampolgári nevelés szempontjából észlelünk arra sarkalnak, hogy ezeknek kiküszöbölésére minden rendű iskoláinkban a figyelmet ráterelj ük.

Hátra van, hogy fejtegetéseink eredményeképen összeállítsunk néhány szempontot, amelyek alá az állampolgári nevelés háborus anyaga beosztható. Teljességre semmi esetre sem tarthat igényt ez az összeállítás. Csupán kisérlet arra nézve, hogyan lehet az anyagot csoportositani.

I. *A háboru.* Előzmények. Kitörésének közvetlen és közvetett okai. Nem mi akartuk, reánk kényszerítették. Az ország hangulata. Az ország egységes állásfoglalása. A nép és a parlamenti pártok egyetértése. Mi forog a kockán? Az állam megmentésétől függ polgártársainak is a sorsa.

II. *Az elérendő cél és eszközei.* A mozgositás. Lefolyása és az állampolgárok bevonása a védelemre. A védkötelezettség. A hadsereg. Katonáink hősiessége és kötelességtudása

III. *A hadiállapot.* Kivételes intézkedések a jogi, és nemzetgazdasági téren. A forgalom és a kereskedelem időnkinti korlátozása a hadseregszállitások érdekében. Kiviteli tilalmak. Vámmentes behozatal. A hadsereg és a népélelmezés. Az állatállomány fenntartása. Moratorium. Rekvirálások. A drágaság.

IV. *Földmivelés.* A főtáplálék a kenyér. Ennek biztosítása. Miért

[1] Hadd említsek meg a sok közül csak egy példát. Az Andrássy-uti áll. fels. leányiskola és leánygimn. növendékei a harcoló és sebesült katonák részére sajátkezüleg mintegy négyezer darab különféle téli meleg ruhadarabot kötöttek és varrtak. Ezer szeretetadományt gyűjtöttek karácsonyra és fedezték állandóan tizenöt sebesült katona ápolási költségeit, ami havonként kilencszáz korona hozzájárulást jelent.

kell a buzakenyérevésről lemondanunk. Miért fogyasztunk kevesebb húst és zsiradékot. Gyűjtsük az ételmaradékot az állatok számára, mert a nekik szánt tápérték egy része (kukorica) az embereknek kell. Segédkezzünk a mezőgazdasági munkában. Termeljünk gyorsan fejlödő mezőgazdasági termékeket.

V. *Ipar és kereskedelem.* A háboru befolyása az ipari munkások helyzetére. Uj munkaalkalmak szerzése. Munkakereslet és munkakinálat. Kereskedés az élelmiszerekkel. Maximális árak. Élelmiszer uzsora és az ellene való védekezés.

VI. *Pénz és hitel a háboruban.* Miért kell az államnak sok pénz a háboruban? Melyek a pénzforrások? Miért nem szabad a betéteket a pénzintézetektől rohamosan elvonni. Miért nem szabad a váltópénzt, az ezüstöt félretenni. Mire való a közös, osztrák magyar bank aranykészletének gyarapítása? Hadi kölcsön.

VII. *Hadisegélyezés.* Célja és különféle módja és eszközei. Hadikórházak. Sebesültek és rokkantak segélyezése. A hadisegélyezés nem jótékonyság, hanem állampolgári kötelesség. Mit tehet és mit kell tennie az ifjuságnak e téren.

Önként értetődik, hogy e szempontok a különböző iskola fajok igényei szerint választandók meg. Bővítésük vagy kiegészítésük a tanulók korához és intelligentiájához fog alkalmazkodni, de magának az iskolának tantervéhez is.

A tárgyalásból annak az összbenyomásnak kell kialakulnia, amely hivatva van most inkább, mint bármikor az állampolgári öntudatot életre hívni és megerősíteni és az állameszme gondolatát érthetővé tenni. Ugyanakkor bő alkalom van az állampolgári kötelességek, a hazaszeretet, a hűség, a vallásosság, az engedelmesség, a kitartás, a szorgalom, a takarékosság, az önmegtagadás erényeinek tettekben megnyilvánuló példáira rámutatni s egyben a tanulókkal is gyakoroltatni.

Hiszen a most átélt idők nevelő hatása éppen abban rejlik, hogy tetteket lát tömegesen a serdülő nemzedék mindenfelé, a merre csak tekintetét irányozzuk. Legyen gondunk rá, hogy jól lássa. Intézzük úgy ezt a meglátást, ezt az átélést, hogy benne a magyar állam, a magyar haza hatalmas képe kibontakozzék s eltörölhetetlenül véső dj ék az elmékbe és a szivekbe a magyar állampolgári öntudat és büszkeség!

Friml Aladár dr.

III.

Volt tanítványaink a háborúban.

A nagy küzdelemben, melyet nemzetünk létéért, szabadságáért s a kultúra legfőbb javaiért vív, az egész nemzet ifjúsága között a mi intézetünk volt növendékei is részt vesznek.

Igaz érdeklődéssel s büszkeséggel kísértük figyelemmel minden egyes tanítványunk sorsát, amennyire tudomásunkra juthatott. Szerettük volna az évi értesítőnkben minden egyes ifjú nevét megörökíteni, aki a mi intézetünkből kerülve ki az életbe, részt vett a magyar nemzet nagy küzdelmében. Erre vonatkozó felhívásunk, melyet a napi lapokban tettünk közzé, csak csekély eredménnyel járt, mert hisz ép azok nem vehettek róla tudomást, akik a harc mezején küzdenek. Mindamellett igyekeztünk tudomást szerezni arról, hogy mindazoknak az ifjainknak, akik intézetünkben végezték be tanulmányaikat, mily szerep jutott az eddigi harcokban. E hiányos összeállítás is legyen a hála jele, melyet mi, volt tanáraik, érzünk mindazok iránt, akik hazánk védelmében részt vettek. Reméljük, hogy a háború dicsőséges és reánk nézve győzelmes befejezése után jövő évi értesítőnkben teljesebb képet adhatunk volt növendékeink részvételéről a háborúban. Ez úton is kérünk mindenkit, akinek alkalma van rá, tegye ezt a munkánkat minél könnyebbé s az összeállítást minél teljesebbé.

Hadi szolgálatot teljesítenek vagy teljesítettek a háború folyamán.

1901. évben érettségizett tanulók közül:

Angyal József százados,
Fabricius Lajos tart. hadnagy.
Hartmann Brunó főhadnagy, kitüntetve signum laudisszal.
Mándi György tart. honvédhuszár-főhadnagy.

Oeffner Rezső, elesett az északi harctéren.
Dr. Pogány Kálmán északi harctéren megbetegedett.
Wald Leo hadnagy (északi harctéren).

1902. évben érettségizett tanulók közül:

Pigall József tábori lelkész.

1903. évben érettségizett tanulók közül:

Dr. Bársony Dezső vártüzér-hadnagy (Teodo).

1904. évben érettségizett tanulók közül:

Dr. Bársony Tivadar segédorvos (Pécs).
Dr. Farkasfalvi Lajos ujoncképző tűzmester-hadapród, megsebesült Sabácnál.
Tóth Kálmán tábori lelkész.

1905. évben érettségizett tanulók közül:

Dr. Hoffmann Mihály tart. hadnagy (IV. honv. gyalogezred), megsebesült északi harctéren.
Matusch Konrád.
Prohászka János zászlós, déli harctéren megsebesült.
Seelhofer Róbert.
Szinte László utászhadnagy (déli harctéren).

1906. évben érettségizett tanulók közül:

Fogarasi Ernő tart. hadnagy, hadifogoly Szibériában.
Gotléb István tart. hadnagy, hadifogoly.
Hermann Gyula tüzér (déli harctéren).
Klein Aladár gyalogos.
Klein Zsigmond orvos (északi harctéren).
Lindner József vártüzér.
Strausz Ödön.
Szüsz Ottó tart. főhadnagy, elesett.
Taubner Géza vártüzér.

1907. évben érettségizett tanulók közül:

Atlasz Gyula.
Dr. Bogyay Ernő, elesett Sabácnál.
Bóka Károly honv. tart. főhadnagy, hadbíró.

Bőhm Artúr orvos (északi harctéren).
Gotléb Béla tart. hadnagy, északi harctéren megsebesült.
Hermann Imre orvos (északi harctéren).
Hortobágyi Tibor huszárfőhadnagy.
Ivánka Miksa.
Kis Gyula.
Kulcsár Andor orvos (északi harctéren).
Dr. Pilisi Lajos tart. zászlós (I. honvéd tábori ágyus ezred, déli és északi harctéren).
Ranschburg Béla orvos, a harctéren megsebesült.
Siminszky Jenő főhadnagy, elesett.
Sperlinger Elemér 52. gyalogezredbeli hadnagy, déli harctéren megsebesült.
Wechsler Gyula északi harctéren elesett.
Wéber Artúr északi harctéren.

1908. évben érettségizett tanulók közül:

Adler Marcell segédorvos-tiszthelyettes.
Erdély Jenő tüzérzászlós.
Freund Gyula segédorvos-tiszthelyettes az Amerikai Vörös-keresztnél.
Haber Antal zászlós.
Keresztes Miklós dr. tüzérhadapród (északi harctéren).
Petényi Géza segédorvos-tiszthelyettes, hadifogoly Nisben.
Rózsavölgyi István m. kir. honvédgazdászati tiszthelyettes, beosztva az I. honvéd-lovastüzérosztályhoz.
Schwarcz Ernő segédorvos-tiszthelyettes.
id. Szabó Sándor.
Szinte János tüzérhadapród (Gruda).

1909. évben érettségizett tanulók közül:

Bányai Géza zászlós (északi harctéren).
Beznák István (északi harcztéren)
Fuchs Károly elesett.
Dr. Grexa Gyula honvéd tüzér-önkéntes.
Dr. Kerekes Pál elesett.
Lajtos Elemér főhadnagy.
Osvald Nándor tüzér zászlós (déli harctér).

Palmer Tibor elesett.
Dr. Ruszt László megsebesült Niskónál.
Sonnenschein József zászlós megsebesült.

1910. évben érettségizett tanulók közül:

Balassa Béla honvéd huszárönkéntes.
Büchler Pál segédorvos — tiszthelyettes, déli majd az északi harctéren.
Dirner Gusztáv.
Feistl Ede.
Foltényi Vilmos (déli harctéren).
Grochmann Mór megsebesült (északi harctéren).
Horovitz Árpád tart. zászlós, kétszer megsebesült (déli és északi harctéren).
Imhof Dezső a déli, majd az északi harctérről betegen tért vissza.
hadusfalvi Ludmann Gábor honvédhuszár főhadnagy, az önkéntes-iskola parancsnoka, megsebesült, signum laudisszal kitüntetve.
Lukácsevics János önkéntes őrvezető, déli harctéren elesett.
Lukácsy Béla.
Pfannenwald Mátyás.
Princz Jenő főhadnagy, sebesülten orosz fogságba került.
Szarvas Jenő (6-ik gy. ezred) a déli, majd az északi harctérről betegen távozott.
Székely Zoltán tüzérzászlós.
Székely József orvos a harctéren, mint önkéntes őrmester kis vitézségi ezüst érmet kapott.
Singer Ferenc a déli harctérről betegen tért vissza.
Strömpl Jenő.
Dr. Szirányi István 68. gy. ezr. zászlós (északi harctéren).
Tarninger Ferenc zászlós (IV. traindivision) a harctéren.
Török Emil.
Vajna István.
Varga Vilmos.
Várady Zoltán 6-ik gyalogezredbeli önkéntes szakaszvezető (harctéren).
Vörös Sándor, északi harctéren megbetegedett.
Weisz Oszkár 6. gy. ezr. káplár, a déli majd északi harctérről betegen tért vissza.

1911. évben érettségizett tanulók közül:

Aigner Vilmos.
Balázs Endre hadapród.
Bercsi Lajos hadapródjelölt (cs. kir. 3. boszn.-herc. gy.-ezr.
Bevall Tibor.
Bonta Géza hadnagy, megsebesült. Signum laudisszal kitüntetve.
Breisach Géza hadapródjelölt.
Dötsch Károly.
Erdély Imre hadapródjelölt.
Farkas Balázs dragonyosönkéntes, északi harctéren elesett.
Farkas Zoltán honvédhuszár-hadapród.
Freisinger Jenő.
Gergely Lajos tüzérönkéntes.
Göttler Gyula hadapródjelölt.
Halász Béla hadapród.
Holmok Sándor főhadnagy, megsebesült, katonai érdemkeresztet kapott a hadiékítménnyel, a vitézségi érem szalagján.
Horváth Antal honvédhuszárhadnagy (északi harctéren), megsebesült Limanovánál.
Horváth László honvédhuszár-hadapród.
Kerekes Barna hadapród.
Klein József (északi harctéren).
Kiss József hadapródjelölt. (29. honv.-gy.-ezr.) A déli harctérről betegen tért vissza.
Kremsier Pál tüzér.
Kurucz Jenő honvédhuszár-hadapród.
Lazarus Walter.
Létmányi László honvédhuszár-hadapród, (északi harctéren).
Mandler Ottó.
Morgenstern Henrik zászlós (északi harctér).
Pünkösti Andor honvédhuszárhadapród.
Quitt Géza hadapródjelölt.
Reichel József 10. közös-huszárkáplár.
Schönwald Gyula hadapródjelölt (38. gy.-ezr.).
Sohár Jenő tart. zászlós, kétszer megsebesült, ismét a harctéren.
Somló Ferenc hadapródjelölt (északi harctéren).
Surányi Károly északi harctéren elesett.
Szathmáry Jenő megsebesült az északi harctéren.
Szenes József tizedes, (38. gy.-ezr.)

Trogmayer Károly elesett.
Tuszkai Ferenc közös huszár-hadapród.

1912. évben érettségizett tanulók közül:

Békési Rezső (déli harctéren).
Fillinger Pál elesett.
Fodor Miklós
Grimm Gyula.
Hajda Jenő.
Halász Imre.
Halász Tibor.
Halmi József.
Hegedűs Vilmos.
Hersich Sándor.
Istvánffy László 10. közös huszárkáplár a harctéren.
Kubinyi Imre.
Kirchner István.
Matolcsy Attila.
Miklós Géza.
Rákosi Béla.
Révhegyi István honvédhuszár-hadnagy.
Sikos Károly tüzér (északi harctéren).
Steiner József.
Szalai Ákos.
Tanos Béla.
Zabb Imre.

1913. évben érettségizett tanulók közül:

Adorján János tüzér.
Arató Imre 38. gy.-ezr.
Bajkay Tibor önkéntes (bpesti IV. tréndivizion).
Barát Jenő 32. gy.-ezr.
Gr. Berchtold Antal közös huszárhadapród az északi harctéren.
Beskó Béla 32. gy.-ezr.
Bucsinszky Viktor honvéd kadett-őrmester.
Császár Géza hadnagy (29. honv. gy. ezred megsebesült Drohobycnál).
Doleschall Rezső 1. honv.-gy.-ezr.
Fedor Ferenc.
Fekete Sándor önkéntes (5. honv. tüzérezred).

Fellegi Ferenc önkéntes (38. gy. ezred).
Ferdinandy László önkéntes (1. honv. tüzérezred).
Rákosi Tibor zászlós (10. közös-huszárezred) a harctéren.
Szvetics István honvéd kadett (északi harctér).
Tauszig Lipót önkéntes (38. gy. ezred).
Weichsel Sándor önkéntes tizedes (megsebesült Bukovinában).

1914. évben érettségizett tanulók közül:

Ambrózy Béla önkéntes (12. tüzérezred).
Bálint Mihály vadászönkéntes.
Bányai Zoltán önkéntes (1. honv. gy. ezred).
Bukovics József kadett.
Dénes István.
Fehér Alfréd önkéntes.
Fürst István.
Hetényi Imre önkéntes.
Karlovszky Sándor tüzérönkéntes.
Kelety Károly kadett (4. lovas-tüzérezred) északi harctéren.
Koplik Gyula 6-os vártüzér, harctéren volt, betegség miatt szabadságolva.
Matolcsi Zoltán tüzér.
Páris Ferenc önkéntes (1. honv. gy. e.).
Péterffy Endre önkéntes (1. honv. gy. e.).
Schambach Károly zászlós (11. tüzérezr.).
Sömjén Pál szakaszvezető (1. honv. gy. e.)
Teichter Rudolf.
Totis Géza.
Török Pál.
Zirner Ákos tüzérönkéntes.
Zoufaly László kadett.

1915. évben érettségizett tanulók közül:

Kmety Elemér önkéntes (12. tábori ágyúsezr.).
Ludvig Ákos önkéntes (1. honv. gy. e.).
Nagy István önkéntes (1. honv. gy. e.).
Nyiri Miklós önkéntes (1. honv. gy. e.).
Radocsay Tibor tüzérönkéntes.
Ralbowszky Vladimir önkéntes (1. honv. gy. e.).
Ujházy György önkéntes (1. honv. gy. e.).

IV.

Az 1914-15. iskolai év rövid története.

Nagy esztendő! Nagy küzdelmek, nagy aggodalmak és remények, nagy önfeláldozások és szenvedések, erkölcsi és fizikai értelemben a legnagyobb erőpróbák korát éltük végig becsület és nemzetvédő harcaink e nehéz évében. S amint kivette — hős harcosaink mellett — részét a munkából, a küzdelemből és szenvedésekből az egész nemzet, az egész társadalom és mondhatjuk minden család, úgy kötelességének tartotta intézetünk népes családja is: tanártestület és tanulóifjuság is megmutatni, hogy osztályos akar lenni ereje és tehetsége egész teljességével a nagy év küzdelmeiben; hogy ne csak együtt örüljön a dicsőkkel a dicsőség napjain, de egyszersmind lelke egész hevével, szívének egész mélységével, akaratának egész odaadásával ott legyen mindenütt, ahol segélyt nyújtani, ápolni, vigasztalni, könnyeket fölszárítani és példával előljárni kell, szóval az áldozatkészség és a legnemesebb részvét jelszavát tűzte zászlajára!

Mindent elkövettünk, hogy a vezetésünkre bízott ifjuság hazafias és önfeláldozó lelkesedését állandóan éberségben tartsuk, sőt fokozzuk. Az ifjuság többször és több irányban vett részt a jótékonyság gyakorlatában hős harcosaink javára. Maga a tanár-testület példával járt elől: a háború egész tartamán tekintélyes összeggel járul havonkint a hadsegélyezéshez; az otthonában elhelyezett sebesültek karácsonyfájához is gazdag ajándékkal járult, hogy hős katonáink a szenvedések közepette ne érezzék a szeretet ünnepén, otthonuktól távol, az elhagyatottság fájó érzetét!

Tanártestületünk tíz tagja van távol az intézettől, hogy a haza iránti kötelességét a harctéren lerójja, így is lelkes példával szol-

gálva a tanuló ifjuságnak. S a példa valóban hatott is! Ifjaink serdültebb tagjai a legnagyobb lelkesedéssel voltak eltelve az egész év folyamán, a nagy nemzeti létharc minden fázisában, egyeseket, úgy szólván erővel kellett visszatartani a törvényes idő előtt a harcba vonulástól: nem tudták, nem akarták megvárni az időt, hogy mikor rohanhassanak a csaták viharába! S amikor VIII. osztályos tanulóink ideje elérkezett: a besorozás ünnepélyes alkalma s a harcba induló ifjaink távozásának nagy napja, lelkes örömmel, bátran dobogó szívvel, harcvágytól kipirult arccal búcsuztak ifjaink, míg honmaradt fiatalabb társaik fájó vágyódással kísérték őket nagy útjukra!

Intézetünket a háborús év otthonától is megfosztotta. Kórházzá alakított iskolánkból kiszorúltunk, idegen hajlékban kellett meghúzni magunkat s a napnak nehezebb: délutáni felében kellett végezni munkánkat. Örömmel és büszkeséggel mondhatjuk mégis, hogy mindez alig zavarta meg a tanítás és nevelés felelősségteljes munkáját; sem a háború izgalmai, sem a sok családot ért súlyos megpróbáltatások és csapások nem bénították meg a tanártestület igyekezetét és a tanuló ifjuság szorgalmát. Tanulóink tanulmányaikban hátramaradást alig szenvedtek, s az eredmény sem marad lényegesen mögötte az eddigi évek előmenetelének. — Úgylátszik, hogy a harcmezőn elesett annyi hősnek — köztük sok tanárnak s volt tanítványnak szelleme áthatotta az ifjúság lelkét; hisz mi meg nem szüntünk a hősök nagy példáit s önfeláldozását ifjaink elé állítani; s ez nem tévesztette el hatását: a hős árnyékok megihlették az ifjuság lelkét; eljöttek ők vissza, hős lelkük visszaszállt hozzánk, átrepülve hegyen és rónán, eljött ifjainkhoz, behatolt keblükbe, lángra lobbantotta szívüket, hogy égjen a munka szeretetétől s kötelességének buzgó teljesítésében rójja le részét a kűzdelemből. Igy lehetett, hogy annyi bajok és akadályok között is tanulóink a nagy esztendőt sikerrel, becsülettel végezték.

Legyen mindezekért hála és dicsőség a minket véghetetlen kegyelmével gondozó és őrző isteni Gondviselésnek!

Kérjük továbbra is a magas Gondviselést, hogy maradjon velünk mindvégig s adja meg nekünk, hogy intézetünk, a mi ifjuságunk lelkes kis világával a dicsőséges győzelembe vetett törhetetlen hitében jelképezze ügyünk elkövetkezendő diadalát, jelképezze a haza hő vágyának teljesülését!

A tanév kezdete. Nemzetünk küzdelmének e nagy esztendejében is a tanév elején a szokásos javító-, pótló és magánvizsgá-

latokat, valamint a beirásokat is a rendes időben megtartottuk, a tanítást azonban csak szeptember 15-én kezdhettük meg, mivel iskolai épületünket előbb katonai beszállásolás, majd hadikórház céljaira a hadügyi vezetőségnek engedtük át. Igy viszont mi — hajlék nélkül maradván, — a X. ker. Tisztviselő-telepi m. kir. áll. főgimnáziumban találtunk szives készséggel felajánlott otthonra, itt végeztük az egész éven át iskolai munkánkat s most a tanév zártával nem mulaszthatom el, hogy a nyilvánosság előtt is hálás köszönetet mondjak Dr. Gaál Mózes igazgató urnak és a vezetése alatt álló tanári testületnek ezért, s azért az odaadó támogatásért és az év folyamán számtalanszor tanusított előzékenységeért, mellyel munkánkat megkönnyíteni iparkodott.

De azért így is sok nehézséggel kellett megküzdenünk. Nem említve a délutáni tanítás kellemetlenségeit, a háboru a tanári kar 8 tagját mindjárt az első mozgosítás alkalmával zászló alá szólította s az igy megharmadolt tanerővel a rendes osztálykeretek és óraszám fenntartása lehetetlen volt. A szépírás és testgyakorlás teljes mellőzése mellett még egyes más tárgyak is órareductiót szenvedtek, másrészt az V. A. és B., VI. A. és B., VII. A. és B., valamint a III. C. és D. párhuzamos osztályainkat összevontuk. A háborus viszonyok folytán igy a mult évi 25. osztály helyett ez évben 22 osztályba osztottuk be tanulóinkat. Ezen osztályok közül mint a mult tanévben is 9 osztály és pedig az I. C., II. C. és D., III. C., IV. C. és D., V. B., VI. B. és VII. B. párhuzamos osztályok a IX. ker. Mester-utca 65. sz. a. bérháznak a vallás- és közokt. miniszterium 1910. jul. 22-én kelt 78904. sz. rendeletével kibérelt I. emeleti helyiségeiben, továbbá Budapest székesfőváros tanácsától bérelt, a Gr. Haller- és Ernő-utca sarkán elhelyezett barakk-iskola épületében nyertek elhelyezést. — A 22 osztályba az egész év folyamán 981 rendes tanulót vettünk fel, amely létszám az év végével 920-ra apadt le.

Kiváltképen sok nehézséggel találkoztak ebben az iskolai esztendőben ezek a IX. kerületi párhuzamos osztályaink. A szeptember 15-én történt katonai beszállásolás után csak október 17-én nyertük vissza a Mester-utcai helyiségeinket, mely idő alatt délelőtt és délután megosztva redukált óraszám mellett a barakk iskolában tanítottunk. December elejétől kezdve sűrű egymásutánban követték egymást a tanári személyzetben beállott változások, melyek a tárgyfelosztás és órarend kisebb-nagyobb módosításaival jártak. A katonai szolgálat alól ideiglenesen fölmentett s a harc-

térről visszatért Dávid Lajos dr. január 4-től kezdve részt vett a tanításban. A tényleges népfölkelői szolgálatra besorozott 3 tanártársunk közül Nagy Dénes dr. január hó 23-án, Póka Gyula március 15-én, Huszák József pedig április 15-én kezdte meg katonai szolgálatát.

Személyváltozások a tanártestületben. Szinte Gábor r. tanárnak a mult tanévben bekövetkezett halálával megürült tanszéket Poór Sándor sátoraljaujhelyi róm. kath. főgimn. r. tanárral töltötte be a vallás és közokt. m. kir. miniszterium. Tóth Gyula dr. h. tanár Kende Ferenc r. tanár szabadsága lejártával a bp. VII. ker. István-uti m. kir. áll. főgimnáziumhoz helyeztetett át 1914. dec. 1-től kezdődőleg. Zibolen Endre r. tanárt saját kérelmére a budapesti VI. ker. áll. felsőbb leányiskola és leánygimnáziumhoz helyezte át a közokt. kormány, s helyettesítésének ellátásával a tanév végéig Asztalos Lajos dr. óraadó tanárt bízta meg f. é. február hó 17-től kezdődőleg. Zibolen Endre dr.-ban a tanári kar nemcsak a kötelességét híven és lelkesen teljesítő, tudományszakát és hivatását szerető tanárt veszített, hanem idealis-lelkületü, nemesen gondolkozó és érző kollegát, akinek baráti érintkezése valamennyiünkre mindig a legkellemesebben hatott. Ugyancsak ettől a naptól kezdve nyert óraadói megbízatást Fáy Károly okl. tanárjelölt is a betegség címén a tanév végéig szabadságolt Elekes István r. tanár helyettesítésére. Hosszú, sulyos betegség után május 26-án a halál váltotta meg közülünk Balogh Dezső r. tanárt. Az iskolaorvosi és egészségtan tanári teendők elvégzésére Dr. Szukováthy Imre egyet. tanársegéd, okl. iskolaorvos és egészségtan tanár nyert megbízatást.

A mester-utcai párhuzamos osztályoknál a róm. kath. vallástan tanításával Csató József róm. kath. lelkész hitoktatót bízta meg az egyházmegyei főhatóság.

Valláserkölcsi nevelés. Az ifjuság valláserkölcsi nevelésére kiváló gondot fordítottunk és ebben az egyes felekezetek hittanárainak mindenkor segítségére voltunk. A róm. kath. vallású tanulók az elmult tanévben is vasár- és ünnepnapokon szentmisét, vasárnapokon ezenkivül szentbeszédet is hallgattak, a húsvéti lelki gyakorlatokon résztvettek s a gyónás és áldozás szentségéhez négyszer járultak. A vallásos érzület ápolását jelentékenyen előmozdította az a körülmény, hogy a kath. növendékeink nagy számmal tagjai voltak a „Mária kongregáció"-nak. Az alsó négy

osztály tanulói hetenkint egy órában egyházi éneket tanultak Dötsch Károly józsefvárosi karnagy vezetése mellett. A többi vallásfelekezethez tartozó tanulók vallási kötelezettségüknek szintén eleget tettek.

Tanulmányi és fegyelmi állapot. A tanulmányi előmenetel a rendkivüli idők izgalmai és nehézségei dacára is kielégítőnek mondható. A tanulmányokban tett haladásról és az erkölcsi magaviseletről egyébiránt a tanulóknak osztályok szerint összeállított érdemsorozata teljes tájékozást nyújt.

Egészségi állapot. Növendékeinek egészségi állapota bár két szegény növendékünket áldozatul követelt a halál, egyébként az egész tanév folyamán eléggé kedvező volt; mindamellett előfordultak, habár csak szórványosan, súlyos természetű betegségek is. Ragályos betegség miatt több növendékünket tiltották ki, de a kitiltás legtöbb esetben a tanuló valamely hozzátartozójának megbetegedése miatt történt. Az egészségi állapotról különben részletes felvilágosítással az iskolaorvosi jelentés szolgál.

Ünnepek és nevezetesebb napok. Mint más években, úgy az idén is a vallásos és hazafias érzelmek ápolására ifjainkkal megfelelő isteni tiszteleteken részt vettünk. Igy október 4-én, Ő Felsége nevenapján, november 19-én, megdicsőült Erzsébet királynénk emlékünnepén és március 15-én ifjuságunkat hálaadó istentiszteletre vezettük.

Szemléltető és tanulmányi kirándulások. Az Uránia-szinház tanulságos előadásait a tanári kar vezetésével ifjaink az idén is megtekintették. Egész- és félnapos tanulmányi kirándulásra több izben vezettük növendékeinket. A természetrajzi oktatás szerves kiegészítői voltak azon kirándulások, melyeket a szaktanárok a növendékekkel végeztek, hogy igy a tanultakat részint a természetben, részint gyűjteményekben lássák.

Olaszországi tanulmányut. Az 1913/14. iskolai évben végzett VIII. oszt. tanulók egy része Dr. Székely István tanár vezetése alatt az érettségi vizsgálat után 1914. július hó első felére terjedő tanulmányutat tett Rómába és Nápolyba. E két városon kivül megtekintették Anconát, Tivolit, Pompejit, Sorrentót, Cumaet, Báját, Caprit.

Az utazás mindent, még a belépő jegyeket is beleértve 186 K 70 fillérbe került fejenkint.

Résztvettek az utazásban: Bálint, Fejes, Karlovszky, Lafranco, Matolcsy, Péterffy, Radó, Rysavy, Schambach, Schobert, Szendefi,

Szénert, Totis intézeti növendékek. Azonkivül Fodor, Kosch, Rozgonyi testvérek egyetemi és középiskolai (más intézeti) tanulók; Dr. Szukováthy intézeti orvos, Cirbesz, Strauch, Ujsághy középiskolai tanárok.

Testnevelés. Ez évben, minthogy Gaál Zoltán tornatanár katonai szolgálatot teljesített, s különben is redukált órabeosztással tanítottunk, az anyaintézetnél a testgyakorlást nélkülözték növendékeink, a Mester-utcai párhuzamos osztályoknál azonban volt tornatanítás. És pedig tornaterem hiján oly módon, hogy jó idő esetén az iskola előtt elterülő u. n. Ujvásár-téren szabadgyakorlatokkal és játékokkal, rossz idő esetén a tantermekben végzett szabadgyakorlatokkal, vagy szakbavágó felolvasásokkal foglalkoztatta a tornatanár az ifjuságot.

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által a középiskolai tanulóifjúságnak katonai nevelése céljából létesített céllövő tanfolyamot a lefolyt évben nem tarthattuk meg.

Hivatalos látogatások. Fest Aladár kir. tanácsos, tankerületi kir. főigazgató a tanév folyamán több napon át időzött intézetünkben; meghallgatott minden osztályt, fölkeresett tanítás közben minden egyes tanárt több ízben is. Hock János józsefvárosi plébános, orsz. képviselő úr, érseki biztosi minőségben a róm. kath. tanulók vallási óráit meglátogatta és hittani vizsgálataikon elnökölt. Az izraelita vallású tanulók oktatását a hitközség kiküldöttei megfigyelték és a tanulók vizsgálatain jelen voltak.

Vizsgálatok. Az írásbeli érettségi vizsgálatokat május hó 14., 17. és 18-ik napjain, a szóbelieket pedig június hó 23—24-én két csoportban Dr. Erődi Béla udv. tanácsos, tank. kir. főigazgató és Dr. Wagner Alajos ny. főgimn. igazgató, c. főigazgató elnöklete alatt tartottuk. Az évvégi osztályvizsgálatok május hó 10—15-ig, a magánvizsgálatok pedig május 25. és 26-án, továbbá június 15. és 16-án voltak.

Ifjusági körök. A rendkivüli viszonyok miatt, idő, hely, alkalom híján az ifjusági körök: Önképzőkör és Testedző kör működése szünetelt ebben az esztendőben, valamint nem alakulhatott meg a zenekar sem. Természetszerüleg a körök vagyoni állapota sem változott. Az Önképzőkör 584 korona 70 fillér vagyona a Pesti M. Kereskedelmi Bankban van elhelyezve, a Testedző kör 30 korona 86 fillér vagyonával pedig az intézettől megvált Dr. Tuszkai Ödön iskolaorvos és egészségtan tanár ur az igazgatóságnak számolt el.

Adományok és jutalmak. Az ifjúsági segítőegyesület részére juttatott adományok részletes felsorolása az ifjúsági segélyegylet rovatában található. A nemeslelkü adakozóknak úgy a gondjainkra bízott ifjuság, mint a magunk nevében e helyütt is hálás köszönetet mondunk, valamint azoknak a nemesen érző szülőknek és tanítványainknak is, akik édes hazánk és szent ügyünk hősies védelmében megsebesült s intézetünkben ápolt katonáink fájdalmát jótékony adományaikkal enyhíteni iparkodtak.

V.

Iskolaorvosi jelentés.

A háború okozta változásokat iskolánk is megérezte. Idegen épületbe költözve folyt a tanítás, meg nem szokott délutáni időben. Ehhez viszonyítva kellett feladatom kivitelének is módosulnia.

Figyelemmel kisértem az iskola épületének a tanulókra vonatkozó berendezését és alkalmasságát egészségügyi szempontból. Különösen a délutáni tanítási idő által fokozott mértékben szükségessé vált szellőző, fütőberendezést és a világítást kisértem figyelemmel. Az előforduló megjegyzéseimet főnökömnek, az intézet igazgatójának jelentettem, aki jóakaró közbenjárásával a kisebb — és a szokatlan délutáni tanítási órák okozta kivánalmak orvoslásáról azonnal gondoskodni szives volt.

Bár a fővárosban különböző járványok léptek fel, iskolánkat mégis minden különösebb fertőző bajtól megóva láttuk. Iskolánk ezévi általános egészségi allapotát, a többi évekhez viszonyítva, még általánosan is kedvezőbbnek mondhattuk. Ha szokott ragályos betegséget jelentettek valamely osztályunknál, úgy megfigyeltem az érdekelt osztály tanulóinak további megbetegedéseit. Egyetlen esetben sem került különösebb intézkedésre sor, mivel a fertőző baj minden esetben e nélkül is isolálódott. Tekintettel arra, hogy a fővárosban egyes kolera és himlő megbetegedés fordult elő, azok részére, akik ezek ellen védhimlő, illetve kolera elleni védoltást óhajtottak, készséggel álltam rendelkezésre. Összesen 12 védőoltást végeztem.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr rendelete alapján iskola orvosi ténykedésemet a Tisztviselő-telepi és a Mester- és Haller-utcai épületben elhelyezett osztályokban egyenlően fejtettem ki. Orvosi rendeléseimet a délutáni tanítási idő alatt a Tisztviselő-telepi iskolában, az iskolaorvosi szobában tartottam meg, amelyet Gaál Mózes úr a X. ker. főgimnázium igazgatója volt szives rendelkezésünkre

bocsájtani és amelyet a mi használatunkra a saját legszükségesebb felszerelésünkkel szereltünk fel. A Mester- és Haller-utcai osztályok orvosi rendelését az igazgatói irodában tartottam meg.

Az iskolaév megkezdésekor a megejtett orvosi vizsgálatok alapján a torna alól 4 tanulót egész évre, 1 tanulót félévre, a torna és rajz alól 1 tanulót egész évre, a rajz alól 1 tanulót az egész évre ajánlottam felmentésre. A felmentettek számának csökkenése, annak tudható be, hogy a népligeti iskolában elhelyezett osztályok torna órája ez évben elmaradt.

Az egészségtani előadásokat heti 2—2 órában külön tartottam a Tisztviselő-telepi és külön a Mester-utcai iskolába járó tanulók részére. A végzett anyag ugyanaz volt. Az előbb említett iskola VII. és VIII. osztályú tanulói közül 38-an jelentkeztek az előadások hallgatására, akik közül különös szorgalmával Bán Tivadar, Beretvás Endre, Bihari László, Fényes György, Fischel László, Gaál György, Ivanovszky Arthur, Kemény Gyula, Klingenfeld Károly, Kulka Zoltán, Lukács Lajos, Neumann Aladár, Radó Jenő, Radó Károly, Rostás Kálmán, Schwarcz Dezső, Schwarcz Ernő, Schwarczkopf Pongrác, Stobbe Ferenc, Szénássy Ferenc, Tóth Dezső VII. o. és Szold Endre VIII. o. t., aki több egészségtani témáról felolvasásokat is tartott, tünt ki. A Mester-utcában a VII. C. o. tanulói valamennyien nagy buzgósággal vettek részt az előadásokon. Az egészségtani előadásokat az emberi szervezet anatomiájának, szövettanának és élettanának ismétlésével és orvosi szempontból való kiegészítésével kezdtem meg. Az egészségi szervezet vázolása és tárgyalása közben a legnevezetesebb kóros elváltozásokra és körülményekre is felhivtam hallgatóim figyelmét. Előadtam a fertőző betegségek ismert kórokozóinak rövid biológiáját és morphologiáját, a fertőzés lényegét és útját, a fertőző csirák káros hatásának különböző alakjait, a szervezet védekezését az infectis ellen, a védőanyagok jelentőségét és hatását. Méltattam a védőoltások által elért gyógyulási eredményeket, a védőoltások alkalmazását és szükségességét az egyes emberre és az embercomplexumokra (hadsereg stb.) vonatkozóan. Az egyes fertőzőbetegségeket külön és részletesen tárgyaltam és különös tekintettel voltam a háborús viszonyok között előforduló fertőző-betegségekre (vérhas, kolera, kiütéses tifusz, himlő), az ezek ellen való védekezésre és úgy az egyén, mint az állam részéről szükséges elővigyázati intézkedésekre.

Ismertettem a táplálkozás mechanizmusát, a tápanyagok jelen-

tőségét, az emésztést és felszívódást. Utaltam az élvezeti cikkek (paprika, thea, kávé) helyes használatára, előnyeire, káros hatására és megtettem a dohányzásra vonatkozó hygieniai megjegyzéseimet is. Tárgyaltam az alkohol káros hatását és az alkoholizmus pusztításait. Előadtam a jó ivóvíz, a jó kutakra, fürdőkre vonatkozó egészségügyi kívánalmakat, a lakás, építkezés, fűtés, világítás, ruházkodás egészségtanát. Néhány előadásban az iskola és a gyárak egészségügyi kívánalmait tárgyaltam, végezetül pedig az egészségtan és a közegészségtan keletkezését, fejlődését foglaltam össze, különös tekintettel hazánk egészségügyének történetére. Felhívtam hallgatóim figyelmét az egészségügyet jelenleg szolgáló intézmények működésére. Megbeszéltük, hogy miként lehetne ezen intézményeket fejleszteni és összefoglaltuk az egyes egyéneknek egészségük ápolását érdeklő kötelességét és megállapítottuk azt, hogy mit tesz és tehet az állam polgárai egészségi viszonya javítása érdekében.

Egészségtani előadásaimat Kovách Aladár dr. kir. tanácsos, törzsorvos úrnak, a mentők igazgatójának engedélye alapján, a Mentőknél tartott első segítségnyujtást tárgyaló tanfolyammal egészítettem ki. A tanfolyamot igen nagy figyelemmel kisérte a 81 hallgatóm.

Különösen fontos lévén a háború következtében az esetleges bevonulók számára az első segítségnyujtás alapos ismerete, 10 órában részletesebben tárgyaltam a rosszullét, a fulladásos veszély, a sérülések, vérzések, mérgezések alkalmával nyujtandó első segítség módját. A tanfolyam keretén belül ismertettem a hadsereg egészségügyi berendezését, a sérültek ellátásának, szállításának módját, a társadalom és az állam segítő intézményeit. Magyarázataimat bemutatásokkal kisértem és a legszorgalmasabb 8 hallgatóm részére ugyancsak a Mentő Egyesületben részletesebb kötöző kurzust is tartottam, amelyen a szükséges eljárásokat és kötözéseket begyakorolták.

Egészségtani kirándulásokat, csapatonként a had- és népegészségügyi kiállításhoz, a jéggyárba, a központi hűtőházba, a Mentő Egyesületbe tettünk.

A szemvizsgálatot ősszel és tavasszal tartottam meg. Összesen két trachomás szembeteget találtam. Ezek orvosi kezelését ellenőriztem és részükre társaik között a szükséges intézkedéseket megtettem.

Dr. Szukováthy Imre
iskolaorvos és egészségtan-tanár.

VI.

Tanári kar.

1. Dr. **Létmányi Nándor,** igazgató.

2. Dr. **Asztalos Lajos,** óraadó tanár. Tanított február 17-től kezdve a latin nyelvet a II. A., III. B. és IV. A., a görögpótló irodalmat a VI. osztályban, heti 17 órában.

3. **Bakos János,** rendes tanár. Tanította a természetrajzot az I. A. és B., II. A. és B., IV. A. és B., az V. A. osztályokban, heti 16 órában. A természetrajzi szertár őre.

4. Dr. **Balassa József,** rendes tanár. Tanította a III. B. és VIII. A. osztályban a magyar nyelvet, a III. B., IV. A. és IV. B. osztályban a német nyelvet, heti 16 órában. A tanári könyvtár őre, a III. B. osztály főnöke.

5. **Balogh Dezső,** rendes tanár. Az egész iskolai évben szabadságon volt. Május hó 26-án meghalt.

6. Dr. **Bán K. Aladár,** rendes tanár. Tanította a II. D. osztályban a latin nyelvet, a II. C., II. D., V. B. és VII. B. osztályban a magyar nyelvet heti 17 órában. A II. D. osztály főnöke. A II. C., II. D., V. B. és VII. B. osztály ifjúsági könyvtárának őre.

7. **Bátori Ármin,** rendes tanár. Tanította a természetrajzot a II. C. és D., a IV. C. és D., az V. B. és VI. B. osztályokban, heti 16 órában. A Mester-utcai párhuzamos osztályok természetrajzi szertárának kezelője, a VI. B. osztály főnöke.

8. **Bonyhádi Ede,** rendes tanár. Tanította a magyar nyelvet a II. A osztályban, a német nyelvet az V. A., VI. A., VII. A. és VIII. B. osztályban s a bölcseletet a VIII. B. osztályban, heti 16 órában. A II. A. osztály főnöke. A II. A. osztály ifjúsági könyvtárának őre.

9. **Csóka Lajos,** rendes tanár. Katonai szolgálatot teljesített az egész iskolai év alatt.

10. Dr. **Dávid Lajos,** helyettes tanár, egyetemi magántanár. Tanította a mennyiségtant az I. C., II. D., IV. C. és D., a természettant a VII. B. osztályokban, heti 17 órában. A VII. B. osztály főnöke, a Mester-utcai párhuzamos osztályok természettani szertárának őre.

11. **Elekes István,** rendes tanár. Tanította februárig a mennyiségtant a II. C., III. C., V. B., VI. B. és VII. B. osztályban, heti 17 órában. Február hó 17-től kezdve betegség miatt szabadságon van.

12. **Faragó Andor,** rendes tanár. Tanította a mennyiségtant az I. B., II. A., III. B., IV. A., VIII. A. s a természettant a VIII. A. osztályban, heti 16 órában. A IV. A. osztály főnöke.

13. **Fáy Károly,** óraadó tanár. Február 17-től kezdve Elekes István r. tanár helyettesítésével bizatván meg, tanította a mennyiségtant a II. C., III. C., V. B., VI. B. és VII. B. osztályokban, heti 17 órában. Az V. B. osztály főnöke, a III. C. ifj. könyvtárának kezelője.

14. **Fellegi Alajos,** rendes tanár. Tanította a mértani rajzot az I. C., II. C. és D., III. C., IV. C. és D. osztályban s a görögpótló rajzot az V. B., VI. B. és VII. B. osztályban, heti 18 órában, továbbá a szabadkézi rajzot, mint rendkívüli tárgyat heti 2 órában. A Mester-utcai párhuzamos osztályok mértani és rajz-szertárának őre.

15. Dr. **Fodor Gyula,** rendes tanár. Tanította a latin nyelvet a IV. C., s a VII. B. osztályban, heti 8 órában. A IV. C. osztály főnöke.

16. Dr. **Friml Aladár,** rendes tanár. Tanította a latin nyelvet az I. A., a VI. A., a görög nyelvet a VIII. B. és a görögpótló irodalmat az V. A. osztályban, heti 15 órában. A VI. A. osztály főnöke.

17. **Gaál Zoltán,** rendes tornatanár, okl. vivómester. Az egész tanévben katonai szolgálatot teljesített.

18. **Gyergyai J. Dezső,** rendes tanár. Tanította a latin nyelvet a VIII. A., a görög nyelvet az V. B., a VI. B. és VII. B., a szépírást a II. C. osztályban, heti 16 órában. A VIII. A. osztály főnöke.

19. **Haitsch Sámuel,** rendes tanár. Tanitotta a német nyelvet a VIII. A., osztályban, a földrajzot az I. A., I. C., II. A. és II. D.

osztályokban s a természetrajzot az I. C. osztályban, heti 16 órában.

20. **Hegedüs István,** rendes tanár. Tanította a földrajzot a II. C., III. A., B. és C. osztályban, a történelmet a IV. C. és a VI. A., a szépirást a II. C. osztályban, heti 16 órában. A történelmi és földrajzi szertár őre. Tandíjkezelő és az ifjusági segítő-alap pénztárosa.

21. **Huszák József,** rendes tanár. Tanította április 14-ig a magyar nyelvet a III. C., IV. C. és V. B., a latin nyelvet az V. B. osztályban, heti 17 órában. Az V. B. osztály főnöke. Április hó 15-én hadi szolgálatra bevonult

22. **Kende Ferenc,** rendes tanár. Tanította a magyar nyelvet az I. C. és IV. C., a latin nyelvet az I. C., VI. B. s a görögpótló irodalmat a VII. B. osztályban, heti 17 órában. Az I. C. osztály főnöke, az I. C. és IV. C. osztály ifj. könyvtárának kezelője.

23. Dr. **Kéki Lajos,** rendes tanár, egyetemi magántanár. Tanította a magyar nyelvet a II. B., IV. B. és VIII. B. osztályban, a latin nyelvet a II. B. osztályban, heti 16 órában. A II. B. osztály főnöke, az ifjusági és irodalomtörténeti könyvtár őre.

24. **Kiss Béla,** rendes tanár. Tanította a latin nyelvet az V. A. osztályban, a görög nyelvet a VI. A. és VII. A. osztályban, a történelmet az V. A. és B. osztályban heti 17 órában. Az V. A. osztály főnöke.

25. **Klima Lajos,** kir. igazgató. Tanította a latin nyelvet a II. C. és V. B., a német nyelvet a III. C. és V. C. osztályokban, heti 16 órában. A II. C. osztály főnöke.

26. Dr. **Lukinich Imre,** rendes tanár, egyetemi magántanár. Az egész iskolai évben katonai szolgálatot teljesített.

27. Dr. **Nagy Dénes,** rendes tanár. Tanította január hó végéig a latin nyelvet a VI. B. és VII. B., a görög nyelvet az V. B., a görögpótló irodalmat a VII. osztályban, heti 18 órában. A VI. B. osztály főnöke január hó 23. óta hadi szolgálatot teljesít.

28. **Olofson Gusztáv,** rendes tanár. Tanította az I. A. és B., II. A., III. B., IV. A. és B. osztályban a mértani rajzot, az V. A., VI. A., VII. A., VIII. A. és B. osztályban a görögpótló rajzot, heti 20 órában. A mértani rajzszertár őre.

29. **Parcsetich Vince,** rendes tanár. Tanította a történelmet a III. A. és B., IV. A. és B. s a VIII. A. osztályban, a bölcsészetet a VIII. A. osztályban, heti 15 órában.

30. Dr. **Pethő Sándor,** rendes tanár. Tanította a történelmet a III. C., IV. D., VI. C., VII. A., VII. B. és VIII. B. osztályban, heti 18 órában.

31. **Péterfi Lajos,** rendes tanár. Tanította a magyar és latin nyelvet, az I. A. osztályban, a magyar nyelvet a IV. A.-ban; a latin nyelvet és a görögpótló irodalmat a VIII. B.-ben. Heti óráinak száma 16. Az I. A. osztály főnöke és ifjúsági könyvtárának őre.

32. Dr. **Pétergál Henrik,** rendes tanár. Tanította a magyar és német nyelvet a IV. D. és VI. B., a német nyelvet a IV. C. és VII. B. osztályokban, heti 17 órában. A IV. D. és VI. B. osztályok ifjúsági könyvtárának és a Mester-utcai párhuzamos osztályok tanári könyvtárának kezelője. A IV. D. osztály főnöke.

33. **Posch Jenő,** rendes tanár. Tanította a III. C. és IV. D. osztályban a latin, a III. C.-ben a magyar nyelvet, az V. B. és VI. B. osztályban a görögpótló irodalmat, heti 16 órában. A III. C. osztály főnöke.

34. **Póka Gyula,** rendes tanár. Tanította március hó 15-ig a mennyiségtant a II. D., IV. C. és D., a mértani rajzot a II. D., a természettant a VII. B. osztályban, heti 17 órában; továbbá az éneket a Mester-utcai párhuzamos osztályoknál heti 3 órában. A VII. B. osztály főnöke. Március 15-től kezdve katonai szolgálatot teljesít.

35. **Richter Rezső,** rendes tanár. Tanította a II. B.-ben a számtant és rajzoló-mértant, a IV. B.-ben az algebrát, a VI. A.-ban a mennyiségtant, a VIII. B.-ben a mennyiségtant és természettant heti 16 órában. A VIII. B. osztály főnöke.

36. Dr. **Schöner Ferenc,** rendes tanár. Katonai szolgálatot teljesített az egész tanévben.

37. Dr. **Székely István,** rendes tanár. Tanította a latin nyelvet az I. B., III. A. és VII. A. osztályban, heti 16 órában. A VI. B. osztály főnöke. A philologiai szertár őre.

38. **Széll Sándor,** rendes tanár. Tanította a földrajzot az I. B. és II. B., a természetrajzot a VI. A. osztályban, heti 9 órában s végezte az igazgatóság irodai munkálatait.

39. Dr. **Szilasi Vilmos,** rendes tanár. Katonai szolgálatot teljesített az egész tanévben.

40. **Tomcsányi Béla,** rendes tornatanár. Tanította a Mester-utcai párhuzamos osztályokban a tornát, heti 18 órában. A tornaszertár őre.

41. Dr. **Tóth Gyula,** helyettes tanár. Tanította december 1-ig a magyar és a latin nyelvet az I. C., a magyar nyelvet a II. C. s a szépírást az I. C. osztályban, heti 17 órában. Az I. C. osztály főnöke.

42. Ifj. **Ujházy László,** rendes tanár. A tanévben katonai szolgálatot teljesített.

43. **Vayer Lajos,** rendes tanár. Tanította a latin nyelvet a IV. B. osztályban, a görög nyelvet az V. A. és a VIII. A. osztályban, a német nyelvet a III. A. osztályban, heti 16 órában. A IV. B. osztály főnöke, értekezleti jegyző. A segítő egyesületi könyvtár kezelője.

44. **Winter József,** rendes tanár. Tanította a mennyiségtant az I. A., III. A., V. A. és VII. A., a mértani rajzot a III. A., a természettant a VII. A. osztályban, heti 16 órában. A III. osztály főnöke. A természettani szertár őre.

45. Dr. **Zibolen Endre,** rendes tanár. Tanította február hó 16-ig a latin nyelvet a III. B., IV. A. és VII. A. s a görögpótló irodalmat a VI. A. osztályban, heti 16 órában.

46. Dr. **Zlinszky Aladár,** rendes tanár. Tanította a magyar nyelvet az I. B., III. A., V. A. és VII. A. osztályban, a görögpótló irodalmat a VII. A. és VIII. A. osztályban, heti 16 órában. A VII. osztály főnöke.

Iskolaorvos:

Dr. **Szukováthy Imre,** iskolaorvos, egészségtan tanár. Tanította az egészségtant a VII. és VIII. osztály tanulóinak, heti 4 órában.

Vallástanárok:

1. **Bikár Radivoj,** gör. kel. szerb plébános, tanította a gör. kel. szerb. vallást.

2. **Talios Fülöp**, gör. kel. román plébános. Tanította a gör. kel. román vallást.

3. **Csató József**, okl. vallástanár, róm. kath. lelkész. Tanította a róm. kath. vallástant a Mester-utcai párhuzamos osztályoknál az I—VII. osztályban, heti 14 órában.

4. **Csopják Attila,** baptista lelkész. Tanította a baptista vallást.

5. **Józan Miklós,** unitárius lelkész. Tanította az unitárius vallást.

6. Dr. **Katz Márton,** izr. vallástanár. Tanította az izraelita vallástant a Mester-utcai párhuzamos osztályoknál az I.—VII. osztályban, heti 14 órában.

7. Dr. **Horvát Dezső,** okl. rabbi. Tanította az izr. vallástant a I—VIII. osztályban, heti 16 órában.

8. **Kristóf A. József** okl. vallástanár, róm kath. lelkész. Tanította az I—VIII. osztályban a kath. vallást, heti 16 órában.

9. **Martony Elek,** ág. hitv. ev. hitoktató. Tanította az ág. hitv. ev. vallástant az V—VIII. osztályokban.

10. **Nagy Dénes,** ev. ref. hitoktató. A tanév alatt katonai szolgálatot teljesített. Helyettesítette s az I—VIII. osztályban a ref. vallást tanította Megyercsy Béla ref. hitoktató.

11. **Steuer Lajos,** ág. ev. hitoktató. Tanította az ág. h. ev. vallást az I—IV. osztályban.

12. **Ulicsák Béla,** gör. kath. hitoktató. Tanította a gör. kath. vallástant.

Gyakorló tanárjelöltek:

Tanítottak a második félévben és pedig:

1. **Fáy Károly,** okl. középisk. tanár. A II. félévben mint óraadó tanár önállóan működött.

2. **Kovács Lajos,** okl. középisk. tanár. Tanított latin nyelvet a II. A. és III. A. és történelmet a III. A. osztályban.

Személyzet:

Balázs István, Kállay Mátyás, Somodi Lajos, Süveg István. Mádi György az egész évben a harctéren volt.

VII.

A tanárok irodalmi és társadalmi működése.

Dr. *Balassa József*, a Keleti Kereskedelmi Akadémia fonetikai laboratóriumának vezetője.

Dr. *Bán K. Aladár*, a Magyar Néprajzi Társaságnak főtitkára és a Folklor-Fellows Szövetkezetnek titkára, a Szt. István Társulat tudományos és irodalmi Szakosztályának, a dorpáti Eszt Irodalmi Társaság, a helzingforszi Finn Irodalmi Társaság és a Turáni Társaság tagja, a Kath. Tanáregyesület igazgató-tanácsosa.

Irt ez évben több cikket folyóiratokba és napilapokba. Felolvasásokat tartott a Magyar Néprajzi Társaságban.

Bátori Ármin, a Dugonics Társaság tudományos osztályának tagja. Irt két kisebb természetrajzi közleményt vidéki lapokba.

Dr. *Dávid Lajos*: Az elliptikus modulfüggvény új, independens elmélete. (M. Tud. Akadémia); Transcendens függvények algebrai elmélete (Math. és Phys. Társulat).

Faragó Andor: a IX. ker. munkásgimnázium igazgatója. Irt a Magyar Középiskola c. folyóiratba és a K. Tanáregyesületi Közlönybe.

Fellegi Alajos: A Magyar Rajztanárok egyesületének választmányi tagja. Kiállított a Nemzeti Szalonban.

Dr. *Fodor Gyula:* A Phil. Társ. választmányi tagja s a Nagy Görög-Magyar szótár társszerkesztője, a bp. IX. ker. 3. iskolaszék tagja. A Kath. Középiskolai tanáregyesület budapesti körének alelnöke.

Dr. *Friml Aladár:* Az Országos Közoktatási Tanács tagja, a „Magyar Középiskola“ szerkesztője. Irt paedagogiai irányú cikkeket és tankönyvbirálatokat.

Kende Ferenc: A DMKE. Kollegium igazgatója.

Dr. *Kéki Lajos*: A XIX. század magyar irodalomtörténetének egyetemi magántanára, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság jegyzője, az Orsz. Színművészeti Akadémián a lélektan előadó tanára, a M. Tud. Akadémia Lévay-pályázatán megbízást nyert „A jellemzés története a magyar szépirodalomban" c. pályatétel megírására. Cikkek, bírálatok a Budapesti Szemlében s az Irodalomtörténetben. Résztvett a Kisfaludy-Társaság s a Budapesti Szemle szerkesztési munkálataiban.

Dr. *Lukinich Imre:* A Magy. Tört. Társulat ig. választmányának tagja.

Olofson Gusztáv: a Magyar Rajztanárok Egyesületének választmányi tagja.

Dr. *Pethő Sándor* a Révai-lexikon munkatársa, ezenkívül különböző történeti és külpolitikai tárgyú cikkeket írt az Új Nemzedék-be, Pester Lloyd-ba, Alkotmány-ba, Nyugat-ba.

Posch Jenő, a Philosophiai Társaság választmányi tagja. Lelki jelenségeink és természetük. Egy realista lélektan tervezete. 2 kötet.

Dr. *Székely István,* a Juventus szerkesztője, a Phil. Társaság választmányi tagja, az Orsz. Középiskolai Tanáregyesület alelnöke, a M. Tud. Akadémia Class. Phil. Bizottságának segédtagja. Liber Sexti I. és II. kötet (Fodor Gyulával együtt) új kiadása.

Vayer Lajos, az Orsz. Magy. Gyorsíró-Egyesület vál. tagja, a Magyar Humanisztikus Gimnáziumi Egyesület pénztárosa. A könyveket és nyomtatványokat tartalmazó postai csomagokat felülvizsgáló kultuszminiszteri megbízott.

Dr. *Zlinszky Aladár:* a Magyar Irodalomtörténeti és a Philologiai Társaság vál. tagja. Bírálatok, ismertetések a Philologiai Közlönyben.

VIII.

Tananyag és tankönyvek.

I. A), B) és C) OSZTÁLY.

Osztályfőnökök: A) **Péterfi Lajos.**
B) **Dr. Székely István.**
C) **Kende Ferenc.**

1. Vallástan: *a*) Róm. kath. Hetenként 2—2 óra. Tanár: *Kristóf Á. József* és *Csató József*. Tankönyv: Esztergomi nagyobb katekizmus. Tananyag: Részletes magyarázása 1. a hitnek, 2. a parancsolatoknak, 3. a malaszt-eszközöknek.

b) Ág. hitv. ev. Hetenként 2 óra. Tanár: *Steuer Lajos*. Tankönyv: Bereczky S.: Bibliaismertetés. Tananyag: Az uj testamentom könyveinek ismertetése és bibliai történetek. Krisztus Urunk élete, tanításai, szenvedései, halála, föltámadása, mennybemenetele. Az apostolok iratai. Az uj szövetség egyes szakaszainak olvasása és közelebbi tárgyalása.

c) Ev. ref. Hetenként 2 óra. Tanár: *Megyercsy Béla*. Az ó-szövetségi kijelentés; az ó-szövetségi könyvek ismertetése. K. k. Bocsor L.: Bibliaismertetés és Szász K.: Kis biblia.

d) Izraelita. Hetenként 2 óra. Tanárok: Dr. *Horvát Dezső* és Dr. *Katz Márton*. Tankönyv: Dr. Dékány Géza, bibliai olvasmányok. Tananyag: Izráel vallásos néppé alakulása a patriarkák korától Mózes haláláig. Bibliai szemelvények, imagyakorlat.

2. Magyar nyelv: Hetenként 4 óra. Tanárok: A) *Péterfi Lajos*, B) Dr. *Zlinszky Aladár*, C) *Kende Ferenc*. Tankönyvek: Négyesy László: Magyar olvasókönyv. I. rész. Balassa József: Kis magyar nyelvtan.

a) Olvasmány: Népmesék, népmondák, görög hitregék. — Hún és magyar mondák. Történeti elbeszélések. A magyar föld és népe. Költemények: János vitéz. Rege a csodaszarvasról. Keveháza. Árpád a honalapító. Szent László füve. Szent László. Három fiú. Hadnagy uram. Anyám tyúkja. Künn a ménes. Nyalka huszár. Téli világ. Szózat.

b) Nyelvtan: A magyar nyelv alaktana mondatelemzés alapján. A mondatrészek. A határozók főbb formái. A helyesírás alapelvei.

3. Latin nyelv: Hetenként 6 óra. Tanárok: A) *Dr. Friml Aladár*, B) Dr. *Székely István*, C) *Kende Ferenc*. Tankönyv: Fodor-Székely: Liber Sexti.

a) Olvasmányok: 1—25. Latinból magyarra és magyarból latinra fordítás.

b) Nyelvtan: A főnevek, melléknevek, névmások, számnevek alaktana. A cselekvő ige indicativusa.

4. Földrajz: Hetenként 3 óra. Tanárok: A) *Haitsch Sámuel*, B) *Szél Sándor*, C) *Haitsch Sámuel*. Tankönyv: Brózik-Dr. Létmányi: A magyar királyság földrajza. Tananyag: Földrajzi alapismeretek. Magyarország és társországainak leírása.

5. Természetrajz: Hetenként 2 óra. Tanárok: A) és B) osztályban *Bakos János*, C) *Haitsch Sámuel*. Tankönyv: Dr. Szterényi Hugó: Természetrajz a középiskolák első osztálya számára. Tananyag: A négy évszak, kivált a növényekben mutatkozó jelenségeken feltüntetve. Ősszel a közönségesebb gyümölcsformák taglalása és csoportosítása; a háziállatok. Télen a közönségesebb fenyők; az ember lakása közelében a mezőn és erdőn élő emlős állatok. Tavasszal 12 virágos növény szemléltető leírása megjelenési idejük szerint; a növény tagszerveinek megismertetése. Házi szárnyasok.

6. Számtan: Hetenként 3 óra. Tanárok: A) *Winter József*, B) *Faragó Andor*, C) *Dr. Dávid Lajos*. Tankönyv: Dr. Lévay: Számtan. Tananyag: A tizes számrendszer. Mérték- és pénzrendszerünk. A négy alapművelet egész számokkal és tizedes törtekkel. Időszámítás. Számelméleti alapfogalmak. A négy alapművelet közönséges törtekkel. A közönséges tört és tizedes tört kapcsolata.

7. Rajzoló mértan: Hetenként 2 óra. Tanár: az A) és B) oszt.-ban *Olofson Gusztáv*, a C) oszt.-ban *Fellegi Alajos*, Tankönyv: Horti-Szinte: Rajzoló geometria, I. rész. Planimetria. Tananyag: Mértani alapfogalmak. Síkidomok, szimmetria, hasonlóság. Területszámítás. Szinezett díszitmények, táblai előrajz után.

8. Szépírás: Hetenként 1 óra. Tanár: C) *Kende Ferenc* Kis és nagybetűk írása. Magyar szövegírás, levélírás. Taneszköz: Vajda P. Magyar szépírási minták.

9. Testgyakorlás: Hetenként 2 óra. Tanár: C) oszt.-ban Tomcsányi Béla. Fegyelmi szoktatás. Állások. Járás helyben, menetközben kör-, ellen- és csigavonulás. Arc- és oldalsor; igazodás, fedezés, fordulatok, fővetések, rendekbe fejlődés, sorbontás. 2 és 4 ütemes egyszerű szabadgyakorlatok, szergyakorlatok: ugrás, mászás, lengőkötél, kör- és gyűrűhinta, nyújtón és korláton való egyszerű gyakorlatok. Társasjátékok, kör- és labdajátékok.

II. A), B), C), D) OSZTÁLY.

Osztályfőnökök: A) **Bonyhádi Ede.**
B) **Dr. Kéki Lajos.**
C) **Klima Lajos.**
D) **Dr. Bán K. Aladár.**

1. Vallástan: *a)* Róm. kath. Hetenként 2 óra. Tanár: A) és B) *Kristóf A. József*, C) és D) *Csató József*. Tankönyv: Dr. Pokorny Emánuel: Ó-szövetségi biblia történetek, I. kötet. Tananyag: 1. Őstörténet. 2. Az izr. nép kiválasztása és nagysága. 3. Roboámtól Krisztusig. A katekizmus I. részének ismétlése.

b) Ág. hitv. ev., mint az I. osztályban.

c) Ev. ref., mint az I. osztályban.

d) Izraelita. Hetenként 2 óra. Tanárok: A) és B) oszt.-ban Dr. *Horvát Dezső*, C) és D) oszt.-ban Dr. *Katz Márton*. Tankönyv: Dr. Weisz Miksa: Bibliai olvasmányok. Tananyag: Izrael története a honfoglalástól az I. templom elpusztulásáig. Bibliai szemelvények és imák.

2. Magyar nyelv: Hetenként 4 óra. Tanárok: A) *Bonyhádi Ede*, B) Dr. *Kéki Lajos*, C) és D) Dr. *Bán K. Aladár*. Tankönyvek: Dr. Négyesy László: Magyar olvasókönyv,

II. rész. Tananyag: *a)* Olvasmányok: Történelmi korrajzok. Nagy Lajos és a Hunyadiak korából. A mohácsi vész. Lykurgos. Solon. A Vaskapu. A Szent Anna tavánál. Az utolsó szó Istenhez. Költemények, könyv nélkül is: Honfidal. Rab oroszlán. Hunyadi László. Kont. Szibinyáni Jank. Mátyás anyja. Mátyás király Gömörben. Családi Kör. Az öreg korcsmáros. Egy szegény asszony könyve. Az obsitos. Kéthetenként irásbeli dolgozat.

3. Latin nyelv: Hetenkint 6 óra. Tanárok: A) Dr. *Asztalos Lajos,* B) Dr. *Kéki Lajos,* C) *Klima Lajos,* D) Dr. *Bán K. Aladár.* Tankönyv: Fodor—Székely: Liber Sexti. 1—28. olv. Kéthetenként irásbeli dolgozat.

b) Nyelvtan: Az ige alaktana. Szóképzés. Összetett mondatok.

4. Földrajz: Hetenkint 3 óra. Tanárok: az A) oszt.-ban *Haitsch Sámuel,* a B) oszt.-ban *Széll Sándor,* a C) oszt.-ban *Hegedűs István* és a D) oszt.-ban: *Haitsch Sámuel.* Tankönyv: Brózik—Létmányi: Földrajz. Tananyag: Európa, Ázsia, Afrika világrészek helyzete, határai, kiterjedése, vízszintes és függőleges tagozottsága, éghajlata, termények, a lakosság és ennek foglalkozása, államai. Ázsia és Afrika természeti viszonyai, a bennszülöttek országai és az európai hatalmak birtokai.

5. Természetrajz: Hetenkint 2 óra. Tanár: az A) és B) oszt.-ban *Bakos János,* C) és D) oszt.-ban *Bátori Ármin.* Tankönyv: Dr. Szterényi Hugó: Természetrajz a középisk. II. oszt. számára. Tananyag: Néhány őszkor virító növény leírása után az I. oszt. tananyagának folytatásául és kiegészítéséül a rendszeres állattan rövid foglalata, kiterjeszkedve a Gerincesek, Puhatestűek, Izeltlábuak és Férgek állatkörére, a következő állatcsoportok főbb képviselőinek tárgyalásában: majmok, tengeri emlősök, madarak a ház körül, mezei madarak, erdei madarak, vízi-madarak, csúszó-mászó állatok, kétéltűek, halak, csigák, kagylók, bogarak, lepkék, hártyás szárnyú, egyenes szárnyú, recés és kétszárnyú rovarok, pókok, százlábuak, rákok, férgek. Végül gyümölcsfáink: néhány erdei fa és gazdasági növény.

6. Számtan: Hetenként 3 óra. Tanárok: Az A) osztban *Faragó Andor,* a B) oszt.-ban *Richter Rezső,* a C) oszt.-ban *Fáy Károly* és a D)-ben Dr. *Dávid Lajos.* Tankönyv: Dr. Lévay Ede: Számtan: Tananyag: Számolási rövidítések. Korlátolt pontosságú számolási műveletek. Egyszerű hármasszabály. Százalékszámítás. Arányok és aránypárok.

7. Rajzoló mértan: Hetenkint 2 óra. Tanár: az A) oszt.-ban *Olofson Gusztáv*, a B) oszt.-ban *Richter Rezső*, a C) és D) oszt.-ban *Fellegi Alajos*. Tankönyv: Horti-Szinte: Rajzoló geometria II. rész. Tananyag: a kocka, hasáb, gúla, egyenes körhenger, a körkúp és gömb leírása és ábrázolása. Felszín és köbtartalom számítás. A testek síkmetszetei. A testek hasonlósága és szimmetriája.

8. Szépírás: Hetenkint 1 óra. Tanárok: a C) oszt.-ban *Hegedűs István*, a D)-ben *Gyergyai J. Dezső*. Német írás. Kis- és nagybetűk írása. Folyó írás. Minta: Vajda P. Szépírási minták.

9. Testgyakorlás: Hetenkint 2 óra. Tanár: a C) és D) osztályban *Tomcsányi Béla*. Rendgyakorlatok: Egyszerű szakaszgyakorlatok. Szabadgyakorlatok: 4 ütemes szabadgyakorlatok. Szergyakorlatok. Alapgyakorlatok minden szeren. Társas- és labdajátékok.

III. A), B), C) OSZTÁLY.

Osztályfőnökök: A) **Winter József.**
B) **Dr. Balassa József.**
C) **Posch Jenő.**

1. Vallástan: *a)* Róm. kath. Hetenkint 2 óra. Tanár: A) és B) *Kristóf A. József*, C) *Csató József*. Tankönyv: Dr. Pokorny Emánuel: Uj-szövetségi bibliai történetek, I. kötet. Tananyag: 1. Jézus Krisztus élete, nyilvános működése, szenvedése, halála és megdicsőülése. 2. Az apostolok cselekedetei: az egyház elterjedése a zsidók és a pogányok között. A katekizmus II. részének ismétlése.

b) Ág. hitv. ev. Hetenkint 2 óra. Tanár: *Steuer Lajos*. Tankönyv: Bereczky Sándor: Hit és erkölcstan. Tananyag: A vallásról általában. A Hiszekegy alapján a Szentháromság tana. Erkölcsi életünk főbb követelményei.

c) Ev. ref. Hetenkint 2 óra. Tanár: *Nagy Dénes*. Isteni kijelentés az ó- és új szöv.-ben. Jézus Krisztus élete, tanításai, példázatai. Kézikönyv: Nagy Péter: Konfirmációi nagyobb káté. Uj testamentom.

d) Izraelita. Hetenkint 2 óra. Tanár: A) és B) Dr. *Horvát Dezső*. C) Dr. *Katz Márton*. Tankönyv: Schön: A zsidók törté-

nete. Tananyag: A zsidók története a babiloni fogságtól a Talmud befejezéséig. Zsinagógiai szervezetünk és a vallásos intézmények történeti és rendszeres ismertetése. Az imakönyv ismertetése.

2. Magyar nyelv: Hetenként 3 óra. Tanárok: az A) osztályban Dr. *Zlinszky Aladár*, a B) osztályban Dr. *Balassa József* a C) osztályban *Posch Jenő*. Tankönyvek: Négyesy László: Magyar olvasókönyv. III. rész. Dr. Balassa József: Rendszeres magyar nyelvtan. Olvasmányok: Elbeszélések: Törökvilág Magyarországon. A görög nép fénykorából. Képek a magyar föld és nép világából. Külön olvasmány: Egy falusi nótárius budai utazása (Gvadányi). Költemények: könyv nélkül is: Szondi. Rákócziné. Búcsu. Csokonai. Nemzeti dal. Mikes. Pókainé. Török Bálint. A rab gólya. Falu végén kurta korcsma. Szorgalmi szavalatok, olvasmányok tartalmának leírása és megbeszélése. Kéthetenkint iskolai dolgozat.

3. Latin nyelv: Hetenkint 5 óra. Tanárok: az A) osztályban Dr. *Székely István*, a B) osztályban Dr. *Asztalos Lajos*, a C) osztályban *Posch Jenő*. Tankönyv: Fodor—Székely: Liber Sexti, II. r. Tananyag: 1—14., 17—20., 22—25., 28., 34., 35., 40—45., 46., 47., 50—54., 59—64. olv. mesék Phaedrusból könyv nélkül is. Mondattan: A mondatrészek tana. Iskolai gyakorlatok kéthetenkint: fordítás magyarból latinra.

4. Német nyelv: Hetenkint 4 óra. Tanárok: A) *Vayer Lajos*, B) Dr. *Balassa József*, C) *Klima Lajos*. Tankönyv: Timár Pál: Német nyelv- és olvasókönyv, I. kötet. Olvasmányok: Das Schaf und die Schwalbe. Zeus und das Schaf. Der Wolf und der Schäfer. Der Wolf auf dem Totenbette. Der lügenhafte Hirt. Wohltaten. Seltsamer Spazierritt. Der Müller ohne Sorgen. Der beladene Esel és Das Dornröschen. Költemények: Gott grüsse dich! Der Wettstreit. Morgenlied. Die Kapelle. Die Sonne sank. Barbarossa. Eintracht és Spiellust im Frühling. Az olvasmányok alapján a név- és igeragozás, a fő- és mellékmondat szórendje. Kéthetenkint iskolai dolgozat.

5. Történelem: Hetenkint 2 óra. Tanárok: A) és B) osztályban *Parcsetich Vince* C)-ben Dr. *Pethő Sándor*. Tankönyv: Dr. Létmányi Nándor: Magyarország története, I. r. Tananyag: Magyarország történelme a mohácsi vészig, különös tekintettel *a művelődési és állami viszonyok fejlődésére.*

6. Földrajz: Hetenkint 2 óra. Tanárok: az A) B) és C) osztályban *Hegedűs István*. Tankönyvek: Dr. Létmányi—Brózik:

Földrajz, II. r. és Dr. Lévay Ede: A fizika és mathematikai földrajz elemei. Tananyag: Amerika és Ausztrália. — Polinézia leíró földrajza. Továbbá: a kontinensek és világtengerek. A partvidék és a száraz felszin tagozata, a földkéreg, a tenger és levegő tüneményei, a szárazföld vizei és a víz körútja a természetben. Az elektromos és mágneses tünemény. A föld alakja, az égbolt meg a nap látszólagos és a föld valóságos forgása, a nappalok és éjjelek hossza, a földövek, az időmérés és időszámítás, a hold és a naprendszer.

7. Számtan: Hetenkint 2 óra. Tanárok: A) *Winter József*, B) *Faragó Andor*, C) *Fáy Károly*. Tankönyv: Dr. Lévay: Számtan. Tananyag: A százalékszámítás alkalmazásai. Az összetett hármasszabály. Kamatszámítás Értékpapir-számítás. Arányos osztás. Keverésre vonatkozó számítások. Érmeszámítás.

8. Rajzoló mértan: Hetenkint 2 óra. Tanárok: Az A) osztályban *Winter József*, a B)-ben *Olofson Gusztáv*, a C)-ben *Fellegi Alajos*. Tankönyv: Horti Henrik: Rajzoló mértan. Tananyag: A háromszögek, négyszögek és sokszögek. A hasonlóság, összeillőség. A symmetria. Merőlegesek és egyenlőközüek szerkesztése. Körtan. Húrok, átmérők, ívek; metsző és érintő. A középponti és kerületi szög viszonyáról. A körbe és kör körül írt sokszögek. A kör osztása és mérése. Területalakítás, területosztás. A mértani középarányos. Az elmélettel kapcsolatos szerkesztési rajzgyakorlatok.

9. Testgyakorlás: Hetenkint 2 óra. Tanár: a C) osztályban *Tomcsányi Béla*. Tananyag: Rendgyakorlat: Szakaszgyakorlatok, kanyarodás, fejlődés, rendekbe- és kettősrendekbe fejlődés. Szabadgyakorlatok: 4 és 8 ütemes összetett egyenoldalu szabadgyakorlatok. Szertornázás: Alapgyakorlatok az összes szereken. Társas-, kör- és labdajátékok.

IV. A), B), C) és D) OSZTÁLY.

Osztályfőnökök: A) **Faragó Andor.**
B) **Vayer Lajos.**
C) **Dr. Fodor Gyula.**
D) **Dr. Pétergál Henrik.**

1. Vallástan: *a*) Róm. kath. Hetenkint 2 óra. Tanár: A) és B) *Kristóf A. József*, C) és D) *Csató József*. Tankönyv: Dr. Pokorny Emánuel: Kath. szertartástan. Tananyag: A kath.

szertartások részletes magyarázása. A katekizmus III. részének ismétlése. Ministráció. Egyes ájtatossági gyakorlatok praktikus ismertetése.

b) Ág. hitv. ev., mint a III. osztályban.

c) Ev. ref., mint a III. osztályban.

d) Izraelita. Hetenkint 2 óra. Tanár: A) és B) Dr. *Horvát Dezső*, C) és D) Dr. *Katz Márton*. Tankönyvek: Dr. Büchler Sándor: A zsidók története, II. rész. Tananyag: A zsidók története a Talmud befejezésétől napjainkig. A zsoltárok tárgyalása eredeti szövegben.

2. Magyar nyelv. Hetenkint 4 óra. Tanárok: A) osztályban *Péterfi Lajos*, B) *Dr. Kéki Lajos*, C) *Kende Ferenc*, D) *Dr. Pétergál Henrik*. Tankönyvek: Lehr A.: Arany Toldija és Zlinszky Aladár: Stilisztika és verstan. Olvasmány: Arany Toldija. Kisfaludy: Mátyás diák. Prózai és költői olvasmányok a stilisztikából. Könyv nélkül: Toldi I—V. éneke s kisebb költemények. Tananyag: A stílus sajátságai. Verstan. A költői szerkesztés és jellemzés elemei. Polgári ügyiratok. Havonkint irásbeli dolgozat.

3. Latinnyelv: Hetenkint 4 óra. Tanárok: Dr. *Asztalos Lajos*, B) *Vayer Lajos*, C) Dr. *Fodor Gyula*, D) *Posch Jenő*. Tankönyvek: Fodor-Székely: Liber Sexti. Tananyag: Olvasmány: Julius Caesar Comm. 29—37 és 44—64 fej. Ovidius: A világ teremtése. A négy korszak. Daedalus és Icarus. Philemon és Baucis. Caesar élete és műveinek jellemzése, galliai hadjárata; a római hadügy rövid ismertetése. Ovidius élete és verselése. Plautus Captivi-jéből egyes részletek. Könyv nélkül egyes részletek. Nyelvtan: Az összetett mondat syntaxisa; verstan. Kéthetenkint iskolai irásbeli dolgozat: fordítás magyarból latinra.

4. Németnyelv: Hetenkint 3 óra. Tanárok: A) és B) oszt.-ban Dr. *Balassa József*, C) és D) oszt.-ban D. *Pétergál Henrik*. Tankönyv: Timár Pál: Német nyelv és olvasókönyv. 1. Olvasmányok: Der hungrige Araber. Kindesdank. Der kluge Richter. Jung Siegfried in der Schmiede. Wie Siegfried den Drachen erschlug. Orestes und Pylades. Friedrich Rotbart auf dem Kyffhäuser. Die Sonne. Der Mond. Aus Tirol. Herakles. Költemények: Eintracht. Barbarossa. Spiellust im Frühling. Lied des Hirten. Siegfrieds Schwert. Das Riesenspielzeug. (Chamisso.) Des Knaben Berglied. Die Einkehr. 3. Nyelvtan: Az alak- és

mondattani ismeretek ismétlése és kiegészítése. Kéthetenkint írásbeli dolgozat.

5. Történelem: Hetenkint 3 óra. Tanárok: A) és B) *Parcsetich Vince,* C) és D) *Hegedűs István.* Tankönyv: Ujházi László: A magyar nemzet története. II. rész. Tananyag: Magyarország történelme a mohácsi vésztől 1867-ig. Magyarország és Ausztria politikai földrajza.

6. Természetrajz: Hetenkint 3 óra. Tanár: az A) és B) oszt.-ban *Bakos János,* a C) és D) oszt.-ban *Bátori Ármin.* Tankönyv: Dr. Szterényi Hugó: Növénytan. Tananyag: Néhány virágos növény leírása után a növények külső tagoltsága és alaktana; a növénytest szöveti szervezete; a növény életműködései; a rendszer lényege; Linné rendszere a virágtalan és virágos növények köreinek, illetőleg osztályainak leírása a természetes rendszer keretében. Növényhatározás.

7. Mennyiségtan: Hetenkint 3 óra. Tanárok: A) *Faragó Andor,* B) *Richter Rezső,* C) és D) Dr. *Dávid Lajos.* Tankönyv: Dr. Lévay: Algebra. Tananyag: Bevezetés az algebrába. Összeadás és kivonás egész számokkal. Negativ szám. A positiv és negativ számok összeadása, kivonása és szorzása. A hatvány. A mennyiségek négyzete és köbe. Osztás és törtszámokkal való műveletek. Első fokú egyenletek az aránylatokkal.

8. Rajzoló mértan: Hetenkint 2 óra. Tanár: az A) és B) osztályban *Olofson Gusztáv,* a C) és D) osztályban *Fellegi Alajos* Tankönyv: Horti-Szinte: Rajzoló mértan. Tananyag: A körre vonatkozó feladatok: A kúpszeletek értelmezése és szerkesztése. Az ellipszis, hiperbola és parabola érintőinek szerkesztése és rajzolása kihúzótollal és tussal.

9. Testgyakorlás: Hetenkint 2 óra. Tanár: a C) és D) oszt.-ban *Tomcsányi Béla.* Tananyag: Rendgyakorlatok: Arcmenet, kanyarodás és fejlődés, kettősrendek. Szabadgyakorlatok: 4—8 ütemes tagszabadgyakorlatok, ellenoldalúlag és kéziszerekkel is. Szertornázás. Gyakorlatok az összes szereken. Társas-, kör-, és labdajáték.

V. A), B) OSZTÁLY.

Osztályfőnökök: A) **Kiss Béla.**
B) **Fáy Károly.**

1. Vallástan: *a)* Róm. kath. Hetenkint 2 óra. Tanár: az A) oszt.-ban. *Kristóf A. József,* a B)-ben *Csató József.* Tan-

könyv: Dr. Uhlyárik István: Katholikus Hittan. Tananyag: 1. Istenről, különösen az első személyről és a teremtés művéről. — A második isteni személy és a megváltás műve. 2. A harmadik isteni személy és a megszentelés műve. 3. Az utolsó dolgokról.

b) Ág. hitv. ev. Hetenkint 2 óra. Tanár: *Martony Elek.* Tankönyv: Batizfalvy-Bereczky: Bibliai ismertetés. Az ó- és újszövetségi könyvek ismertetése a Szentírás olvasása alapján.

c) Ev. ref. Hetenkint 2 óra. Tanár: *Nagy Dénes.* Az egyes keresztyén egyházak symbolikus könyveinek ismertetése. Kézikönyv: Kiss Kálmán: Symbolika. Bibliai olvasás az új testamentumból, a Márk evangéliuma s az Ap. csel. könyve.

d) Izraelita. Hetenkint 2 óra. Tanár: A) oszt.-ban Dr. *Horvát Dezső,* a B)-ben Dr. *Katz Márton.* Tankönyv: Dr. Neumann Ede. Az assir korszak prófétai könyvei, a zsidók prófétai könyvei és a zsidók története az állami élet megszüntétől az újkorig. A zsidó vallás fejlődése és alakulása. Szemelvények a próféták könyvéből és erkölcsi tartalmuk kiemelése.

2. Magyar nyelv: Hetenkint 3 óra. Tanárok: az A) oszt.-ban Dr. *Zlinszky Aladár,* a B) oszt.-ban Dr. *Bán K. Aladár* Tankönyv: Dr. Zlinszky Aladár: Rhetorika. Szemelvények a magyar nemzeti líra köréből. Tananyag: A prózai műfajok elmélete. Olvasmányok: történeti, szónoki és értekező művek. Lirai költemények. Házi olvasmány: Arany: Toldi Estéje, Toldi Szerelme; Jókai: Az új földesúr. Havonkint egy irásbeli dolgozat.

3. Latin nyelv: Hetenkint 4 óra. Tanár: az A) oszt.-ban *Kiss Béla,* a B) oszt.-ban *Klima Lajos.* Tankönyvek: Cserép József: P. Ovidius Naso; Zsámboki Gy.: Cic. De imp. Cn. Pomp. Tananyag: Ovidiusból: Fastorum I. 539—593; II. 193—243; 385—425; 475—513; III. 181—229; 263—397; IV. 859—899; 423—493. Ciceróból: a De imp. Cn. Pomp. egészen. Ovidius és Cicero élete, művei. Az alak és mondattan ismétlése. Régiségtan: Mythosok, állami régiségek. Irásbeli dolgozatok magyarból latinra félévenkint egy latinból magyarra.

4. Görög nyelv: Hetenkint 4 óra. Tanárok: A) *Vayer Lajos,* B) *Gyergyai J. Dezső.* Tankönyvek: Cserép József: Olvasó- és gyakorlókönyv és nyelvtan. Tananyag: Hom. Od. I. énekéből 345 sor; könyv nélkül mintegy 95 sor. Homeros nevének jelentősége. Nyelvtan: a declinatio és coniugatio a homerosi

szöveg alapján. Dolgozatok magyarból görögre a gyakorlókönyv szövege szerint.

5. Görögpótló irodalom: Hetenkint 2 óra. Tanárok: A) Dr. *Friml Aladár,* B) *Posch Jenő.* Tankönyv: Friml-Prónai: Görögpótló irodalmi olvasmányok I. r. Tananyag: *a)* Homeros Iliasa és Odysseiája. Tartalmuk. Szerkezetök. Régiségi ismereteik. *b)* A magyar elbeszélő költészet köréből: Tinóditól: Buda veszéséről és Terek Bálint fogságáról. A kuruckköltészetből: Esztergom megvételéről. Ocskai Lászlóról való ének. Balog Ádám nótája. Gyöngyösitől: A porából megéledett Phoenix. Arany Jánostól: Buda halála. *c)* Görög történetirókból: Herodotos művéből szemelvények. *d)* Magyar történetirókból: Kemény János önéletirásából: Bethlen Gábor menyegzője. Cserei Erdély históriájából: Apafi Mihály halála. A zernyesti csata.

6. Görögpótló rajz: Hetenkint 2 óra. Tanárok: az A) és B) oszt.-ban *Olofson G.,* a C)-ben *Fellegi Alajos.* Tananyag: Testek rajzolása term. után. A látás elmélete, vonaltávlat gyakorlati uton. A fény és árnyék feltüntetése egyszerű tárgyakon. Segédeszközök: Nagyméretű testminták. Az ó-kori művészet ismertetése szemlélet útján.

7. Német nyelv: Hetenkint 3 óra. Tanárok: A) *Bonyhádi Ede,* B) *Klima Lajos.* Tankönyv: Timár Pál: Német olvasókönyv, II. rész. Tananyag: Der Arme u. der Reiche. Die sieben Raben. Das wohlfeile Mittagessen. Die leichteste Todesstrafe. Die Bremer Stadtmusikanten. Der sterbende Löwe. Orpheus és Eurydike. Cid. Der kluge Sultan. Die Phoenizer. Die Sagen der rom. Schweizer. Befreiungskämpfe König Matthias in den Sagen. Die ung. Krone. Költemények: Der alte Landmann und sein Sohn. Die drei Zigeuner. Das Schloss Boncourt. Das Erkennen. Der Sänger. Der Fischer. Erlkönig. Mein Vaterland. Die Loreley. Mignon. Der Schatzgräber. Das Hufeisen. Rendszeres nyelvtan. Kéthetenkint egy irásbeli dolgozat az olvasmányok alapján.

8. Történelem: Hetenkint 3 óra. Tanárok: A) és B) *Kiss Béla.* Tankönyv: Dr. Létmányi Nándor—Dr. Szende Gyula: Az ó-kor története. Tananyag: Az ó-kor történelme, a nyugatrómai birodalom történelme, különös tekintettel a keleti népek, a görögök és rómaiak művelődési viszonyaira. A kereszténység.

9. Természetrajz: Hetenkint 2 óra. Tanár: A) *Bakos János,* B) *Bátori Ármin.* Tankönyv: Dr. Szterényi Hugó:

Az állattan kézikönyve. Tananyag: Az állatok éltenyilvánulásai; az állati test szerkezete; az életműszerek és működésük; a 7 állatkör rendszeres tárgyalása.

10. Mennyiségtan: Hetenkint 3 óra. Tanárok: A) *Winter József*, B) *Fáy Károly*. Tankönyvek: Dr. Lévay: Algebra. Ábel-Lévay-Polikeit: Geometria I. r. Tananyag: *a*) Algebra: Elsőfokú egyenletrendszerek két és több ismeretlennel. Négyzetgyök és a másodfokú egyenlet. Köbgyök. Számolás gyökmennyiségekkel; *b*) Geometria: Planimetriai alapismeretek. Háromszögek egybevágósága és hasonlósága. Területszámítások. A körtan elemei.

11. Testgyakorlás: Hetenkint 2 óra. Tanár: a B) osztályban *Tomcsányi Béla*. Tananyag: Rendgyakorlatok. Szakaszgyakorlatok: Rendek- és kettősrendekbe fejlődés, kanyarodás menetközben is. Szabadgyakorlatok: 4—8 ütemes ellenoldalu összetett tagszabadgyakorlatok kézi szerekkel is (vasbot, súlyzó): füzér. Csapattornázás az összes szereken. Labda- és társasjátékok.

VI. A) és B) OSZTÁLY.

Osztályfőnökök: A) **Dr. Friml Aladár.**
B) **Bátori Ármin.**

1. Vallástan: *a*) Róm. kath. Hetenkint 2 óra. Tanár: A) osztályban *Kristóf A. József*, a B) osztályban *Csató József*. Tankönyv: Matuszka Mihály: Kath. ker. erkölcstan. Tananyag: A főparancsolat, Isten 10 parancsolata és az anyaszentegyház 5 parancsolata alapján.

b) Ág. hitv. ev., mint az V. osztályban.

c) Ev. ref., mint az V. osztályban.

d) Izraelita. Hetenkint 2 óra. Tanár: A) Dr. *Horvát Dezső*. Tankönyvek: Frisch: Szemelvények a prófétai könyvekből és az ünnepi imák.

2. Magyar nyelv. Hetenként 3 óra. Tanár: az A) osztályban *Péterfi Lajos*, a B) osztályban *Dr. Pétergál Henrik*. Tankönyv: Bartha-Prónai: Poétika. A költői műfajok ismertetése. Olvasmányok: Zrinyi Szigeti veszedelme. Vörösmarty: Két szomszédvár. Arany: Buda halála. Arany balladái. Shakspere: Coriolanus. Kisfaludy: A kérők. Moliere: Tudós nők. Kisebb olvasmányok az egyes műfajok köréből.

3. Latin nyelv: Hetenkint 4 óra. Tanár: az A) osztályban Dr. *Friml Aladár*, a B) osztályban *Kende Ferenc*. Tankönyvek: Bartal-Malmosi-Paulovics: Livius XXI., XXII. könyv. Cserép József: Szemelvények az Aeneisből. Tananyag: Liviusból: XXI., XXII., könyv. Saguntum ostroma. Átkelés az Alpokon. A trebiai, trasumennusi és cannaei csata. Aeneis: I., II. ének szemelvényekben. A szebb részletek könyv nélkül. Livius és Vergilius élete és művei. Régiségtan: Hadi és vallási régiségek. Dolgozatok: fordítás magyarból latinra és viszont.

4. Görög nyelv: Hetenkint 4 óra. Tanárok: az A) osztályban *Kiss Béla*, a B) osztályban *Gyergyai J. Dezső*. Tankönyvek: Cserép: Görög olvasókönyv az Odysseiából. Geréb: Szemelvények Herodotos, Xenophon és Platon irataiból. Tananyag: Odysseiából: II., VI. és XI. ének fordítása. Egyes szebb részletek könyv nélkül. Herodotosból: Kroisos és Solon. Polykrates gyűrűje. Egyipt. szokások. A nyelvtan befejezése. Homerosi realiák. Herodotos élete. Kéthetenként irásbeli dolgozat.

5. Görögpótló irodalom: Hetenként 2 óra. Tanárok: az A) osztályban Dr. *Asztalos Lajos*, a B) osztályban *Posch Jenő*. Tankönyvek: Aischylos: Agamemnon, ford. Csengeri J. Sophokles: Elektra, ford. Csiky G. Euripides: Iphigenia Taurisban, ford. Kempf József. Wagner-Horváth: Görög régiségek. Badics: Magyar irodalmi olvasmányok, II. r. Tananyag: A görög lirai költészetből az elégia, gnóma, epigramm, aeol dalköltészet, a dórkarének. A magyar lirai költészetből: az úttörők, az ó-klasszikai irány: Virág, Berzsenyi, Csokonai, Kisfaludy Károly és Vörösmarty. A görög dráma. Szerkezet, jellemek, alapeszme. A görög színház. A dráma keletkezése. Dionysos kultuszából.

6. Görögpótló rajz: Hetenkint 2 óra. Tanár: az A) oszt.-ban *Olofson Gusztáv*, a B)-ben *Fellegi Alajos*. Tananyag: Egyszerűbb használati tárgyak és domború ékitmények rajzolása és árnyékolása természet után. A középkori stílusok ismertetése és megkülönböztetése szemléltető képek után.

7. Német nyelv: Hetenként 2 óra. Tanárok: az A) oszt.-ban *Bonyhádi Ede*, a B) oszt.-ban Dr. *Pétergál Henrik*. Tankönyv: Timár, Német olvasókönyv, II. Tananyag: Die Lorelei Mignon. Der Sängers Fluch. Der Schatzgräber, Zauberlehrling. Das Hufeisen. Erlkönig. Der Fischer. Der Sänger. Die Bürgschaft. Der Ring des Polykrates. Die Teilung der Erde. Die Kraniche des Ibykus. Das Glück von Edenhall. Die alten Deutschen. Die Nibe-

lungensage. Lohengrin, der Schwanenritter cimü olvasmányok s ezek alapján fordítás magyarból németre megfelelő számú iskolai irásbeli dolgozatokkal.

8. Történelem: Hetenkint 3 óra. Tanárok: az A) osztályban *Hegedüs István*, a B) osztályban *Dr. Pethő Sándor*. Tankönyv: Létmányi-Szende: Egyetemes történelem. II. rész. Tananyag: A középkor történelme és az újkor története a westpháli békekötésig (1648), különös figyelemmel a magyar nemzet történetére.

9. Természetrajz: Hetenkint 3 óra. Tanár: az A) osztályban *Széll Sándor*, a B) osztályban *Bátori Ármin*. Tankönyv: Dr. Szterényi Hugó: Ásványtan és Chemia. Tananyag: Vegytani előismeretek, ásvány- és kőzettan.

10. Mennyiségtan: Hetenként 3 óra. Tanárok: az A) osztályban *Richter Rezső*, a B) osztályban *Fáy Károly*. Tankönyvek: Dr. Mocnik-Lévay: Algebra és Ábel-Lévay-Polikeit: Geometria és Lutter logarithmus-táblái. Tananyag: *a)* Algebra. A hatványozás általánosítása. Negativ és tört hatványkitevők. Számrendszerek. A logarithmusról általában. A Briggs-féle logarithmusok kiszámítása. Exponentiális egyenletek. Számtani és véges geometriai haladvány. *b)* Geometria: Körmérés. Síkháromszögmértan: a hegyes szög függvényei; a derékszögü és egyenlőszáru háromszögek megfejtése. Szabályos sokszögek. Goniometria. A szögfüggvények értelmezése tetszés szerinti szögekre. Szögek összegének és különbségének függvényei. A kétszeres és a felényi szögek függvényei. Függvények összegének szorzattá alakítása. A szögfüggvények kiszámítása. Szögmértani logarithmus-táblák. Goniometriai egyenletek. A ferdeszögü háromszögek megfejtése. A trigonometria néhány gyakorlati alkalmazása.

11. Testgyakorlás: Hetenként 2 óra. Tanár: a B) osztályban *Tomcsányi Béla* Rendgyakorlatok, szabadgyakorlatok 4—8 ütemes ellenoldalú tagszabadgyakorlatok kézi szerekkel is. Füzér. Csapattornázás az összes szereken.

VII. A) és B) OSZTÁLY.

Osztályfőnökök: A) **Dr. Zlinszky Aladár.**
B) **Dr. Dávid Lajos.**

1. Vallástan: *a)* Róm. kath. Hetenként 2 óra. Tanár: A) *Kristóf A. József.* B) *Csató József.* Tankönyv: Aubermann

Miklós: A kath. Egyház története. Tananyag: A kath. Egyház története Krisztustól napjainkig.

b) Görög. kath. hittan. Tanár: *Ulicsák Béla.* Heti óraszám: 2. Tananyag: Kath. általános és részletes erkölcstan: Tankönyv: Kath. keresztény erkölcstan. Irta: Matuszka Mihály.

c) Ág. hitv. ev. Hetenként 2 óra. Tanár: *Martony Elek.* Tankönyv: Bereczky S.: A magyarhoni prot. egyház története.

d) Ev. ref. Hetenként 2 óra. Tanár: *Nagy Dénes.* Az egyes vallásalakok ismertetése, természeti, szellemi vallások. Kézikönyv: Laky D.: Vallástörténet.

e) Izraelita: Hetenként 2 óra. Tanár: A) Dr. *Horvát Dezső,* B) Dr. *Katz Márton.* Tankönyvek: Fényes: A Biblia.

2. Magyarnyelv: Hetenként 3 óra. Tanárok: A) osztályban Dr. *Zlinszky Aladár,* B) osztályban Dr. *Bán K. Aladár.* Tankönyv: Dr. Bartha József: A magyar irodalom története. I. Tananyag: A magyar irodalom története 1820-ig. Iskolai olvasmányokul az olvasókönyv szemelvényei. Házi olvasmányok: Margit-legenda, Zrinyi: Szigeti veszedelem. Gyöngyösi: Murányi Vénus, Mikes Törökországi levelei. Bessenyei Philosophus. Gvadányi: Falusi nótárius. Fazekas: Ludas Matyi. Kármán: Fanni hagyományai. Csokonai: Dorottya. Kisfaludy Regéiből. Kölcsey Emlékbeszédeiből és kritikáiból. Katona: Bánk-bán. Irásbeli dolgozat havonként.

3. Latin nyelv: Hetenként 4 óra. Tanárok: A) Dr. *Székely István,* B) Dr. *Fodor Gyula.* Tankönyvek: Cserép. Sallustius De Coniur. Cat., Ciceronis in Catilinam Or. I—IV. Szemelvények Vergilius Aeneiséből. Cserép J.: Régiségtan. Tananyag: Vergilius Aeneiséből a VI. ének egészen a XII. szemelvényekben. Cicero in Catilinam Or. I. II. Sallustius: De Bello Catilinae 1—17, 20—27, 29, 21—32, 36—37, 40—61. Könyv nélkül: minden olvasmányból részletek. Régiségtanból: hadi, vallási és jogi régiségek. Irásbeli dolgozatok kéthetenként. Fordítás magyarból és latinból.

4. Görög nyelv: Hetenként 3 óra. Tanárok: az A) osztályban *Kiss Béla,* a B) osztályban *Gyergyai J. Dezső.* Tankönyvek: Homeros Iliasa, ed. Kempf; Görög prózai szemelvények, ed. Geréb Olvasmányok. Homeros Iliasából. I. 1—535; VI. 110—429: IX. 1—433; XVI. szemelvényekben. XVIII. 460—617, XXVII. és XXIV. énekekből szemelvények. Xenophon Kyroupaideia I. 2. és VIII. 7. Memorabilia, I. 1. 1—9. II. 1. 1—10. — Az Ilias

tartalma, szerkezete: homerosi kérdés; Sokrates élete; bölcseleti elve, a praesokratikus philosophia. Irásbeli dolgozatok havonként.

5. Görögpótló irodalom: Hetenkint 1 óra. Tanárok: az A)-ban Dr. *Zlinszky Aladár,* a B)-ben *Kende Ferenc.* Tankönyvek: Dr. Szilasi Mór: Szemelvények Thukydidesből. Incze József. Demosthenes vál. beszédei. Dr. Badics F.: Magyar olvasókönyv. Tananyag: Szemelvények Thukydidesből, Demosthenesből. A magyar tört.-irás köréből. Deák, Kossuth beszédei. Művészettörténeti szemelvények.

6. Görögpótló rajz: Hetenként 2 óra. Tanárok: az A) oszt.-ban *Olofson Gusztáv,* a B)-ben *Fellegi Alajos.* Tananyag: Aquarellfestési gyakorlatok természet után, érdekesebb használati és csendéleti tárgyak rajzolása és árnyékolása különféle rajzmodorban. A renaissance, barokk, rokokó és copfstilusok ismertetése és megkülönböztetése szemléltető képek után.

7. Német nyelv: Hetenként 3 óra. Tanárok: az A)-ban. *Bonyhádi Ede,* a B)-ben Dr. *Pétergál Henrik.* Tankönyv: Dr. Szemák István: Német olvasókönyv, IV. r. Tananyag: Aus dem „Nibelungenliede" Aus dem Gudrunliede. Lessing: Minna v. Barnhelm, Aus „Nathan der Weise" Aus Laokoon. Aus der Hamburgischen Dramaturgie. A német irodalomból: A XIII. sz. udvari epikája. Artus és Grál monda. A nemzeti eposz. A Nibelungenének. Kudrun. Der Streit der Leipziger und der Schweizer. Klopstok-Wieland. Lessing élete és művei. Irásbeli dolgozatok havonként.

8. Történelem: Hetenként 2 óra. Tanárok: A) és B) Dr. *Pethő Sándor.* Tankönyv: Dr. Létmányi-Szende: Egyetemes történelem, III. rész. Tananyag: Az újkor története 1648—1871-ig, továbbá Európa, Ázsia és Amerika államainak politikai földrajza.

9. Természettan: Hetenként 3 óra. Tanárok: A) *Winter József,* B) Dr. *Dávid Lajos.* Tankönyv: Dr. Kovács Zoltán: Fizika. Tananyag: Bevezetés a természettanba. Mechanika. Hangtan. Fénytan.

10. Mennyiségtan: Hetenként 3 óra. Tanárok: A) *Winter József,* B) *Fáy Károly.* Tankönyvek: Lévay: Algebra és Ábel-Lévay-Polikeit: Geometria. Segédkönyv: Lutter, Logarithmustáblák. Tananyag: *a)* Algebra: Kamatoskamat és járadékszámítás. A végtelen geometriai haladvány, kapcsolatban a szakaszos tizedes törtekkel. A másodfokú egyenlet elmélete. A másodfokú függvény szélső értékei. *b)* Geometria: A stereometria

főbb tételei. A hasáb, gula, henger, kup és gömb felszine és térfogata.

11. Testgyakorlás: Hetenként 2 óra. Tanár: a B)-ben *Tomcsányi Béla.* Tananyag: Rendgyakorlatok, Szakaszgyakorlatok, 4—8 ütemes ellenoldalú szabadgyakorlatok kéziszerekkel. Füzér. Szertornázás erő és ügyesség szerint beosztott csapatokban. Társas-, kör- és labdajátékok.

VIII. A) és B) OSZTÁLY.

Osztályfőnök: A) **Gyergyai J. Dezső.**
B) **Richter Rezső.**

1. Vallástan: a) Róm. kath. Hetenként 2 óra. Tanár: A) és B)-ben *Kristóf A. József.* Tankönyv: Uhlyarik István: Apologetika. Tananyag: A természetes és kinyilatkoztatott vallás igazságainak természettudományos és történelem-kritikai alapon való bizonyítása.

b) Ág. hitv., mint a VII. osztályban.

c) Ev. ref., mint a VII. osztályban.

d) Izraelita. Hetenkint 2 óra. Tanár: Dr. *Horvát Dezső.* Tankönyv: Fényes: Zsidó vallás- és erkölcstan. Tananyag: A vallás lényege és a vallások áttekintése. Zsidó vallásos eszmék és intézmények. Erkölcstan. Atyák mondásai.

2. Magyar nyelv: Hetenkint 3 óra. Tanárok: az A) osztályban *Dr. Balassa József,* a B) osztályban *Dr. Kéki Lajos.* Tankönyv: Dr. Bartha József: A magyar nemzeti irodalom története. II. Tananyag: A magyar irodalom története Kisfaludy Károlytól a jelen korig, különös tekintettel a művelődés főbb irányaira és az írói egyéniségekre, megfelelő iskolai és házi olvasmányokkal. Havonként írásbeli dolgozat.

3. Latin nyelv: Hetenkint 4 óra. Tanárok: A) osztályban *Gyergyai J Dezső,* a B) osztályban *Péterfi Lajos.* Tankönyvek: Dr. Schmidt A.: Szemelvények Tacitus Annaleseiből. Cserép: Szemelvények Horatius költeményeiből. Tananyag: Tacitusból: Ann. I. 1—15. — A pannóniai légiók lázadása, I. 16—30. — Tiberius halála, VI. 50—51. Horatiusból: Carm. I. 1. 3. 4. 10. 11. 22. 24. 34., II. 2. 3. 14. 15. 17. 18., III. 1. 2. 3. 13. 30., IV. 3. és Carm. Saec. Epod. 2. Satira. I. 1. 9. II. 8. Epist.

I. 20. H. 3. (Ars poet.) — A régiségtan és róm. irodalomtörténet főbb fejezetei, fordítás magyarból latinra és latinból ex abrupto, megfelelő számu iskolai írásbeli gyakorlatokkal.

4. Görög nyelv: Hetenként 3 óra. Tanár: A) *Vayer Lajos*, B) osztályban *Dr. Friml Aladár*. Tankönyvek: Dr. Geréb J.: Szemelvények Herodotos, Xenophon és Platon munkáiból és dr. Csengeri I.: Sophokles Antigone-ja. Tananyag: Sophokles, Antigone részben cursorie. Platon: Apologia (kézikönyv-fölvett rész) és Kriton egészen. Sophokles élete, drámái, az olvasott tragoedia szerkezete, tárgya; a főszereplők jellemzése. Platon élete és művei. Havonként írásbeli dolgozat.

5. Görögpótló irodalom: Hetenként 2 óra. Tanár: az A) oszt.-ban *Dr. Zlinszky Aladár*, a B) oszt.-ban *Péterfi Lajos*. Tankönyvek: Schill Salamon: Görög irodalom története. Alexander Bernát: Platon és Aristoteles. Zsámboki Gyula: A görög művészet remekeinek ismertetése. Tananyag: Platon. Sokrates Apologiája, Kritonja. Részletek Platon Politeiájából s Aristoteles Ethikájából. A görög művészet ismertetése.

6. Görögpótló rajz: Hetenként 1 óra. Tanár: az A) és B) oszt.-ban *Olofson Gusztáv*. Tananyag: Műtárgyak, kagylók, lepkék, madarak term. után festve és rajzolva különféle modorban. A magyar művészet szemléltető képekben.

7. Német nyelv: Hetenként 2 óra. Tanárok: az A) oszt.-ban *Haitsch Sámuel*, a B) oszt.-ban *Bonyhádi Ede*. Tankönyvek: Dr. Szemák István: Német olvasókönyv. Tananyag: Schiller, Goethe életrajza és összes drámáiknak ismertetése. Schiller „Wilhelm Tell“ és Goethe „Iphigenia“ című drámája. Schiller: Glocke. Fordítás ezek alapján németre, megfelelő iskolai gyakorlatokban.

8. Történelem: Hetenként 3 óra. Tanárok: A) *Parcsetich Vince*, B) Dr. *Pethő Sándor*. Tankönyv: Ujházy László. Magyarország okny. története. Tananyag: Magyarország története legfőbb tekintettel az állami intézmények, a szellemi műveltség, az ipar és kereskedelem fejlődésére.

9. Természettan: Hetenként 3 óra. Tanárok: A) *Faragó Andor*, B) *Richter Rezső*. Tankönyv: Kovács: Fizika. Tananyag: Hőtan. Mágnesség. Elektromosság. Kozmográfia.

10. Mennyiségtan: Hetenként 2 óra. Tanárok: A) *Faragó Andor*, B) *Richter Rezső*. Tankönyvek: Mocnik-Lévay: Algebra. Abel-Lévay-Polikeit: Geometria és Lutter: Logarithmus-

táblák. Tananyag: Permutátiók, combinátiok, variátiók ismétléssel és ismétlés nélkül. Kéttagúak szorzata. Newton binomiális tétele: A binom koefficiensek tulajdonságai: A valószínűségi számítás elemei. A szferikus trigonometria sinus- és cosinus tétele. Geográfiai helyek távolságának meghatározása. Az algebra és geometria főbb tételeinek ismétlése.

11. Bölcsészet: Hetenként 2 óra. Tanárok: A) *Parcsetich Vince,* B) *Bonyhádi Ede.* Tankönyv: dr. Kornis Gyula: A pszichologia és logika elemei. Tananyag: A lelki élet főbb jelenségei; az idegrendszer, a vérmérséklet, átöröklés; az érzet keletkezése és osztályozása; a képzetek, összekapcsolásuk, szerepük a gyakorlati életben, a phantasia; az érzelmek osztályozása és fajai; a mozgás jelenségei, az akarat, a determinizmus és és indeterminizmus; az erkölcsi élet alapja, a jellem. A logika főbb tételei: fogalomalkotás, abstractio, determinatio, az itéletek fajai, a következtetések leggyakoribb formái, a rendszerezés, bizonyitás, a kétféle módszer. Mill Stuart kutatási módszerei, hipothezis, theoria.

IX.

Irásbeli dolgozatok.

A) A magyar nyelvből:

V. osztály.

1. Milyen körülmények közt ért a hadüzenet? (Levél barátomhoz.)
2. A mi utcánk. (Leirás.)
3. Zrinyi halála Cserei és Bethlen szerint.
4. A középkor rajza Toldi Szerelmében.
5. Toldi lelkiállapotváltozásai a T. Sz. folyamán.
6. Toldi Estéjének humora.
7. Milyen gondolatokat fejteget a Parainesis?

VI. A) és B) osztály.

1. Az édes otthon. (Leirás.)
2. A hazaszeretetről. (Szónoki beszéd.)
3. Szép Ilonka meséje. (Elmondva a népmese nyelvén.) Iskolai.
4. Minő gondolatokat kelt Petőfi lelkében az anyja iránt érzett szeretet? (Tanulmány.)
5. A *Szózat* gondolatainak méltatása. (Széptani ért.)
6. Az önismeret fontossága. (Elmélkedés.)
7. A reformáció elterjedésének okai. (Tört. ért.) Iskolai.
8. A *Kérők* c. vígjátékban a komikum. (Széptani ért.)

VII. osztály.

1. A háboru haszna és kára.
2. A legendák világa.

3. Tinódi mint modern költők forrása.
4. Ilosvai és a Toldi trilogia.
5. Zrinyi és Gyöngyösi. (Párhuzam.)
6. Miről szólnak Mikes levelei?
7. Pontyi és Zajtay. (Összehasonlító jellemzés.)

VIII. osztály.

1. A magyar társadalom rajza Kisfaludy Károly vígjátékaiban.
2. Vörösmarty epikája és a romanticizmus. (Isk.)
3. Az irodalmi kritika és Bajza.
4. A korrajz Jósika, Eötvös és Kemény regényeiben.
5. Mivel gazdagította Petőfi liránkat? (Isk.)
6. A lelkiismeret szerepe Arany balladáiban.
7. A történeti anyag felhasználása Az ember tragédiájában, egy történeti színen példázva.

B) A német nyelvből:

V. A) és B) osztály.

Összefüggő mondatok fordítása a tárgyalt olvasmányok alapján.

VI. A) és B) osztály.

Tartalmi részletek fordítása az olvasott költemények alapján.

VII. A) és B) osztály.

Tartalmi részletek fordítása a tárgyalt olvasmányok alapján és Lessing „Minna von Barnhelm"-jéből.

VIII. A) és B) osztály.

Tartalmi részletek fordítása és szabad dolgozatok, t. i. kisebb magyar elbeszéléseknek egyszeri hallás után németül való megírása. „Iphigenia" és „Tell" c. drámákból.

X.

Rendkívüli tantárgyak.

Rendkivüli tantárgyakat e lefolyt évben csak a Mester-utcai párhuzamos osztályainknál taníthattunk, az anyaintézetnél a délutáni és idegen helyen való tanítás miatt nem volt lehetséges.

I. Francia nyelv.

A francia nyelvet *Huszák József* r. tanár tanította 1914. okt. 17-től 1915. ápr. 14-ig heti 2 órában. A tanulók száma 8. Az eredmény jó.

II. Szabadkézi rajz.

A IX. ker. párhuzamos osztályokban tanította *Fellegi Alajos* heti 2 órában.

I. C) osztály.

Fellegi István 1
Gróh Géza 1
Hajdu Andor 3
Kurzenreiter Károly 2
Polyva Károly 2
Preisach László 3
Ringhofer Béla 2
Uhlitz Ágoston 2

II. C) osztály.

Berger Sándor 3
Dirner László 1

II. D) osztály.

Kammerlor Antal 1
Kleiner Ferenc 2
Rosenberg László 2

III. C) osztály.

Hirsch Ferenc 2
Hunfalvi Lajos 2
Lamer László 2
Mohos Ernő 1
Ritzel József 2
Stern Vilmos 3
Szalay Zsigmond 1
Szilágyi Zoltán 1
Szücs Gyula 2

IV. C) osztály.

Bartalos Béla 1
Halász István 1
Kosztka Árpád 2
Müller Ferenc 2
Rákosi Ottó 3

Springer István 1
Stepán Ferenc 1

IV. D) osztály.

Abelsberg Zoltán 2
Geleszka István... 2
Harda Tivadar 2
Harmat Pál 2
Kulka János... 3
Longhy Sándor 1
Meisels Árpád 1

V. C) osztály.

Bertoja Sándor 1
Bessenyei László 1
Fodor Géza... 1
Fodor István 2
Varga Dénes 1

VI. C) osztály.

Fellegi László 1
Fürst Márton 1
Palásthy István... 2
Raksányi Károly 1
Roboz István 1
Romhányi István 2

III. Ének.

A műéneket *Póka Gyula* r. tanár tanította ez évben is heti 3 órában okt. 17-től márc. 14-ig. Az énektanítás két csoportban folyt le. Az I. és II. osztály tanulói külön előkészítést nyertek, a felsőbb osztályuak vegyes karba voltak beosztva. A kezdők száma 43, a haladóké 56 volt.

XI.

Tanári könyvtár.

Ujabb beszerzés nem volt.

Folyóiratok. a) Akadémiai folyóiratok: Akadémiai Almanach. Akadémiai Értesítő. Archeologiai Értesítő. Emlékbeszédek. Értekezések a nyelvtudomány köréből. Értekezések a társadalomtudomány köréből. Mathematikai és természettudományi Értesítő. Nyelvtudományi Közlemények. Magyarország Történeti Emlékek.

b) Belföldi folyóiratok: Athenaeum. Budapesti Szemle. Huszadik Század. Magyar Nyelvőr. Középiskolai Mathematikai Lapok. Hivatalos Közlöny. Philologiai Közlöny. Irodalomtörténeti Közlemények. Irodalomtörténet. Magyar Figyelő. Nyugat. Uránia. Uj élet. Ethnographia. Földrajzi Közlemények. Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny. Magyar Paedagogia. Századok. Történelmi Tár. Magyar Történelmi Életrajzok. Természettudományi Közlöny. Növénytani Közlemények. Állattani Közlemények. Mathematikai és Physikai Lapok. Herkules. Időjárás. Keleti Szemle. Magyar Középiskola. Philosophiai Közlemények. Jó Egészség. Tanszermuzeum Hivatalos Értesítője. Néptanítók Lapja.

c) Külföldi folyóiratok: Die Neueren Sprachen. Zeitschrift für phis. u. chem. Unterricht. Literar. Zentralblatt. Neue Jahrbücher. Zeitschrifft f. d. math. Unterricht Lehrproben und Lehrgänge. Das Humanistische Gymnasium.

A könyvtár állománya a mult évi adatok szerint 3216 kötet 23055 K 34 fill. értékben.

A IX. ker. párhuzamos osztályoknál.

A tanári könyvtár szaporodása *a*) vétel útján: Akadémiai kiadványok: Szűcsi József, Bajza József; Boutroux—Fogarasi, Tudomány és vallás a jelenkori filozófiában; Pulszky Ferencz Kisebb

dolgozatai; Kőszegi László, Walter Pater Görög tanulmányok, összesen 4 köt., 26 K előfizetési árban; Montigue—Birkás, Paedagogia tanulmányok, 3 K; Friml Aladár, Az 1777-iki Ratio educationis, 6 K; Erasmus—Péter, A gyermek nevelése, 3 K; Locke—Mutschenbacher, Gondolatok a nevelésről. 6 K; Folyóiratok. Hazaiak: Budapesti Szemle. Magyar Nyelvőr, Irodalomtörténet. Magyar Paedagogia. Orsz. középiskolai tanáregyesületi közlöny. Magyar Középiskola. Századok. Földrajzi Közlemények. Történeti Szemle. Egyetemes Philologiai közlöny. Akadémia kiadványai (l. fentebb is). Természettudományi Közlöny. Hivatalos Közlöny. Külföldiek: Litterarisches Zentralblatt. Neue Jahrbücher: előfizetés 248 K (az Akadémia fent külön elsorolt kiadványaival együtt).

b) Ajándék utján: Posch Jenő: Lelki jelenségek és természetük I. és II. rész, ára 20 K. Szerző ajándéka.

Az idei gyarapodás 24 drb, 286 K értékben.

XII.

Ifjuságí könyvtár.

Minthogy az egész iskolai évet intézetünkön kivül töltöttük, ifjuságí könyvtáraink gyarapítása is lehetetlenné vált számunkra, mindössze a Mester-utcai osztályok ifjuságí könyvtárállománya gyarapodott. A szaporulatot a következő kimutatás tünteti föl:

Somló Sándor: A király leánya (8 példa.).

IV. C. és D. osztály: Juventus. Latin ifjuságí folyóirat 4 példányban 16 K.

VII. C. osztály: Anonymus könyve (10 példa.). Mindszenti Naplója (10 példa.). Balassa Bálint költeményei (10 példa.). Tinódy Sebestyén Historiás énekei (10 példa.). Tinódy Sebestyén: Budai Ali basa históriája (10 példa.). Gyergyai Alb.: Argirus. (10 példa.). Pontianus históriája (1 példa.). Zrinyi Miklós: Áfium (10 példány). Gyöngyössy: Murányi Vénus (15 példa.). Gyöngyössy: Porából megéledt Phönix (10 példa.). Faludi Ferenc versei (5 példa.). Csiksomlyói Misztériumok (1 példa.). Bessenyei: A philosophus. (10 p.). Bessenyei: Agis tragédiája (2 példa.). Virág Benedek költeményei (10 példa.). Dugonics T.: Báthory Mária (5 példa.). Dugonics T.: Tholdy Miklós (5 példa.). Simai Kristóf: Igazházi (3 p.). Gvadányi: Egy falusi nótárius (10 példa.). Fazekas: Ludas Matyi (10 példa.). Kármán: Fanni hagyományai (10 példa.). Kazinczy F.: Tövisek és virágok (5 példa.). Mondolat (5 példa.) Felelet a Mondolatra (5. p.). Kölcsey F. válogatott versei (10 példa.). Csokonai: Ódák (10 p.). Csokonai: Dorottya (10 példa.). Kisfaludy S. válogatott regéi (10 p.). Kisfaludy S.: Himfy szerelmei (10 példa.). Kisfaludy S.: Dárday ház (5 példa.). Berzsenyi D. versei (10 példa.). Katona J.: Bánk bán (10 példa.). Szent Ferencről szóló legenda (1 példa.). Magyar szentek legendái (1 példa.). Barlám és Jozsafát (1 példa.). Szent Katalin legendája (1 példa.). Faludy F.: Nemes urfi (3 példány). Katona J.: Bánk bán (2 példa.). Kölcsey F. válogatott szónoklatai

(2 példa.). Loósz: Szemelvények (1 példány). Mikes K. válogatott levelei (2 példa.). Pázmány P. válogatott egyházi levelei (2 példa.). Pázmány P.: Kalauz I—II. (5 példa.) Zrinyi M.: Szigeti veszedelem (5 példa.). Gesta Romanorum (1 példa.). Faludy F.: Téli éjtszakák (2 példány). Magyari: Az országokban való sok romlások okairól (1 példa.). Mévai: Magyar déáki tört. (1 példa.) Riedl Fr. A magyar irodalom főirányai (10 példa.). Herczeg F.: Pogányok (1 példány). Herczeg F.: Ocskay brigadéros (1 példa.). Gárdonyi: Isten rabjai (1 példa.). Gárdonyi: Egri csillagok I—II (2 példa.). Pekár: Tatár rabság I—II (1 példa.). Jókai M.: Szeretve mind a vérpadig I—II (1 példány). Jókai M.: És mégis mozog a föld I—II (1 példány). Baksay: Dáma (1 példány). Katona: Irodalmi tanulmányai I—II (1 példány). Horváth Cyril: Régi magyar irod. tört. (1 példány). Beöthy Zs.: Irod. tört. I—II (1 példa.). Kardos: Magyar szépirod. tört. (1 példa.) Összesen 62 mű 314 darab 319·70 K. értékben.

XIII.

Kimutatás a szertárak gyarapodásáról az 1914—15. tanévről.

Természetrajzi szertár.

Állomány az 1913/14. év végén 3147 darab 8900 K 1 f. értékben.

Gyarapodás ez évben ajándék utján: Gránát kristálycsoport 1 darab, Strammer Tibor VI. A. o. tanuló ajándéka; Chromtimsókristály 2 darab, Fritsch László VI. A. o. tanuló ajándéka; Irós gneisz 1 darab, Weisz Sándor VI. A. o. tanuló ajándéka.

Természettani szertár.

Az 1914. év június 30-án lezárt alapleltár szerint ezen szertárban a villamos berendezéssel együtt 544 darab eszköz volt 23328·77 K. értékben.

Az 1914/15. iskolai évben a gyarapodás: Vastagfalú üvegcsésze, boritó galvanometer konzol részére, 2 drb. papirmasé tál, villamos körték, hidromechanikai készülék. Gaede-féle dugattyus készülék a következő mellék készülékkel: tányér a légszivattyúhoz fémfoglalattal és fémcsappal, üvegösszekapcsoló, oldal-normál összekapcsoló köszörüléssel ólomcsőbehelyezéshez, ólomcső fémkonussal, kapcsoló-cső összeköttetéshez kénsavszárítóval egyuttal fagyasztókészülékkel, hármascsapu fémkapcsoló, kisülési-cső, Röntgen-cső a szivattyúhoz, univerzál-cső katodsugarak előállítására, csatorna-sugárcső Lenard-cső világító ernyővel és aluminium lemezzel, Hittort-féle cső, radiometer a szivattyúhoz, elágazócső Gaede-szivattyúhoz csappal, légszivattyúharang.

Az 1914/15 évi gyarapodás értéke: 1153 kor. 30 fillér.

Földrajzi szertár.

Gyarapodás ez évben nem volt.

A szertárban összesen 354 darab falitérkép, atlasz, könyv és egyéb szemléltető eszköz és gyüjtemény van 3713 K. 58 f. értékben.

Történelmi szertár.

Beszerzés ez évben nem volt.

A szertárban összesen 567 darab falitérkép, atlasz és egyéb szemléltető eszköz van 2711 K 26 f. értékben.

Philologiai szertár.

Uj beszerzés az idén nem volt.

A szertár állománya a tanév végén 360 drb taneszköz 2308 K 92 fillér értékben.

Szabadrajzi szertár.

Gyarapodás ez évben nem történt.

A szertár állománya összesen: 1259 drb 5293 K 90 fillér értékben.

Mértani szertár.

Gyarapodás ez évben nem volt.

A szertár állománya összesen: 175 drb 1346 K 55 fillér értékben.

Tornaszertár.

A tanév folyamán uj beszerzés nem volt.

Állomány 518 drb 5700.58 K értékben.

Orvosi szertár.

Gyarapodás ez évben nem volt. A szertár berendezése áll 83. sz. alatt 112 drb-ból 1021 K 57 fillér értékben.

A IX. ker. párhuzamos osztályoknál:

Természetrajzi szertár.

Gyarapodás ez iskolai évben nem volt.

Philologiai szertár.

Uj beszerzés ez évben nem történt.

Földrajzi szertár.

Vétel. Lehman: Földrajzi jellemképek 21 db. 42 K. Lehman, Földrajzi jellemképek 2 db. 13·50 K. Lehman: Népjellemek 9 db. 31.50 K. Stereoskop 6 db. 39 K. Stereoskop képek 147 db. 35·28 K. Összesen 185 db. 161.28 K értékben.

Történelmi szertár.

Vétel. Zsámboki műv. történeti képek III. sorozata 40 K. Umlauf, Ausztria Magyarország népei 40 K. Schneider-Metze, Építészeti stilusok 39·60 K. Lehman: Művészettörténeti képek I. szakasz 11 db. 42 K. II. szakasz 7 db. 24·50 K. Kogutovicz: Bártfai városháza 5 K. Lőcsei városháza 5 K. Jáki templom 5 K. Klasszikus épitészet 21 db. 88·20 K. Klasszikus szobrászat 18 db. 75·60 K. Klasszikus festészet 16 db. 67·20 K. Európa térképe a francia forradalom idején 24 K. Összesen 80 db. 456·90 K értékben.

Természettani szertár.

Az 1912. év végén lezárt leltár szerint volt 52 drb 1320 K 80 f. értékben.

1914—15. iskolai évi gyarapodás: Atvood-féle ejtőgép, 20 méteres viaszosvászon mérőszallag. Centrifugalgép. Acélabroncsok a föld lapultságának kimutatására. Gömb-alaku üvegedény. Centrifugál szabályozógép. Seebek-féle korong. Nagyobb üvegbura. Kisebb üvegbura. Bura rézből hólyagrepesztéshez. Magdeburgi félteke. Kétköpüs légszivattyú. Ingaóra minta. Sűritő légszivattyú, fém Heron-labdával. Síklejtő, Bertram-féle Csavarminta fából. Készülék a ferde ütközéshez. Fenéknyomási készülék, Haldat-féle. (4 drb) Pyhnométer. Segner-kerék és szökőkút. Plateau alakok (4 drb-ból álló gyüjtemény). Cartesius búvár. Dasyméter. Gummilap légszivattyúhoz. Boyle készülék. Areométer (2). Üveghenger az areométerhez. Különböző nagyságú golyó keretben, a centrifugalgéphez (2). Ejtőcső. Egyenes nómiusz. Körnómiusz. Háromlábú fel és letólható állvány. Háromlábú fel és letólható állvány vetítőgép alá. Üvegfúvó asztal. Ék készülék. Szivókút minta üvegből, vas állványon. Nyomókút minta üvegből, vasállványon. Szerszámszekrény felszerelve. Ernyőállvány a skioptikonhoz, 2 méteres. Flint prizma. Homorú tükör. Domború tükör. Achromatikus prizmapár. Stereoszkop. Képek a stereoszkophoz (8). Hart-féle optikai korong. Kiegészítő rész hozzá recés üveggel. Polá-

rizáció készülék. Hirtelen hűtött üvegalak (4). Vetítési lencse. Prizma üveg. Üvegedény a fénysugaraknak folyadékokban való töréséhez (3). Betét 1 méter gyújtótávolságú lencsével. Betét biconvex lencsével (2). Betét bikoncav lencsével. Köralaku fémlap nyéllel (4). Háromlábú állvány (4). Invert gázizzólámpa, Calderoni vetítőgéphez. Fotóméter az optikai padhoz. Szinpörgettyűk a centrifugál géphez. Fluoreszkáló folyadék, 8-féle. Foszforeszkáló anyagok. Cagniard de la Tour sziréna. Monochord. Chladni készülék. Quinke cső. Hullámgép, Mach-féle. Nyelvsip. Normál hangvilla. Sovart-féle kerék. Hangvilla, zöngeszekrénnyel és kalapáccsal (2). Travelyan készülék zöngeszekrénnyel. . Burába szerelt csengő. Összetett mechanikai készülék a gépekhez. Üvegkocka Plateau kísérletéhez. Orgona asztal 8 sippal. Helmholtz-féle rezonátor (2). Spektroszkop. Száraz elem. Tengely a központfutó géphez. Vonó a monochordhoz. Összesen 106 drb 3411 K értékben.

Állomány az 1914—15. iskolai év végén 158 drb 4731.80 K értékben.

Szabadrajzi szertár.

a) Szekér vasalással 22 K. Kápolna 20 K. Köszörükő vályuval 8·25 K. Targonca 5 K. Triton tritonis kagyló 4 K. Padlásfeljáró 8·80 K. Harangláb 16·50 K. Sorompó 6·25 K. Kétfülü amphora 8 K. Váza terrakotta 1·20 K. Lapos füles kehely 2·50 K. Korsó 3·60 K. Kacagó sirály lebegve (állványon) 8 K. Kacagó sirály pelyhes fiókja 5 K. Ól 18·75 K. Werner Geometrische Ornamente 14 K. Összesen 16 darab 151·85 K értékben. *b*) Gipszminták Férfialak anatomiája 14·40 K. Láb kinagyolva 3·60 K. Kéz (Michel Angelo) 2·40 K. Halotti maszk 2·40 K. Felnőtt férfi koponyája 9·60 K. Madonna relief 9·60 K. Hermes Praxitelestől 16·80 K. Borghesi vívó 16·80 K. Zeus Otricoli 21·60 K. Ló 33·60 K. Tehén 33·60 K. Összesen 11 darab 164·40 K. értékben.

Egész iskolaévi beszerzés 27 darab 316·25 K értékben.

XIV.

A „Segítő-egyesület“ az 1914—15. iskolai évben.

a) BEVÉTEL.

Egyenleg értékpapirosokban (névérték)	10.400·—	K
Egyenleg készpénzben	1.231·48	„
Az értékpapirosok szelvényeiért	416·—	„
A Budapesti Ferencvárosi Jótékony Egyesület adom.	400·—	„
Gróf Zichy Béla úr adománya	100·—	„
Budapesti Egyesült Fővárosi Takarékpénztár adom.	60·—	„
Dr. Gyulai Noé ügyvéd úr adománya	10·—	„
Buchner I.-né adománya	2·80	„
Kammermayer K. tanuló	—·50	„
A tanulók önkéntes adományaiból (I. A. 80·52 K; I. B. 43·44 K; I. C. 16·46 K; II. A. 40·22 K; II. B. 113·20 K; II. C. 28·69 K; II. D. 50·70 K; III. A. 52·06 K; III. B. 51·70 K; III. C. 28·42 K; IV. B. 34·10 K; IV. C. 30·70 K; IV. D. 27·88 K; V. C. 42·90 K; VI. A. B. 69·94 K; VI. C. 18·81 K; VII. A. B. 107·— K; VII. C. 10·— K; VIII. A. 68·60 K)	915·34	„
A bevételek összege	13.536·12	K

b) KIADÁS.

A tanulóknak lábbeli segítség	34·36	K
A tanulóknak tandíjsegítség	1708·76	„
Kézikönyvek s azok bekötése	440·17	„
100 K n. é. Járadékkölcsön	100·—	„
1000 K n é. Koronajáradék	754·81	„
A kiadások összege	3038 10	K

E szerint a „Segítő-egyesület“ vagyona 11.598 K 02 f., és pedig 11.500 K. Értékpapirokban, 98 K. 02 f. pedig készpénzben.

A „Segítő-egyesület“ ebben az iskolai évben 147 tanulót segített 956 drb. bekötött kézikönyvvel.

Az 1914—15. isk. év első felében egész tandijmentességet 177, féltandíjmentességet 66 tanuló élvezett. A második félévben egész tandíjmentes volt 162, féltandíjmentes 81 tanuló. A vallás és közokt. m. kir. miniszterium szolgálatában álló szülők gyermekei közül az első félévben 25, a második félévben pedig 22-en részesültek megfelelő előmenetelük alapján egész tandíjmentességben. Az elengedett tandíjak összege az első félévben 7560 K, a második félévben 7290 K; az egész iskolai évben összesen 14.850 K.

Nagy hálára kötelezte intézetünket ebben az évben is a budapesti Ferencvárosi Általános Jótékony Egyesület, amely 400 koronát adományozott a IX. ker. Mester-utcai párhuzamos osztályok szegény tanulóinak tandíjsegítség címén. Ebből az összegből 29 tanuló részesült 9—36 K tandíjsegítségben.

Fogadják a nemeslelkü adakozók, valamint az Egyesület buzgó elnöke: dr. Springer Ferenc ügyvéd és országgyülési képviselő úr az intézet vezetőségének és a segítségben részesült ifjaknak hálás köszönetét.

Hegedüs István,
tandíjkezelő-tanár.

XV.

Ösztöndíjak.

A folyó 1914—1915-ik iskolai évben ösztöndíjban részesültek a következő tanulók:

1. Ambrózy Kálmán VIII. A) oszt. tan. Váci Mária Terézia-féle 240 K-ás ösztöndíj, adományozta a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1909. évi április hó 23-án 8885. sz. alatt.

2. Berta Vilmos VI. B) oszt. tan. Mária Terézia-féle 240 K-ás ösztöndíj, adományozta a vallás- és közoktatásügyi miniszter 51.941/1914. sz. rendeletével.

3. Fellegi János VIII. A) oszt. tan. Palugyai-alapítvány, 240 K. Adományozta a szepesi püspök 1678—1908. sz. a.

4. Folkmann János IV. A) oszt. tan. az Államerdészeti gyermeknevelési alapból 400 K évi segélyt élvez. Adományozta a földmívelésügyi miniszter 84253—1914. sz. rendeletével.

5. László Pál III. B) oszt. tan. Rökk Szilárd-féle alapból évi 160 K. Adományozta az igazságügyi miniszter a 7423/1915. sz. rendelettel.

6. Mészöly Elemér VII. A) o. tan. Balassa Antal-féle családi ösztöndíj évi 250 K.

7. Mészöly László VI. A) o. tan. Balassa Antal-féle családi ösztöndíj évi 250 K.

8. Nyári Miklós VIII. A) o. tan. az Egyesült Bp. Fővárosi Takarékpénztár 200 K-ás intézeti ösztöndíját nyerte. Adományozta a nevezett takarékpénztár igazgatósága a f. é. április hó 1-én 197/1915. sz. a. kelt határozatával.

9. Pauka Károly III. B) o. tan. a győri kir. árvaalapból évi 200 K-ás ösztöndíj. Adományozta a vall és. közokt. m. kir. miniszter 1914. évi 22980. sz. rendeletével.

10. Potoczky Kálmán VII. A) o. tan. néhai Paczolay János-féle alapítvány évi 600 K. Adományozta Hont-vm. törvényhatósága 526—1912. M. B. sz. határozatával.

11. Sternlicht Alajos VIII. B) oszt. tan. nyerte a f. tanévben Wellis Alfréd-féle 200 K-ás intézeti ösztöndíjat. Adományozta a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 38868/1915. sz. rendeletével.

12. Tekula György VII. A) o. tan. 200 K-ás ösztöndíjat élvez a Czagány-féle alapítványból. Adományozta az alapítványi igazgatóság 180/2679—1909. sz. határozatával.

13. Tóth Dezső VII. A) oszt. tanuló, Budai Mária Terézia-féle ösztöndíj. Évi 240 K. Adományozta a vall. és közokt. m. kir. miniszter, 1911. évi julius hó 14-én kelt 87.792. sz rendeletével.

14. Zacher László II. B) o. tan. Wodianer-féle 200 K-s ösztöndíj. Adományozta a vall. és közokt. miniszterium 145.645/913. sz. a. rendeletével.

Tanulmányi segélyek.

A vallás- és közokt. m. kir. miniszteriumnak 46006/1915. sz. rendelete alapján a váci Mária Terézia-féle alapítvány terhére a következő tanulók részesedtek tanulmányi segélyben:

Follmann Jenő VII. A. o. tanuló 150 K.
Kugler Sándor VII. A. o tanuló 120 K.
Nagyistók Imre II. C. o. tanuló 100 K.
Németh Antal II. B. o. tanuló 100 K.
Schindelek Ferenc VII. A. o. tanuló 100 K.

XVI.

Érettségi vizsgálat az 1914—15. tanévben.

A tanévvégi érettségi vizsgálatra jelentkezett összesen 49 tanuló és pedig 42 rendes, 2 magántanuló, 4 ismétlő és 1 kiegészítő vizsgálatra.

Az írásbeli vizsgálatokat május hó 14, 17. és 18-ik napjain 5 csoportban tartottuk.

A szaktanárok által javaslatba hozott tételek közül a tankerületi kir. főigazgató a következőket jelölte ki kidolgozásra:

1. A magyar irodalomból: Mikor és hogyan jelentkezik a népköltészet hatása irodalmunkra?

2. A latin nyelvből: Tac. Germ. 16—17.

3. A mennyiségtanból: a) Valaki a korona kölcsönét két egyenlő b koronás részletben törlesztette; az első részletet 4, a másodikat 8 év mulva fizette meg. Mekkora volt a kamatláb?

$$a = 1499{\cdot}53 \text{ K}, \quad b = 1000 \text{ K}.$$

b) Valamely hegy lejtőjének A végpontjából a hegy B csúcsa $\varepsilon_1 = 12^0\,10'\,25''$ emelkedési szög alatt látszik. A hegy lejtőjének járható részén, mely a vízszinteshez $\varepsilon_2 = 3^0\,20'$-nyi szög alatt hajlik, $AC = 0{\cdot}8$ km.-nyi utat haladva, az $\overset{\frown}{ACB} = \gamma = 168^0\,25'\,3''$. Milyen magas a hegy?

A szóbeli vizsgálatokat két csoportban végeztük és pedig június hó 23., 24. és 25-ik napjain. Az egyik csoport vizsgálatait dr. Erődi Béla udv. tanácsos, tank. kir. főigazgató, a másikét Dr. Wagner Alajos ny. főgimn. igazg., c. főigazgató vezette elnöki minőségben a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak rendelete értelmében.

Habár több tanulónak egy-egy írásbeli dolgozata nem sikerült, az új utasítás szerint valamennyit szóbeli vizsgálathoz bocsátottuk, melynek eredménye a következő: jelesen érett 12, jól érett 12, érett 23, a teljes vizsgálat ismétlésére utasíttatott 1. A kiegészítő érettségi vizsgálatot az egyetlen jelentkező jeles eredménnyel tette le.

Statisztikai kimutatás az 1914—15. tanévben érettségi vizsgálatra jelentkezett tanulókról.

Teljes érettségi vizsgálatra jelentkezett					Összesen	Az írásbeli vizsgálaton megakadt	Visszalépett	Szóbeli vizsgálatra bocsáttatott	Összesen	A szóbeliről betegség miatt lemaradt	A szóbeli vizsgálaton megjelent								Érettnek nyilvánittatott	Elégtelen szóbeli feleletek alapján		Az 1883. évi XXX. t.-c 27. §-ának értelmében végleges visszavettetett.
		Javító	Kiegészítő								a teljes vizsgálatot tevők közül			a javítók közül			a kiegészítők közül					
először	ismétlő	ifjú	ifjú	leány							jeles	jó	elégséges	jeles	jó	elégséges	jeles	jó	elégséges	elégtelen		javító vizsgálatra utasítatott	ismétlő	
44	4	—	—	1	49	-	—	49	49	—	12	12	23	—	—	—	1	—	—	—	48	—	1	—

Az érettségi vizsgálatot sikerrel végzett tanulók pályaválasztása.

Theologia	Jogi	Orvosi	Tanári	Mérnöki	Állatorvosi	Erdészi	Bányászi	Gazdászi	Diplomáciai	Tengerészeti	Katonai	Művészi	Hirlapiróí	Iparos	Kereskedelmi	Postahivatali	Vasuti	Hivatalnoki	Összesen
—	11	17	1	6	—	1	—	—	—	—	4	—	—	—	1	1	1	4	47

XVII.

Érdemsorozat.

A számok magyarázata.

Tanulmányi előmenetel:

1 = jeles;
2 = jó;
3 = elégséges;
4 = elégtelen,
fm. = felmentve.

Erkölcsi magaviselet:

1 = jó;
2 = szabályszerű;
3 = kevésbé szabályszerű;
4 = rossz.

I. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Almássy László	2	2	3	3	2	3	1	—	—	1
	Altmann Andor	1	2	2	3	2	3	3	—	—	1
	Bayer László	1	1	1	3	2	3	2	—	—	1
	Brunovszky Oszkár	2	3	3	4	3	4	3	—	—	1
5	Buchala József	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1
	Bukovics Béla	2	3	4	3	3	3	3	—	—	2
	Csermák Lajos	2	3	3	2	3	3	3	—	—	1
	Dékány Lajos	2	3	2	3	3	3	3	—	—	1
	Erdőkürti László	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1
10	Erdős Péter	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1
	Fekete Gyula	3	3	4	3	3	4	3	—	—	1
	Frankl Ferenc	2	3	4	3	3	3	3	—	—	1
	Gara József	2	1	2	1	2	3	3	—	—	1
	Gámenczy Béla	1	2	3	2	2	3	3	—	—	1
15	Grebe Henrik	1	2	3	3	2	2	3	—	—	1
	Güldig Vilmos		m	e	g	h	a	1	t	—	
	Hervai László	2	3	4	3	3	3	3	—	—	1
	Hőgye István	3	4	4	4	4	4	4	—	—	1
	Ilkovics Béla	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1
20	Kárpáti Tibor	2	3	3	3	3	4	3	—	—	2
	Kirscht Endre	1	2	3	3	2	3	3	—	—	1
	Kotschi Richárd	1	2	2	2	2	2	2	—	—	1
	Kovács Dezső	3	3	2	2	2	2	2	—	—	2
	Körmendy Mihály	3	4	4	4	3	4	4	—	—	1
25	Leipold Ödön	2	3	2	3	3	3	3	—	—	1
	Lucsánszky János	2	3	4	3	3	3	3	—	—	2
	Markovics Miklós	2	2	2	2	2	2	2	—	—	1
	Márkusz Ervin	1	2	2	1	2	2	2	—	—	1
	Molnár Ferenc	3	4	4	4	4	4	4	—	—	2
30	Morócz Kálmán	1	1	1	2	2	2	1	—	—	1
	Müller Kálmán	2	3	3	3	3	3	3	—	-	2
	Nagy Károly	3	3	4	3	3	3	3	—	—	1
	Pintér Béla	2	3	3	3	2	3	3	—	—	1
	Pogány Béla	3	1	2	3	2	2	3	—	—	1
35	Pudler Andor	2	1	2	2	2	2	2	—	—	1
	Reich Manó	3	3	2	4	3	4	3	—	—	1
	Reiner Dezső	3	1	2	3	2	3	3	—	—	1
	Rosenfeld Miklós	2	2	2	3	3	2	3	—	—	1
	Rozmanith Károly		k	i	m	a	r	a	d	t	
40	Schein László	1	3	2	3	3	3	3	—	—	1
	Schwartz Ármin	3	3	2	3	3	3	3	—	—	1
	Schwartz József	3	3	4	4	3	3	3	—	—	2
	Schwartz Zoltán	2	1	2	2	2	2	2	—	—	1
	Steiner Imre	1	1	1	2	2	2	2	—	—	1
45	Stern Izsó	1	1	2	3	2	2	3	—	—	1
	Szabó Antal	2	2	2	1	2	2	2	—	—	1
	Székely László	1	1	1	2	2	1	1	—	—	1
	Szűsz Artur	1	2	2	2	2	2	2	—	—	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Trubács Ferenc	3	3	3	3	2	3	3	—	—	1
50 Veress László...	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1
Vékony Tivadar	2	2	4	3	3	3	3	—	—	1
Wächter László	2	3	2	3	3	3	3	—	—	2
Wolf László	2	3	2	3	3	3	3	—	—	1
Zacher Tibor	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1

I. B. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Bakonyi Elek	2	3	2	3	2	3	2	—	—	1
	Baranyi Ádám		k	i	m	a	r	a	d	t	
	Barb Jenő	1	3	2	3	2	3	3	—	—	1
	Battlay Ákos	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1
5	Berkovics Sándor	3	3	4	3	3	4	3	—	—	1
	Bielcsik József		k	i	m	a	r	a	d	t	
	Blau Imre	2	4	3	3	3	3	3	—	—	2
	Blau Miklós	3	3	2	3	3	2	2	—	—	2
	Blitzer Lipót	1	3	3	2	3	2	3	—	—	2
10	Braun Sándor	1	3	3	2	2	3	2	—	—	1
	Cserny József	2	3	2	2	3	3	2	—	—	2
	Czmerk István	2	4	4	3	3	3	3	—	—	2
	Diósi Dániel	2	3	3	3	3	2	3	—	—	2
	Dolenszky Vilmos	3	3	4	3	3	4	2	—	—	1
15	Egressy Jenő	2	3	3	3	3	4	3	—	—	1
	Ferdinándy György	1	1	2	2	1	1	1	—	—	1
	Ferdinándy István	2	3	3	2	2	3	2	—	—	1
	Follmann Lajos	1	3	3	2	3	4	3	—	—	1
	Frank Endre	1	3	3	2	3	3	2	—	—	1
20	Gálffy László	1	2	3	2	2	3	2	—	—	1
	Gáspár Miklós	2	2	2	2	2	2	1	—	—	1
	Ganzer Sándor	3	3	4	3	3	4	3	—	—	1
	Glasz József	1	3	3	3	2	3	3	—	—	1
	Glasz Károly	1	3	3	3	2	3	2	—	—	2
25	Herskovics Fábián	1	2	2	2	2	3	3	—	—	1
	Horner Miklós	2	2	2	2	2	2	2	—	—	1
	Kardos Imre	1	3	3	2	3	3	3	—	—	1
	Kerekes Imre	2	3	2	2	2	2	2	—	—	1
	Kukucska Ferenc		k	i	m	a	r	a	d	t	
30	Markos József	1	4	4	3	3	3	3	—	—	1
	Menczer Miklós	1	3	2	1	3	3	3	—	—	1
	Menich Béla	2	2	2	1	2	1	1	—	—	1
	Molnár Imre	2	2	1	2	1	1	2	—	—	1
	Nagel Sándor	1	2	2	2	2	2	3	—	—	1
35	Neuwelt Imre	3	3	3	3	3	3	3	—	—	2
	Ondó Miklós	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1
	Osgyáni Árpád	2	3	3	3	2	3	2	—	—	1
	Pál Béla	1	2	2	2	2	3	2	—	—	1
	Repper Simon	2	3	3	3	2	3	3	—	—	1
40	Roth Imre	2	2	2	2	2	1	2	—	—	1
	Schäfer László	2	2	3	2	3	2	3	—	—	2
	Schwarz Béla	3	3	3	3	2	3	2	—	—	1
	Simon László	3	4	4	4	3	4	3	—	—	2
	Somogyi István	1	1	1	1	2	1	2	—	—	1
45	Sozánski Mihály	3	3	4	4	3	3	3	—	—	2
	Spiegel Pál	2	3	3	2	2	3	3	—	—	1
	Steiner Imre	1	3	3	3	3	3	3	—	—	2
	Stern Salamon	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Szentmiklósi György...	2	1	1	1	2	2	1	—	—	1
Szerdahelyi Imre	2	3	3	2	3	3	3	—	—	1
Vadnai László...	3	2	2	2	2	3	3	—	—	2
Vida László	2	2	1	2	2	1	3	—	—	1
Voit Endre...	1	2	2	2	2	3	2	—	—	1
Weiszbrunn György ...	2	3	2	2	2	1	1	—	—	1

I. C. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló méltan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Balás Sándor	1	3	3	1	1	3	2	3	—	1
	Balkányi Lajos ism.	2	3	3	3	2	3	3	3	—	2
	Beke József	3	2	2	3	3	3	2	2	—	1
	Benedek Pál	4	3	4	3	3	3	4	3	—	2
5	Borbényi László ism.	2	3	3	3	2	3	3	3	—	2
	Csathó Antal	1	3	3	3	3	4	3	3	—	1
	Csillag Endre	2	2	2	3	2	2	2	2	—	1
	Dajbukát Gergely	2	3	3	3	3	4	3	3	—	2
	Dajbukát Jenő ism.	2	3	3	3	3	4	3	3	—	2
10	Domonkos Sándor	2	4	3	3	3	3	3	3	—	1
	Lászlófalvi Eördögh L.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Fellegi István	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Fleiszig József	4	3	4	4	3	3	4	3	—	2
	Fridmann Imre	1	2	2	1	1	1	2	3	—	1
15	Galambos József	4	4	4	3	3	4	4	3	—	2
	Grill Jenő	2	3	3	2	2	3	3	3	—	1
	Gróh Géza	1	2	1	1	1	1	1	2	—	1
	Grünwald Dezső	3	3	3	3	3	4	4	4	—	1
	Hadnagy Béla	2	3	3	3	3	4	3	2	—	2
20	Hajdu Ándor	4	4	4	3	3	4	3	3	—	2
	Jaskievicz István	2	3	3	3	3	3	3	3	—	2
	Kerekes Ferenc		k	i	m	a	r	a	d	t	
	Kincel Károly	2	2	3	3	3	3	3	1	—	1
	Kipián László	2	2	3	3	2	3	2	2	—	1
25	Klein Ármin	2	2	3	3	2	3	2	3	—	1
	Klein József	1	2	2	2	2	1	2	1	—	1
	Kondor János	3	3	3	3	3	3	4	4	—	1
	Kurzenreiter Károly	1	2	2	2	1	2	2	2	—	1
	Kuvanek Lajos	2	2	3	3	3	3	3	2	—	1
30	Lantos Endre	1	3	3	2	2	3	3	2	—	2
	Lantos Lajos	1	3	3	3	2	3	3	2	—	1
	Lebanovits Jenő	2	2	3	3	3	4	3	2	—	1
	Lengyel Árpád	2	2	3	3	3	3	3	3	—	1
	Leporis Lajos	3	3	4	4	3	4	4	3	—	2
35	Lovászy Gábor	1	1	1	1	1	3	3	2	—	1
	Meiszelsz István	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Mészáros István	3	3	3	3	2	4	3	3	—	1
	Molnár Zoltán	1	2	2	1	1	3	2	2	—	1
	Müller Adolf	3	3	4	3	3	2	3	3	—	1
40	Nagy György	3	3	3	3	3	3	3	2	—	1
	Nagy Lajos	3	4	3	3	3	4	4	4	—	2
	Novák Antal	1	2	1	2	2	1	2	2	—	1
	Paxy Miklós ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	—	2
	Polyvka Károly	1	1	1	1	1	1	2	1	—	1
45	Prajzák László	3	3	3	3	3	3	3	2	—	2
	Pratscher Jenő	1	2	3	3	2	3	2	2	—	1
	Ringhoffer Béla	2	3	3	3	2	3	2	2	—	1
	Riznik Rubin	3	4	4	4	4	3	4	3	—	2

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Róth Vilmos	3	2	3	2	2	3	3	2	—	1
50	Sepitkó József	1	2	2	3	2	3	3	2	—	2
	Somogyi Lajos	1	2	3	2	2	3	2	3		1
	Stark Miklós	2	2	3	3	2	3	3	3	—	1
	Sturma Nándor	1	1	1	2	2	2	3	3	—	1
	Schlesinger Gyula	2	2	2	3	3	2	3	3	—	1
55	Szegő Andor	2	2	2	3	2	2	3	2	—	1
	Takács István	2	3	2	2	2	3	2	2	—	1
	Theodoreán Sándor ism.	3	4	4	3	3	3	3	1	—	2
	Tóth Árpád	2	3	3	3	3	3	3	3	—	1
	Uhlitz Ágoston	1	2	3	2	3	2	2	3	—	1
60	Ujvárossy Ferenc	1	3	3	3	3	3	3	2	—	1
	Varga János	1	3	2	3	2	3	2	3	—	1
	Ványi Zoltán	2	3	2	3	2	3	3	2	—	1
	Weitzner Márton	3	2	3	2	3	3	3	2	—	1
	Vörös István	2	3	4	3	3	3	3	3	—	1
65	Weisz Sándor	3	2	3	3	3	3	3	2	—	3
	Zabb József		k	i	m	a	r	a	d	t	

II. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Ács Alajos	2	2	2	2	3	1	2	—	—	1
	Barta Károly	3	3	3	3	3	3	3	—	—	1
	Bielek László	3	3	3	3	3	3	3	—	—	2
	Cserey Miklós	1	3	4	3	2	3	2	—	—	1
5	Czeizel László Béla	3	3	3	3	3	3	3	—	—	2
	Dénes Tibor	3	3	3	3	3	3	3	—	—	1
	Dembovszky József	1	3	3	3	3	4	3	—	—	1
	Dóra Imre	2	3	2	3	3	2	3	—	—	1
	Farkas Imre	3	3	3	2	3	4	3	—	—	1
10	Fendrich Imre	2	2	2	1	2	2	1	—	—	1
	Fendrich Miklós	2	3	3	3	3	3	2	—	—	2
	Fichs Rezső	2	3	3	3	3	3	3	—	—	2
	Garami Ernő	2	3	2	2	2	2	3	—	—	1
	Gmelin Ottó	2	3	3	3	3	4	3	—	—	2
15	Grósz József	2	2	2	3	3	2	3	—	—	1
	Grósz László	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1
	Illés Attila	1	3	3	2	3	3	3	—	—	1
	Kaltenecker Béla	2	3	2	2	3	2	3	—	—	1
	Kaufmann Endre	2	2	2	3	2	2	3	—	—	1
20	Kirschner Béla	2	2	3	3	3	4	3	—	—	1
	Kirschner Miklós	2	3	3	3	3	4	3	—	—	1
	Klopfer Imre	2	1	1	2	2	1	2	—	—	1
	Kormos László	2	2	2	3	2	3	3	—	—	1
	Krámer Sándor	1	2	2	2	2	2	3	—	—	1
25	Kronfusz Vilmos	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1
	Mahler Emil	3	3	3	3	2	3	3	—	—	1
	Matusitz Béla	2	1	3	2	2	2	3	—	—	1
	Mentsik János	2	3	3	3	3	4	3	—	—	2
	Neumann Zoltán	2	3	2	3	3	4	3	—	—	2
30	Ragályi Tibor	1	2	2	2	1	2	1	—	—	1
	Reysser Ottó	3	4	3	3	3	3	3	—	—	2
	Seligmann Sándor	3	4	4	3	3	3	3	—	—	2
	Siminszky Ervin	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1
	Soós Mihály	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1
35	Steiner Márton	1	1	1	1	1	2	1	—	—	1
	Stern Jenő	2	3	2	3	3	3	3	—	—	2
	Szabadi Győző	1	2	2	3	2	2	2	—	—	1
	Szegedy Géza	2	2	2	2	2	3	2	—	—	1
	Szemrád Kamilló	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1
40	Szlavicsek Lajos	2	4	4	3	3	3	3	—	—	1
	Vajna Lajos	3	3	3	3	3	4	3	—	—	1
	Valentinyi Nándor	1	2	2	2	2	2	2	—	—	1
	Veszprémi Rezső	1	3	3	3	3	1	1	—	—	2
	Weinberger Hermann	2	3	2	3	3	3	3	—	—	1
45	Wertheim Béla	3	3	2	3	3	2	3	—	—	2
	Wigner József	3	3	3	3	3	4	3	—	—	2

II. B. OSZTÁLY.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
Altmann Zoltán	1	3	3	3	2	3	3	—	—	1
Bánszky Tibor	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1
Benoschofsky Imre	1	1	2	2	1	1	2	—	—	1
Bielcsik Béla ism.		k	i	m	a	r	a	d	t	
5 Blum Béla	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1
Bodó Géza, ism.	2	3	3	3	2	3	3	—	—	1
Czmerk Mihály	3	3	3	4	3	3	3	—	—	1
Dárdai Tivadar		k	i	m	a	r	a	d	t	
Eichner Béla	3	3	4	4	3	2	3	—	—	1
10 Elefánt Imre	2	3	3	3	2	4	3	—	—	2
Farkas Ernő	3	3	3	3	3	3	3	—	—	1
Frankl László	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1
Fritsch István	1	2	3	2	2	2	2	—	—	1
Gáspár Géza	3	3	4	4	3	3	3	—	—	1
15 Gemperle László	1	2	2	3	2	2	2	—	—	1
Géczi Pál	2	3	3	3	3	3	3	—	—	1
Gyulai Bálint	1	2	2	1	2	2	2	—	—	1
Hlatky Endre	1	3	3	3	2	3	3	—	—	1
Hochhoffer Károly	2	3	3	3	2	2	2	—	—	2
20 Horvát György	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1
Karl Győző	1	3	3	3	2	3	3	—	—	1
Kelchen Károly	2	3	3	3	2	3	3	—	—	1
Kleinmann Béla	3	3	4	4	3	3	3	—	—	1
Koppányi Miklós	3	3	3	3	3	3	3	—	—	1
25 Lázár Béla	2	2	3	3	3	3	2	—	—	1
Lichard Miklós	2	1	2	2	2	2	2	—	—	1
Lichtenstein Dávid	1	3	3	3	2	3	3	—	—	1
Lukács István	3	3	3	3	2	3	3	—	—	1
Marchis György	1	3	3	2	1	3	3	—	—	1
30 Molnár Béla	2	2	3	2	2	2	2	—	—	1
Müller Kálmán	1	3	3	3	3	3	3	—	—	1
Németh Antal	1	1	1	1	1	1	1	—	—	1
Péry Jenő	1	3	3	3	3	3	3	—	—	1
Prenoszil József	1	2	3	2	2	2	2	—	—	1
35 Reichenthal Emil	2	3	3	2	3	4	3	—	—	1
Reiner Ödön	2	3	3	3	2	3	3	—	—	1
Rohm István	1	1	2	2	2	2	2	—	—	1
Roszival Ernő		k	i	m	a	r	a	d	t	
Schwerer Oszkár		k	i	m	a	r	a	d	t	
40 Szabó Andor	1	1	2	2	1	2	2	—	—	1
Szabó József	2	2	1	2	2	2	2	—	—	1
Szilágyi Ödön	1	2	2	2	2	2	2	—	—	1
Tóth Béla	3	3	3	4	3	3	3	—	—	2
Turczer Imre	1	1	2	2	1	2	2	—	—	1
45 Zacher László	2	3	3	3	2	3	3	—	—	1

II. C. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Szabadk. rajz	Magaviselet
	Bajtay Lajos	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2
	Bánócz Zoltán	2	3	3	2	2	3	2	2	2	—	1
	Berger Sándor	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2
	Csákvári J. József	1	3	3	3	2	3	3	3	2	—	2
5	Dirner László	2	3	2	2	2	3	2	2	1	1	1
	Dobó T István	1	3	3	3	2	3	3	3	fm	—	2
	Dobozi Gyula	3	3	3	3	2	2	3	3	3	—	2
	Dobrovitz Antal	2	3	3	3	3	3	3	2	3	—	2
	Erdey Gyula		k	i	m	a	r	a	d	t		
10	Fellegi Tibor	2	3	3	3	3	3	3	3	2	—	2
	Fischl Béla	3	3	2	2	2	2	2	2	1	—	1
	Fodor István	2	2	1	2	1	2	2	2	2	—	1
	Gottesmann Lipót	1	1	1	1	1	1	1	2	2	—	1
	Guttmann Lajos	3	3	3	3	3	3	3	3	3	—	2
15	Halász György	3	3	3	2	2	3	3	2	3	—	1
	Héray Tibor	1	2	2	2	1	1	1	2	1	—	1
	Illyés László	3	3	3	3	3	3	3	2	2	—	2
	Kóh József	2	3	3	3	2	3	3	3	2	-	1
	Kosztka R. Károly	2	3	3	3	3	3	3	3	1	—	2
20	Kurutz Vilmos	2	3	3	3	3	3	3	3	2	—	1
	Lengyel Béla	3	3	3	2	3	3	3	3	3	—	2
	Nagyistók Imre	1	1	1	1	1	1	1	2	1	—	1
	Prösztel Nándor	2	3	3	3	3	3	2	3	3	—	1
	Riemer Ferenc	1	1	1	1	2	1	2	2	1	—	1
25	Roboz Pál	1	3	2	3	2	3	2	2	2	—	1
	Roskó Alajos	3	3	3	3	3	3	3	3	3	—	1
	Rottmann Márk ism.	3	3	3	3	3	3	3	2	3	—	2
	Rozinszky János	3	2	2	3	2	3	2	3	2	—	2
	Schreiber Gyula	3	3	4	4	3	4	4	3	3	—	2
30	Steiner Ferenc	2	3	2	3	3	2	2	3	3	—	1
	Szentes Ernő	1	2	1	3	2	3	2	2	1	—	1
	Tkács Ferenc	1	3	2	2	2	3	3	3	3	—	1
	Ujvárossy Bertalan	1	2	2	2	1	3	2	1	2	—	1
	Varga Lajos	3	3	3	3	3	3	3	3	3	—	1
35	Weiszhausz E. Fülöp	3	3	2	3	3	3	3	3	2	—	2
	Zaymusz Kálmán		k	i	m	a	r	a	d	t		

II. D. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szépírás	Testgyakorlás	Magaviselet
	Bátor Endre	1	3	3	3	2	3	2	2	—	1
	Bärnkopf Sándor	3	3	4	3	3	4	3	2	—	1
	Benedek Zoltán	2	3	3	3	3	4	3	3	—	1
	Berger Mór		k	i	m	a	r	a	d	t	
5	Bodnár Ferenc	1	3	4	3	2	3	3	3	—	1
	Brandner Andor	3	2	3	4	3	3	3	3	—	2
	Brünauer István	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Csákány Béla	2	2	3	3	3	3	2	3	—	2
	Fodor István	2	2	3	2	3	3	3	2	—	1
10	Fürstner József	2	2	2	2	3	3	3	2	—	1
	Halász Géza	1	1	2	2	1	3	2	2	—	1
	Holly Antal	2	3	3	3	3	3	3	2	—	1
	Huczka Pál	2	2	3	2	3	3	3	2	—	1
	Kalas István	3	3	3	3	3	3	3	3	—	2
15	Kamerlór Antal	1	2	2	2	2	3	2	2	—	1
	Kleiner Ferenc	2	2	2	2	1	2	2	2	—	1
	Kulin István	1	1	1	2	2	1	2	2	—	1
	Mahler Oszkár	3	2	3	3	3	3	3	3	—	1
	Marks Tibor	1	2	2	2	1	3	3	2	—	1
20	Mód József	1	3	3	2	2	3	3	2	—	1
	Pelle László	1	1	2	2	2	2	2	2	—	1
	Piller Károly	3	3	4	3	3	3	3	2	—	1
	Pomázi Ernő	2	2	3	3	3	3	2	3	—	1
	Rády István	3	3	4	4	3	3	3	3	—	2
25	Reiner Ferenc	1	2	2	1	1	3	3	2	—	1
	Rosenberg László	2	2	2	1	1	2	2	2	—	1
	Schwartz Géza	3	2	2	2	3	3	3	3	—	1
	Szabó Imre	1	2	2	2	1	1	1	2	—	1
	Tatay Imre		k	i	m	a	r	a	d	t	
30	Tauber László	4	3	4	3	3	4	4	3	—	1
	Ujhelyi Kálmán	2	3	3	2	2	3	2	2	—	1
	Veidinger György	2	3	3	3	3	3	2	2	—	2
	Veidinger Mihály	2	3	3	3	2	3	3	3	—	1
	Veisinger János	3	3	4	3	4	4	3	2	—	2
35	Weisz Imre	3	3	4	3	3	3	3	3	—	2
	Zielbauer Ferenc	3	3	4	3	3	3	3	3	—	2

III. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Testgyakorlás	Magaviselet
	Abt Rezső	2	3	3	2	2	3	3	3	—	1
	Almássy Andor	1	2	3	2	2	2	3	3	—	1
	Bán Imre	3	3	3	3	3	3	3	3	—	2
	Bezsilla László	1	3	2	2	2	2	3	2	—	1
5	Bretz Valér	1	2	2	2	1	2	2	2	—	1
	Erdős László	3	2	3	2	3	3	3	2	—	1
	Fellner Tibor	1	3	3	3	2	3	2	3	—	2
	Ferdinandy Géza	1	2	2	2	2	2	2	2	—	1
	Fleischer Ferenc	2	3	3	2	2	3	3	3	—	1
10	Furmann Ágoston	2	3	4	3	3	3	3	3	—	2
	Gedeon László	1	2	1	1	1	1	2	2	—	1
	Gertler Tibor	3	3	3	3	3	3	3	3	—	2
	Herceg Miklós	1	1	1	1	1	2	2	2	—	1
	Horváth Béla	1	2	2	2	1	1	2	2	—	1
15	Kandel Győző	2	3	2	1	2	3	3	3	—	2
	Keleti László	3	3	3	3	2	2	3	3	—	1
	Körmendy Lajos	1	2	2	2	2	2	1	1	—	1
	Künstler Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Lichtenstein Lázár	ne	m	te	tt	vi	zs	gá	la	to	t
20	Markóczy Guidó	1	2	1	1	1	2	2	2	—	1
	Márkus Imre	3	2	3	3	2	3	3	3	—	2
	Míkó Balázs	3	4	3	3	2	3	3	3	—	2
	Német Árpád	2	3	3	2	3	3	3	3	—	1
	Nösner Vilmos	2	3	4	2	3	2	3	3	—	1
25	Popper Ernő	1	2	1	1	1	2	2	2	—	1
	Radó Ferenc	3	2	3	2	2	2	3	3	—	1
	Reismann László	3	4	3	3	3	3	3	3	—	2
	Rostás Miklós	2	3	3	3	3	3	3	3	—	1
	Scheitzner Károly	2	3	3	3	3	2	2	2	—	1
30	Seiler Károly	2	3	3	3	2	3	3	2	—	1
	Szerencse Dezső	1	3	3	3	2	2	3	3	—	2
	Uhlig Kamilló	2	3	3	3	3	3	3	3	—	1
	Vadnay Endre	3	2	3	2	3	3	2	2	—	2
	Vállay Gyula	1	2	1	1	1	1	2	2	—	1
35	Várhidy Imre	2	3	3	1	2	2	3	3	—	1
	Weiszberg Móric	2	3	4	2	2	3	3	3	—	1
	Weiszhaus Zoltán	2	2	2	1	2	2	2	2	—	1
	Zeichmeister Aladár	2	4	4	3	3	3	3	3	—	1

III. B. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Magaviselet
	Adorján László	3	3	3	3	3	3	3	3	2
	Ádám János	1	1	2	2	1	1	1	2	1
	Bajtay József	3	3	3	3	3	3	4	3	2
	Barta Rezső	3	3	3	3	3	3	3	3	3
5	Beutel Zoltán	3	3	3	2	3	3	3	3	2
	Bley Miklós	3	1	2	1	2	3	2	3	1
	Breuer Simon	1	1	1	1	1	2	1	1	1
	Divald Károly	3	3	3	3	3	3	4	3	1
	Durmann Ede	3	3	3	3	3	4	3	3	2
10	Fábián Imre	3	3	3	3	3	3	4	3	2
	Ferpász Béla	1	2	2	2	1	3	3	1	1
	Gyulai Gyula	1	3	3	3	2	3	3	3	2
	Hercog László	3	3	3	3	2	3	3	3	1
	Ilóczky György	3	3	4	4	3	4	4	4	1
15	Kajdacsi Ferenc	1	3	3	3	3	3	3	3	1
	Kelchen Rezső	1	1	2	2	2	2	2	1	1
	Kirschner Endre	2	2	3	2	2	2	3	3	1
	Komjáti József	2	2	2	2	2	3	2	3	1
	Landherr Jenő	2	3	3	3	2	3	3	3	2
20	László Pál	1	2	3	2	2	2	3	3	1
	Lehóczky János	2	3	3	3	3	3	4	3	2
	Markos György	3	2	2	3	1	2	3	3	2
	Milch Mór	3	3	3	2	2	3	3	3	2
	Nagy László	2	3	3	3	1	3	3	3	1
25	Nébel István	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Orbán Antal	3	3	3	3	3	3	4	3	1
	Pauka Károly	1	1	2	2	1	2	2	2	1
	Pálfi Géza	1	3	3	3	2	3	3	3	1
	Pintér Gyula	1	2	2	3	1	3	3	3	1
30	Poór Pál	1	1	1	1	1	2	2	2	1
	Princz Rezső	3	2	3	3	2	3	3	3	1
	Riesz Lajos	2	3	3	3	2	3	3	3	2
	Rusznák József	2	2	1	1	2	2	3	2	1
	Seiden Zoltán	1	1	2	1	1	2	1	2	1
35	Sipos Simon	3	3	4	3	3	3	2	3	2
	Skaloud Ferenc	3	3	3	3	2	3	3	3	2
	Szovik János ism	3	3	3	3	2	3	3	3	1
	Török Béla	2	1	2	2	2	2	3	3	1
	Weisz Tibor	3	2	2	2	2	3	2	3	1
40	Wojticzky Jenő	2	2	1	2	2	3	3	3	1
	Wolsky Sándor	1	1	2	1	2	3	3	2	1

III. C. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Szabadk. rajz	Magaviselet
	Balás Ernő ism.	3	4	3	3	3	3	3	3	—	1
	Balázs László	3	3	2	3	3	3	3	2	-	2
	Beke János	3	4	3	3	3	3	3	3	—	2
	Bodai János	2	3	2	3	3	3	3	3	-	1
5	Bódogh János	2	3	4	3	3	3	4	3	—	1
	Czvitkovics Sándor		k	i	m	a	r	a	d	t	
	Farkas Ferenc	2	4	4	3	3	4	4	4	—	2
	Fischer István	3	3	3	3	3	3	3	3	—	1
	Gaal Elemér	3	3	4	3	3	3	3	3	—	2
10	Galambos Ferenc	3	4	4	3	3	3	4	4	—	2
	Gerstenbrein Károly	3	4	4	4	4	4	3	3	—	2
	Grünfeld Andor	3	3	4	3	3	3	3	3	—	2
	Haas Antal	3	3	3	1	1	3	3	3	—	1
	Hartl Leó	1	3	3	2	3	3	3	2	—	2
15	Heger Ferenc	1	2	2	1	1	2	1	2	—	1
	Héray Andor	1	2	2	2	1	1	1	1	—	1
	Hirsch Ferenc	3	3	3	3	3	2	3	3	2	1
	Hunfalvy Lajos	1	3	3	3	1	2	2	2	2	1
	Kalatovics Mihály ism.	3	3	4	3	3	3	3	3	—	1
20	Kardos Ferenc	3	3	4	3	3	3	3	3	—	1
	Kelemen János	3	4	4	3	1	3	4	4	—	2
	Kovács Lajos	3	3	4	3	3	4	3	4	—	1
	Lámer László	2	4	4	3	3	3	3	3	2	1
	Lauber József	3	4	4	3	3	3	3	3	—	2
25	Maszlay János ism.	2	3	3	3	3	2	2	3	—	1
	Mohos Ernő	1	3	3	3	1	2	1	1	1	1
	Orován Egon	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Ráday László	1	3	4	3	3	3	3	3	—	1
	Reiner Dezső	1	2	2	2	1	2	1	2	—	1
30	Ritzel József	1	3	3	2	3	2	1	2	2	1
	Roszinszky Emil	1	3	3	3	2	2	3	2	—	1
	Svarc István	2	3	3	3	2	3	3	4	—	1
	Schwartz Miklós	3	3	3	3	1	3	2	3	—	2
	Seewald Alfréd	3	4	4	4	4	4	4	3	—	2
35	Steiner Károly	3	4	4	3	3	3	3	3	—	1
	Stephanits István	1	3	2	2	2	2	2	2		1
	Stern Vilmos	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1
	Strausz László	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
	Szalay Zsigmond	1	3	4	3	4	3	3	2	1	2
40	Szilágyi Zoltán	1	3	3	2	1	3	2	2	1	1
	Szücs Gyula		3	3	3	3	2	2	2	2	1
	Takácsy Dénes	2	2	2	2	3	3	2	2	-	1
	Urbach Géza	2	3	2	2	2	3	2	2	—	1
	Vadász Gyula	3	4	4	4	3	3	4	4	—	2
45	Valek László ism.	1	3	3	3	2	3	2	2	—	1
	Ványi Jenő	3	3	3	3	3	3	3	3	—	2
	Weisz Alfréd	3	3	3	3	4	4	3	3	—	1
	Weisz Sándor	1	2	2	1	3	3	2	2	—	1
	Wilk Kamil		k	i	m	a	r	a	d	t	
50	Zaharia Gyula	1	3	3	3	3	3	3	3	-	1
	Zsolgya László	1	3	3	3	3	2	1	1	—	1

IV. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Magavisolet
	Bielek Gábor	1	3	3	3	2	3	4	3	1
	Bodai Jenő	1	4	3	3	3	3	3	3	2
	Fekete Győző	3	3	3	4	3	3	3	3	1
	Fendrich Arnold	2	2	1	3	2	2	3	3	1
5	Folkmann János	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Fritz Tibor	1	3	2	2	2	3	3	3	2
	Fürcht Jenő	2	3	3	3	2	3	3	3	2
	Gencsi Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Gertler Győző	2	3	3	3	2	3	3	3	1
10	Hirsch Imre	2	2	3	3	1	2	3	3	1
	Hofbauer Sándor	2	3	2	2	2	3	3	2	1
	Horner Imre	2	2	1	2	2	3	2	3	2
	Kárpáti Zoltán	1	2	2	2	2	2	3	3	1
	Köröndi Ödön	2	2	2	2	2	3	3	2	2
15	Kulcsár István	3	2	1	3	2	2	3	3	1
	Lakos Ferenc	1	2	1	2	1	1	1	1	1
	László Gyula	1	2	2	3	2	2	3	1	1
	Mérő József	2	2	3	3	2	3	3	3	1
	Molnár Sándor	3	4	3	4	3	3	4	3	2
20	Nágel Dénes	3	3	3	3	1	3	3	3	2
	Niegreisz Béla	2	3	3	3	2	3	3	3	1
	Németh Lajos	2	3	3	4	3	3	3	3	2
	Porges István	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Puck Béla	3	2	2	2	2	3	3	3	1
25	Reitzer György	1	2	2	2	1	1	2	2	1
	Stein Marcel	2	3	2	2	3	3	1	3	2
	Sulyák István	1	2	2	3	2	2	2	3	1
	Szabadi Elemér	1	3	1	2	2	2	3	3	1
	Szilágyi Rezső	k	i	m	a	r	a	d	t	
30	Tanka László		m	e	g	h	a	l	t	
	Tóth Elemér	2	2	2	3	2	3	3	3	1
	Vigh Viktor	3	3	3	3	2	3	3	3	2
	Vitek Tibor	1	3	3	3	3	3	3	3	1
	Weiszhausz Jenő	1	1	1	1	1	1	1	2	1

IV. B. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Magaviselet
	Benecsek Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Bodó Endre	2	3	2	2	2	2	2	3	1
	Brestyánszky Tibor	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Bukovics Ödön	1	3	3	3	3	3	3	3	1
5	Czinner Lajos	1	2	3	3	2	2	3	3	1
	Fábián László	3	4	3	3	3	3	4	3	1
	Feuer Gusztáv	1	2	3	1	2	2	3	2	1
	Follmann Dénes	1	2	1	1	2	1	2	1	1
	Gottlieb Tibor	1	3	3	3	3	3	4	3	2
10	Herczeg László	1	2	2	2	2	2	3	3	1
	Kampis Lajos	2	2	2	3	2	3	3	3	1
	Kartschocke Antal	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Kiss Lajos	2	2	2	3	2	2	2	3	1
	Lőwy László	2	4	3	3	3	3	4	4	2
15	Lőwy Sándor	2	3	2	2	2	3	3	3	1
	Marton Szilárd	1	3	3	1	2	2	2	2	1
	Mingovits Dezső	2	3	3	3	2	3	3	3	1
	Molnár Kálmán	2	2	2	2	2	3	2	3	1
	Mundy Károly	1	1	2	2	1	2	2	2	1
20	Német László	2	3	3	3	2	3	3	3	1
	Ochs Oszkár	1	3	2	2	1	2	3	3	1
	Puhr László	2	3	2	3	3	3	3	3	1
	Raksányi Géza	3	4	3	3	3	3	3	2	2
	Richter Mór	1	3	3	2	2	3	2	3	2
25	Rosenberg Béla	1	3	2	3	2	3	3	3	2
	Rusznyák István	1	2	2	2	1	2	1	3	1
	Schönfeld Árpád	1	2	3	3	2	2	2	3	1
	Steiner Jenő	3	3	3	3	2	3	3	3	1
	Szelőczei Dénes	2	3	2	3	2	3	2	2	1
30	Szlavicsek József	k	i	m	a	r	a	d	t	
	Timkó László	1	2	2	3	2	1	1	2	1
	Ungár Zoltán	2	3	3	3	2	3	3	3	2
	Varga Gyula	2	2	1	1	1	2	2	2	1
	Veress István	1	2	2	2	1	1	2	2	1
35	Vigady Vilmos	1	3	2	3	2	2	3	3	1
	Valdmann Dániel ism.	2	3	3	3	2	2	3	2	2

IV. C. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Magaviselet
	Bartalos Béla	1	2	2	2	3	3	2	1	2
	Bärnkopf Pongrácz	2	2	2	1	3	2	3	2	1
	Bercsényi Tibor	2	4	3	3	3	4	3	2	1
	Berta Károly	1	1	2	3	2	2	2	1	1
5	Czuczay József	3	2	3	4	3	3	4	3	1
	Demeter László	4	3	3	3	3	3	4	3	2
	Deutsch Miklós	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Engel Kálmán	4	3	3	3	4	3	3	3	2
	Frank Miklós	2	3	2	2	3	2	1	2	1
10	Gaál Egon	1	2	2	1	3	2	3	2	1
	Gaál Gusztáv	2	3	3	3	3	3	4	2	2
	Gálosi Lajos	4	3	3	3	4	3	4	4	2
	Gyárfás Mihály	2	2	2	2	2	2	1	2	1
	Halász István	3	3	2	2	3	3	2	2	1
15	Hornyák István	3	3	3	4	3	3	3	3	1
	Horváth Imre	2	3	3	3	3	3	3	2	1
	Jankó Antal	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Kácser Jenő	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Kende László	3	1	2	2	2	1	3	2	1
20	Kepes Tibor	2	4	3	3	3	3	3	3	2
	Komáromi Gyula	2	2	1	1	2	2	3	1	1
	Komáromi Sándor	k	i	m	a	r	a	d	t	
	Kosztka Árpád	2	2	2	3	3	2	3	3	1
	Koyer Károly	2	2	2	3	2	2	3	2	1
25	Ledovits József	4	3	4	4	4	4	4	3	2
	Miesz Béla	1	3	3	3	3	3	3	2	1
	Mihályffy Árpád	1	2	2	3	3	1	2	2	1
	Molnár László	3	3	3	3	3	3	3	3	2
	Müller Ferencz	2	3	3	3	3	2	2	3	1
30	Pelle János	1	3	2	3	3	2	3	3	1
	Prokle Lajos	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Rákosi Ottó	3	3	3	3	2	2	3	3	1
	Schönberger Sándor	3	3	3	3	3	3	3	3	2
	Sőlétormos István	1	3	3	4	3	2	3	2	1
35	Springer István	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Stancsich György	2	2	3	3	2	3	3	3	1
	Steiner Adolf ism.	3	3	3	4	3	3	3	2	2
	Stepán Ferencz	1	3	3	3	3	3	4	2	2
	Stern Árpád	2	3	2	3	2	2	3	3	1
40	Sternberg Béla	3	3	3	3	3	2	3	3	1
	Székely László	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Urbach Béla	2	2	2	2	3	2	2	2	1
	Vaday László	1	2	2	2	2	2	2	2	1
	Wrábely Béla	2	3	3	3	3	3	3	3	1
45	Zabb János	2	3	3	3	3	3	3	3	1

IV. D. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Term.-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló mértan	Magaviselet
	Almásy Jenő	k	i	m	a	r	a	d	t	
	Abelsberg Zoltán	2	1	2	1	2	1	1	2	2
	Bakos György	3	3	2	2	3	3	2	3	1
	Balázs György	3	2	3	2	1	3	3	3	2
5	Biszterszky Rezső	k	i	m	a	r	a	d	t	
	Bőhm Béla	3	3	4	3	3	4	4	3	2
	Bőhm Nándor	2	3	4	3	3	3	4	3	2
	Czeglédi József	2	3	3	3	3	3	4	3	1
	Csapó Ferenc	3	3	4	4	3	3	4	3	2
10	Dedinszky János	3	3	4	4	3	3	4	3	1
	Éberhardt József	k	i	m	a	r	a	d	t	
	Geleszka István	3	3	4	4	3	3	4	3	2
	Hajós György	3	3	4	3	2	3	3	3	1
	Harda Tivadar	3	4	4	4	3	3	4	4	2
15	Hébel Lajos	3	2	3	3	1	2	3	3	2
	Harmat Pál	1	1	2	1	1	1	1	2	1
	Káldi Pál	3	3	3	3	2	3	3	3	2
	Kecer Béla	3	3	4	3	3	3	4	3	2
	Kincler László	2	3	4	3	3	3	3	3	1
20	Kliment Ferenc	2	2	3	3	2	2	2	2	2
	Koós István	1	1	3	2	1	1	2	2	1
	Kulka János	3	3	4	3	3	2	3	3	2
	Lederer József	k	i	m	a	r	a	d	t	
	Lendvai András	1	3	3	3	1	3	3	3	1
25	Longhy Sándor	2	3	3	3	3	3	2	2	1
	Meisels Árpád	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Méhes Árpád	3	2	3	3	2	2	3	3	2
	Mészáros Géza	3	3	4	3	3	3	3	3	2
	Mohos Dezső	k	i	m	a	r	a	d	t	
30	Móri Károly ism.	2	2	3	3	3	3	3	2	1
	Nagy László	1	2	2	2	1	2	3	2	1
	Nemcsik Ferenc ism.	2	3	3	3	3	2	3	3	1
	Nolipa Károly	k	i	m	a	r	a	d	t	
	Omelka Ferenc	k	i	m	a	r	a	d	t	
35	Pichler Ede	2	2	3	2	2	2	2	2	1
	Schwartz László	3	4	4	4	3	4	3	3	2
	Singer Zoltán	k	i	m	a	r	a	d	t	
	Skrasek Antal	3	3	4	3	3	3	2	3	2
	Stancer Viktor	k	i	m	a	r	a	d	t	
40	Szabó Kálmán	2	2	3	2	2	2	2	2	1
	Sygall Ottó	k	i	m	a	r	a	d	t	
	Turóci Pál	k	i	m	a	r	a	d	t	
	Ujhelyi László	3	4	4	4	3	3	3	3	2
	Weisz László	3	3	3	3	3	3	3	3	2
45	Winter Jenő	3	2	3	3	2	2	2	2	1

V. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. pótló: Irodalom	Gör. pótló: Rajz	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Magaviselet
	Bajó Károly	3	3	4	—	2	2	3	3	3	3	2
	Balla Miksa	3	3	3	—	2	2	3	3	3	3	2
	Balogh Lajos	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
	Bercsi Antal	2	3	3	2	—	—	3	3	2	2	1
5	Bernád Henrik	3	3	4	—	3	3	3	3	3	3	1
	Breuer Béla	1	2	2	2	—	—	2	1	1	2	1
	Csáky Alfonz	2	3	4	—	2	3	3	3	2	3	1
	Csernusz László	3	4	4	3	—	—	4	4	3	4	1
	Csorba László	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	1
10	Darányi Rezső		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Dévény Andor	2	3	3	2	—	—	3	3	3	3	1
	Dobozi Pál		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Egerváry László	3	3	4	—	2	3	4	3	3	3	1
	Egyed László	3	4	4	3	—	—	4	4	3	4	1
15	Erdélyi András	2	3	3	2	—	—	3	3	2	3	1
	Erdős Sándor	3	3	3	—	2	3	3	3	3	2	1
	Éder Bertalan	3	3	4	—	3	3	3	4	3	3	1
	Farkas Gyula	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	1
	Feiermann Pál	2	2	2	2	—	—	3	2	2	2	1
20	Feldmann Ferenc	3	3	3	—	2	3	3	2	3	4	2
	Fischmann László	3	3	3	—	2	3	3	2	3	3	1
	Garfunkel Henrik	1	3	2	2	—	—	3	3	3	2	2
	Gergely Ferenc	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	1
	Glück Lajos	1	1	2	—	1	3	3	1	2	3	1
25	Godnantz Károly		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Goldblatt Béla	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1
	Gutwillig Sándor	3	3	2	—	2	3	2	2	3	3	1
	Gyenis Imre ism.	2	3	3	1	—	—	3	3	3	3	1
	Házy Ferenc	1	2	3	2	—	—	3	1	2	3	1
30	Heinrich Antal	2	3	3	—	2	3	3	3	3	2	2
	Heinzmann Ágoston	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	1
	Huszlicska László		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Illés Géza	3	3	4	2	—	—	3	3	3	3	1
	Kapuszta Károly	1	3	2	2	—	—	3	3	3	2	1
35	Kinizsi Sándor	3	3	3	—	3	2	3	3	2	2	1
	Koller Kálmán	2	3	3	—	2	2	3	2	2	3	1
	Kőváry János	3	3	3	3	—	—	3	3	3	4	2
	Krummer Géza		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Láng István	2	3	2	1	—	—	3	1	2	1	1
40	Leipold Lajos	1	3	3	—	2	3	2	2	3	3	1
	Leitersdorfer Ármin	2	3	3	—	2	2	3	2	3	3	1
	Lichtenstein Izor	2	3	4	3	—	—	3	4	3	3	1
	Liebermann Lajos	1	2	2	1	—	—	1	1	2	2	1
	Lindtner Attila	3	3	2	1	—	—	3	1	3	4	1
45	Markovics György		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Markovics István	3	3	3	—	2	3	3	2	3	3	1
	Molnár Dezső	2	2	3	2	—	—	3	2	2	3	1
	Mózes Gyula	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. pótló: Irodalom	Gör. pótló: Rajz	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Magaviselet
	Neuwirth Géza	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	1
50	Pfeifer Zoltán	2	3	3	2	—	—	3	2	3	3	2
	Pogány Tibor	2	3	3	—	3	1	3	2	3	2	1
	Roszival Károly		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Sándor László	1	1	2	—	2	2	2	1	2	2	1
	Schaffer Oszkár		k	i	m	a	r	a	d	t		
55	Schwartz Sándor	2	3	3	—	2	2	3	3	2	3	1
	Solt Elemér	1	3	2	—	2	3	2	1	3	3	1
	Stoll Jenő	1	2	2	1	—	—	2	2	2	2	1
	Szalai Tibor	3	4	3	—	3	3	3	3	3	3	2
	Szentgyörgyi József	2	3	3	—	2	1	3	3	3	3	1
60	Tretthán Béla	1	2	3	—	2	1	3	3	2	3	2
	Versitz Gyula	1	1	3	—	2	2	2	2	2	3	1
	Wagner Vladimir	2	3	3	1	—	—	3	2	3	3	1
	Weisz Zoltán		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Zacher Endre	2	3	3	—	3	3	3	3	2	3	1

V. B. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-pótló: Irodalom	Gör.-pótló: Rajz	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Szabadk. rajz	Magaviselet
	Bergl Béla	2	3	3	2	—	—	3	3	2	3	—	1
	Bessenyei László	3	3	4	—	2	1	4	3	3	3	1	2
	Bertója Sándor	2	3	3	—	2	1	3	3	3	3	1	2
	Boros Ferenc			k	i	m	a	r	a	d	t		
5	Buxbaum Jenő			k	i	m	a	r	a	d	t		
	Csaplár Jenő	1	2	2	3	—	—	3	2	2	3	—	2
	Deutsch Sándor	2	2	2	2	—	—	2	2	2	3	—	1
	Dirner János	2	3	3	3	—	—	3	2	3	3	—	1
	Eisler László	3	3	3	—	3	3	3	3	2	3	—	2
10	Fodor Géza	1	2	1	1	—	—	1	2	1	1	1	1
	Fodor István	1	2	2	2	—	—	2	2	2	2	2	1
	Frankl János	3	3	3	—	3	2	3	3	2	3	—	1
	Frőhlich Kálmán	2	2	3	—	2	2	3	3	3	3	—	1
	Hrenkó Ferenc ism.	2	2	3	2	—	—	3	2	2	3	—	1
15	Hribál Antal	1	2	3	—	2	2	3	3	2	3	—	2
	Hroziencsik Sándor	1	2	4	—	2	3	3	3	3	3	—	1
	Ilkovits Árpád	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	—	1
	Kácsor Lajos	1	2	2	2	—	—	2	2	2	2	—	1
	Kádár István			k	i	m	a	r	a	d	t		
20	Kemenes Endre	3	3	3	—	3	3	3	3	2	4	—	2
	Kovács János			k	i	m	a	r	a	d	t		
	Kupits János	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	—	1
	Kuvanek Béla	1	2	3	3	—	—	3	3	2	3	—	1
	Lantos Géza			k	i	m	a	r	a	d	t		
25	Mares László	1	2	3	—	1	3	2	2	1	2	—	1
	Mezey József	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	—	1
	Nagy Károly	1	1	2	2	—	—	1	1	1	2	—	1
	Neumann József	1	2	2	1		—	2	2	2	3	—	1
	Nyikos Imre	1	1	3	3	—	—	3	3	2	2	—	1
30	Olyeár Lajos	1	2	3	3	—	—	3	3	2	2	—	1
	Pálfi Mihály	1	1	1	2	—	—	1	2	1	2	—	1
	Renner Károly	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3	—	2
	Schiller Rezső	1	1	1	2	—	—	1	1	1	2	—	1
	Schönwald Ferenc	2	3	3	3	—	—	3	2	2	3	—	1
35	Strasser Ferenc	3	3	4	4	—	—	3	3	3	4	—	2
	Svarcz Gyula	2	3	3	3	—	—	3	3	2	3	—	2
	Szánthó Elemér	2	3	4	—	3	3	3	3	2	3	—	1
	Szegő László	3	2	3	—	3	3	3	3	2	3	—	1
	Székely Kálmán	2	3	3	3	—	—	3	2	2	3	—	2
40	Teszárs Géza	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	—	1
	Urbán Imre	1	2	2	3	—	—	2	3	2	3	—	1
	Wajdits Géza	2	3	4	—	3	3	3	3	3	3	—	1
	Varga Dénes	1	3	3	—	2	1	3	3	3	3	1	1
	Villányi Gyula	3	3	3	—	3	3	3	3	2	3	—	2

VI. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-pótló: Irodalom	Gör.-pótló: Rajz	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Magaviselet
	Antal Béla	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	1
	Balázs Lászó	2	3	3	4	—	—	3	3	3	3	1
	Bán Kálmán	3	2	2	—	2	1	3	2	3	3	1
	Blatt Géza	1	2	2	—	2	3	2	2	2	2	1
5	Blau Tivadar	1	2	3	—	2	3	2	2	2	3	2
	Breuer Lajos	1	1	2	2	—	—	3	2	1	2	1
	Bukovics Tibor	1	2	1	1	—	—	1	1	1	2	1
	Castelli Zsolt	1	3	3	—	2	1	2	2	1	2	1
	Dietzl László	2	3	3	—	2	2	3	3	3	3	2
10	Friml Géza	1	1	2	—	1	1	2	2	2	2	1
	Fritsch Antal	1	2	2	2	—	—	3	2	2	3	1
	Graf Béla	2	2	2	2	—	—	2	3	2	2	1
	Gregorius Nándor	1	2	3	—	2	2	2	2	2	2	1
	Grünfeld Ernő	1	1	2	2	—	—	1	2	2	2	1
15	Guttmann Árpád	1	2	2	—	1	2	1	2	2	2	1
	Gyomlay Béla	1	2	3	—	3	3	3	3	3	3	1
	Havas Tibor	1	1	1	1	—	—	2	1	1	2	1
	Hoffmann Árpád	2	2	2	1	—	—	2	2	2	2	1
	Ivánszky Imre	2	1	2	—	2	2	2	2	2	3	1
20	Jakubovics Jenő	1	3	2	—	2	2	3	2	3	2	1
	Jancsó Kálmán	1	1	3	—	1	1	2	2	2	3	1
	Kárász György	1	3	3	—	2	2	3	2	3	3	1
	Kerekes György	1	1	2	—	1	1	2	1	1	1	1
	Kis Elek	2	2	2	—	2	3	2	2	3	3	1
25	Klein Ákos	1	3	3	2	—	—	3	2	3	3	1
	Kohn Ferenc	2	2	3	—	3	3	3	2	3	3	1
	Kovács József	2	3	3	—	2	3	3	2	3	3	1
	Kozsik Lajos	1	2	2	2	—	—	3	1	2	3	1
	Kurcz Lajos	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	1
30	Langfelder István	3	2	3	—	1	2	3	3	3	3	2
	Marton Alajos	2	3	3	—	2	2	2	3	2	3	1
	Mayer Béla	1	1	1	1	—	—	2	1	2	2	1
	Medveczky István	1	2	3	3	—	—	3	3	3	4	1
	Mészáros Károly	1	2	1	1	—	—	2	1	1	1	1
35	Mészöly László	1	3	2	—	1	1	2	1	2	2	1
	Molnár Tivadar	1	1	2	—	2	3	3	3	2	3	1
	Nebel Béla	1	2	3	3	—	—	2	2	3	3	1
	Neu László	1	2	3	—	1	1	2	2	2	1	1
	Niegreisz László	2	2	2	—	2	2	3	3	2	3	1
40	Oeconomo György	1	3	4	—	3	3	3	2	3	3	1
	Pajor László	2	3	3	—	3	3	3	3	3	4	2
	Pirovich Zoltán	3	3	2	—	3	3	3	2	3	2	2
	Poltz László	1	3	3	—	2	3	3	3	3	4	2
	Pózner Vilmos	1	2	2	—	1	1	2	2	1	2	1
45	Püspöky Ferenc	1	2	3	—	2	2	3	2	3	3	1
	Radó István	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	2
	Révász Jenő	2	3	4	—	3	2	3	3	3	3	2
	Rózsa András	2	2	3	—	2	3	3	3	3	3	2

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-pótló		Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Magaviselet
					Irodalom	Rajz					
Sándor Győző	3	3	3	—	2	3	3	3	2	2	1
50 Schul Jenő	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
Strammer Ervin	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	1
Strammer Tibor	1	2	2	—	1	2	1	1	2	2	1
Szarvas Sándor	1	1	1	—	1	2	1	1	1	1	1
Wahl Andor	1	2	3	—	2	3	2	2	3	3	1
55 Weisz Károly	1	2	3	2	—	—	2	2	2	2	1
Weisz Sándor	1	3	2	—	2	3	2	3	2	3	2

VI. B. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-pótló: Irodalom	Gör.-pótló: Rajz	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Magaviselet
	Berta Vilmos	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
	Boros Dezső	2	3	4	—	2	3	4	2	3	3	2
	Borsiczky Miklós	1	3	3	—	1	1	3	2	2	3	1
	Braun Arthur	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1
5	Dusárdy József	1	2	3	—	2	2	2	1	1	2	1
	Eisemann Mihály	2	3	2	—	2	2	3	2	2	3	1
	Fellegi László	1	2	3	—	2	1	3	2	2	2	1
	Fränkel Imre	1	1	2	—	1	2	2	1	1	2	2
	Fürst Márton	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
10	Grünfeld Sándor	2	3	3	2	—	—	3	2	2	3	1
	Herczog Ernő	2	3	3	—	3	3	3	2	3	3	2
	Hornyák Nándor	2	2	3	—	2	2	3	2	2	2	1
	Ivánka Béla		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Klinghoffer Henrik	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
15	Lork Lajos	3	3	3	—	2	3	3	2	3	3	2
	Mirt Rezső	3	3	2	—	2	1	2	1	2	3	1
	Molnár Sándor	—	2	3	—	2	2	3	2	3	2	1
	Öszterreicher Olivér	2	2	3	3	—	—	3	2	2	1	1
	Palásthy István	1	2	2	—	2	2	3	2	2	3	1
20	Páll Jenő	2	3	3	3	—	—	3	2	2	3	1
	Peringer József	2	3	2	—	2	2	3	2	2	2	1
	Planer Ernő	1	1	2	2	—	—	2	1	1	2	1
	Raksányi Károly	1	3	3	—	2	1	3	2	2	3	1
	Roboz István	1	1	1	1		—	1	1	1	1	1
25	Romhányi István	1	2	3	—	2	2	3	1	2	3	1
	Ruttkay Imre	2	3	2	—	3	3	3	3	2	2	1
	Schiefner Kálmán	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	1
	Schönwald Imre	2	3	3	1	—	—	3	1	2	3	1
	Schlézinger Elemér	2	3	2	3		—	2	2	2	3	1
30	Somogyi Ernő	1	3	3	—	2	1	3	1	2	2	1
	Spitzer Jenő	1	2	3	2	—	—	2	2	2	3	1
	Stein László	2	3	3	—	3	2	3	1	3	3	1
	Sváb Dezső	3	3	3	—	3	3	3	2	2	3	1
	Szemere Béla		k	i	m	a	r	a	d	t		
35	Urbach Miklós	2	2	2	2	—	—	2	1	2	2	1
	Weisz Béla	2	2	3	3	—	—	3	1	2	2	1

VII. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-pótló: Irodalom	Gör.-pótló: Rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Magaviselet
	Ábrahám Gergely	2	3	3	—	3	3	4	3	3	4	2
	Balla Mihály	3	3	3	—	3	2	3	3	3	3	2
	Bán Tivadar	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
	Bauer Miksa	2	3	3	—	3	3	3	2	3	3	2
5	Benedek Béla	1	3	2	—	3	3	3	2	3	3	1
	Beretvás Endre	2	3	3	—	3	3	3	1	3	3	2
	Bihari László	1	1	2	—	1	3	2	1	3	3	2
	Biró György		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Braun Kálmán		k	i	m	a	r	a	d	t		
10	Buchner Béla	2	3	3	2	—	—	3	3	3	3	1
	Diénes Zoltán	2	4	3	3	—	—	3	3	3	3	1
	Fehér József	2	3	3	—	3	4	3	3	3	3	2
	Fényes György	1	1	1	1	—	—	1	1	2	2	2
	Fischel László	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	1
15	Follmann Jenő	1	1	1	2	—	—	1	1	1	1	1
	Földváry Ernő	2	3	3	—	3	3	3	2	3	3	1
	Füzesséry Tibor	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2
	Gaál György	1	2	2	—	1	3	2	1	2	1	2
	Göndör Lajos	1	2	3	—	2	1	3	2	3	3	1
20	Gregoriusz József	2	2	3	3	—	—	3	2	3	3	1
	Gyurkovich Tibor	1	2	2	—	2	2	2	1	3	3	1
	Hirschler Ferenc		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Irás Béla	1	3	3	—	2	1	3	3	3	3	1
	Ivanovszky Arthur	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	1
24	Káldi Tibor	2	3	2	—	3	3	3	2	3	3	1
	Kemény Gyula	1	1	1	1	—	—	1	1	1	2	1
	Klingenfeld Károly	2	2	2	—	1	3	3	2	3	3	1
	Kónya Sándor	1	2	2	2	—	—	2	1	3	3	1
	Kovatsits Lajos	3	4	3	4	—	—	4	3	3	4	2
30	Kölber Jenő	2	2	3	—	2	3	2	1	3	3	1
	Kugler Sándor	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
	Kulka Zoltán	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
	Leipold Elemér	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
	Lukács Lajos	1	2	3	—	2	1	3	1	2	2	1
35	Marcekits János		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Mayer Gyula	1	1	2	2	—	—	2	1	1	1	1
	Mészöly Elemér	1	2	2	2	—	—	3	2	3	3	1
	Mingovits István	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
	Molnár Szevér	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	1
40	Neumann Aladár	1	3	2	3	—	—	3	3	3	3	1
	Pajor József	1	2	2	1	—	—	3	2	3	3	1
	Paupert Oszkár	2	3	3	—	2	3	2	3	3	3	1
	Pirovich Lajos		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Potoczky Kálmán	1	2	2	2	—	—	1	1	1	2	1
45	Radnai Imre	3	2	2	—	2	3	3	2	3	3	1
	Radó Jenő	1	2	2	—	2	2	1	3	2	2	1
	Radó Károly	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
	Rostás Kálmán	1	2	2	2	—	—	2	2	2	3	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-pótló		Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Magaviselet
						Irodalom	Rajz					
	Schindelek Ferencz	1	2	2	—	2	2	2	1	2	2	1
50	Schulmann Mózes	1	2	3	3	—	—	2	2	3	3	1
	Schwarcz Ernő	1	1	1	2	—	—	2	1	3	3	1
	Schwartz Dezső	1	2	1	2	—	—	2	1	3	3	1
	Schwarczkopf Pongrác	2	4	3	—	3	3	4	3	3	3	2
	Somoghy Jenő	1	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2
55	Stobbe Ferenc	2	2	2	—	3	2	2	1	3	3	2
	Szárnovszky János	2	3	2	3	—	—	2	2	3	3	2
	Szeiler Emil	1	3	3	4	—	—	3	2	3	3	2
	Szénássy Ferenc	3	3	2	3	—	—	3	1	3	3	2
	Takách Antal	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	1
60	Tekula György	1	2	3	2	—	—	3	1	3	3	1
	Tóth Dezső	1	1	1	—	1	1	2	1	1	1	1
	Toutenuit Sándor	2	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1
	Török Tibor	3	3	2	—	3	2	3	1	3	2	2
	Valkó Géza	1	2	2	1	—	—	1	3	2	2	1
65	Zilzer László	2	2	3	—	2	2	2	1	3	3	2

VII. B. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-pótló: Irodalom	Gör.-pótló: Rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Magaviselet
	Bárdos Tibor	2	3	3	—	2	3	3	3	3	4	2
	Blau Emil	2	2	2	—	2	2	2	1	2	1	1
	Braun Kálmán	1	2	2	3	—	—	2	2	3	2	1
	Dancz Sándor	1	1	2	1	—	—	1	1	2	1	1
5	Deutsch István		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Elbert Jenő	2	3	3	—	2	2	3	3	3	3	1
	Georgevits János	1	3	3	—	2	2	3	2	2	2	2
	Jobst László	2	3	3	—	4	3	3	3	3	3	2
	Kirchner Lajos ism.	2	3	3	4	—	—	4	3	3	3	2
10	Kiszely Alajos		k	i	m	a	r	a	d	t		
	Klein Gergely	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
	Kohányi Károly	2	3	3	—	2	1	3	3	3	3	1
	Krausz Adolf	2	1	1	1	—	—	3	1	3	2	1
	Kupits Gyula	1	2	2	—	2	2	3	1	3	2	1
15	Lámer István	2	3	2	3	—	—	3	1	3	3	1
	Leidenfrost István	1	3	2	—	2	1	2	2	2	2	2
	Lindauer János	1	3	3	2	—	—	1	2	3	4	2
	Lőwinger Miklós	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
	Molnár Ferenc	1	3	2	—	2	1	3	2	3	3	1
20	Neumann Andor	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	1
	Öszterreicher László	2	2	3	—	2	3	3	2	3	3	1
	Pilcz Béla	1	3	3	3	—	—	3	2	3	3	1
	Polka Béla	2	2	3	—	3	3	3	1	3	3	2
	Schengengel Béla	1	3	3	—	3	2	3	2	2	3	1
25	Schwarz István	3	3	3	—	4	3	4	3	4	4	2
	Sós Leó	3	3	3	—	2	3	3	3	3	2	1
	Steiner Vilmos	1	2	1	2	—	—	2	1	1	3	1
	Suda Jenő	2	3	3	—	2	2	3	2	2	3	1
	Szalkai Géza	1	2	3	3	—	—	3	3	3	3	1
30	Szobonya Mihály	2	2	3	—	2	1	3	2	3	3	2
	Takáts Ferenc	vi	zs	gá	la	tl	an		m	ar	ad	t
	Tóth Zoltán	3	3	3	—	3	1	3	3	3	3	1
	Weisz Sándor	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2
	Zsolgya Árpád	1	2	1	1	—	—	1	1	1	1	1

VIII. A. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-pótló: Irodalom	Gör.-pótló: Rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsészet	Magaviselet
	Aczél Pál	2	2	3	—	1	2	2	2	3	3	2	1
	Adorján Béla	1	2	3	—	2	2	2	2	2	2	2	1
	Ambrózy Kálmán	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
	Bene Miklós	1	2	3	—	1	2	2	2	1	1	1	1
5	Bezsilla Nándor	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
	Bonitz Ferenc	2	3	3	—	1	3	3	3	3	3	3	1
	Böbl László	2	2	3	3	—	—	2	2	3	3	3	1
	Fellegi János	1	1	2	—	1	1	2	1	2	2	1	1
	Fellner Károly	1	2	2	—	1	1	2	2	1	1	2	1
10	Fodor László	2	2	3	—	3	2	3	2	3	3	2	1
	Gyermek László	1	2	3	2	—	—	2	1	3	3	2	1
	Husserl Tibor	1	3	3	3	—	—	2	2	3	3	2	1
	Kiss Gyula	2	3	3	—	2	3	3	2	3	3	2	1
	Kmety Elemér	2	2	2	—	2	3	2	2	3	2	2	1
15	Kunos Endre	1	2	2	—	2	3	2	2	3	3	2	1
	László Jenő	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
	Lorberer Árpád	1	2	2	—	2	1	2	2	2	2	2	1
	Machovitsch Antal	2	3	3	2		—	1	2	2	1	2	1
	Murarik Gábor	1	3	3	—	2	3	2	2	3	3	2	1
20	Nagy István	2	2	1	1	—	—	2	2	3	3	2	1
	Nyári Miklós	1	1	1	1	—	—	1	1	2	1	1	1
	Ralbowszky Vladimir	1	3	3	—	1	2	2	2	3	3	3	1
	Reichel Rezső	1	1	2	1	—	—	1	1	3	3	1	1
	Springer Béla	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
25	Sugár László	2	3	3	—	2	3	3	3	3	4	3	1
	Szántó András	1	2	3	1	—	—	1	2	3	3	2	1
	Woycsechowszky Vilm.	2	3	3	—	2	3	3	2	3	2	2	1

VIII. B. OSZTÁLY.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör.-pótló: Irodalom	Gör.-pótló: Rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsészet	Magaviselet
	Bielek Tibor	1	1	2	1	—	—	2	1	2	2	1	1
	Bittera Jenő	1	2	2	—	1	1	2	1	2	2	2	1
	Bossányi Jenő	1	3	3	—	2	3	3	2	3	3	3	2
	Élő Ignác	2	3	3	2	—	—	2	1	2	2	2	1
5	Glück Miklós	1	2	2	2	—	—	2	1	1	1	1	1
	Gyurkovics Sándor	1	2	1	—	1	2	2	1	1	1	1	1
	Horváth János	2	1	3	—	1	2	3	1	2	3	3	1
	Klein Miklós	2	3	3	—	2	3	2	3	2	2	2	1
	Koppendorfer Gyula	2	3	3	—	3	3	3	2	3	3	3	1
10	Ludvig Ákos	3	3	3	—	3	3	3	4	4	3	2	2
	Merk Sándor	3	3	3	2	—	—	2	2	3	3	2	1
	Neumánny Miklós	3	4	3	3	—	—	4	3	4	3	3	2
	Peér István	1	2	1	—	1	3	2	1	2	2	1	1
	Pesthy Pál			k	i	m	a	r	a	d	t		
15	Pillmann Béla	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	1
	Radocsay Tibor	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1
	Sághy László	3	3	3	—	2	3	3	3	3	3	3	1
	Schvarcz Imre	2	3	3	—	2	2	3	3	2	2	3	1
	Singer Edé	1	3	3	—	3	3	2	2	3	3	2	1
20	Sternlicht Alajos	1	1	1	2	—	—	2	1	1	2	1	1
	Szirtes Béla	vi	zs	gá	la	tl	an		m	ar	ad	t	
	Szold Endre	1	3	3	—	1	1	2	1	1	2	1	1
	Tehel István	1	2	2	2	—	—	2	1	1	2	2	1
	Tomcsányi Béla	1	2	2	—	1	1	2	1	1	1	2	1
25	Ujházy György	2	3	3	—	2	3	4	3	2	3	3	1
	Weisz Adolf	1	3	3	2	—	—	3	2	3	3	2	1
	Wigner Sándor			k	i	m	a	r	a	d	t		

XVIII.

Statisztikai kimutatás

a nyilvános tanulókról.

a) A tanulók összes száma osztályonkint.

	I. A.	I. B.	I. C.	II. A.	II. B	II. C.	II D.	III. A.	III. B.	III. C.	IV. A.	IV. B.	IV. C.	IV. D.	V. A.	V. B.	VI. A.	VI B.	VII. A.	VII. B.	VIII. A.	VIII. B.	Összesen
	osztályban																						
Felvétetett az egész év folyamán	54	54	66	46	45	36	36	38	41	51	34	36	45	45	64	44	57	36	65	34	27	27	981
Meghalt		1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Kimaradt	1	3	2	—	4	2	2	—	—	2	1	1	1	9	9	5	1	2	5	2	—	2	56
Az év végén volt	52	51	64	46	41	34	34	38	41	49	32	35	44	34	55	39	56	34	60	32	27	25	923
Osztályoztatott	52	51	64	46	41	34	34	37	41	49	32	35	44	34	55	39	56	34	60	31	27	24	920

b) A tanulók között vallásra nézve volt:

róm. kath.	gör. kath.	gör. kel.	ág. h. ev.	reform.	unitárius	izraelita	baptista	összesen
473	7	5	40	53	1	339	2	920

c) A tanulók között anyanyelvre nézve volt:

magyar	német	horvát szerb	tót	román	lengyel	orosz	francia	összesen
908	7	1	4	—	—	—	—	920

d) A tanulók nyelvismerete:

csakis magyarul beszél	hányan tudnak magyarul
789	920

e) A tanulók szülei között polgári állásra nézve volt:

Őstermelő			Iparos			Kereskedő és vállalkozó			Tisztviselő						
önálló			önálló			önálló									
nagybirtokos és bérlő	birtokos és bérlő	alkalmazott	nagyiparos	kisiparos	alkalmazott	nagykereskedő	kiskereskedő	alkalmazott	köztisztviselő (állami, hatósági)	magán és társulati	katona	másértelmiségi (orvos, ügyvéd, lelkész, tanár, tanító, mérnök, író, művész, stb.)	Személyes szolgálatból élő (munkás, napszámos, szolga)	Magánzó (nyugdijas, vagy tőkéjének jövedelméből stb. élő)	Összesen
—	5	21	9	154	91	19	103	124	49	48	17	135	39	106	920

f) A tanulók életkora december 31-én:

Osztály	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	20-nál több	Összesen
	életévét betöltötte													
I.	10	126	22	6	2	1	—	—	—	—	—	—	—	167
II.	—	18	96	29	11	1	—	—	—	—	—	—	—	155
III.	—	—	5	75	34	12	1	—	—	—	—	—	—	127
IV.	—	—	—	9	86	38	12	—	—	—	—	—	—	145
V.	—	—	—	—	4	51	30	8	—	1	—	—	—	94
VI.	—	—	—	—	—	5	64	18	2	1	—	—	—	90
VII.	—	—	—	—	—	—	1	55	24	9	2	—	—	91
VIII.	—	—	—	—	—	—	—	3	33	9	4	1	1	51
Összesen	10	144	123	119	137	108	108	84	59	20	6	1	1	920

g) A tanuló illetősége (a szülők lakása szerint)							h) A tanuló egészségi állapota				i) A tanulók magaviselete				j) A fegyelmi esetek száma			
							betegségi eset				hány tanuló kapott							
							nem járványos		járványos									
helybeli	pestmegyei	más megyebeli	horvát szlavonországi	fiumei	külföldi	összesen	könnyü	súlyos		meghalt	jó	szabályszerű	kevésbbé szabályszerű	rossz	osztályfőnöki megrovásban részesült	igazgatói megrovásban részesült	tanárkari megrovásban részesült	eltanácsoltatott
							osztályzatot											
774	95	51	—	—	—	920	2342	118	18	2	691	228	1	—	5	33	—	—

k) A tanulók mulasztása.

A mulasztott tanítási órák közül	I. A.	I. B.	I. C	II. A	II. B.	II. C.	II. D.	III. A.	III. B.	III. C.	IV. A.	IV. B.	IV. C.	IV. D.
	osztályban													
igazolt	924	667	1354	920	843	734	563	874	1030	1489	553	589	1195	604
nem igazolt	—	1	—	8	6	—	—	6	15	4	—	—	—	2

A mulasztott tanítási órák közül	V. A.	V. B	VI. A.	VI. B.	VII. A.	VII. B.	VIII. A.	VIII. B.	összesen	Hány tanuló nem mulasztott	Hány mulasztott igazolatlanul
	osztályban										
igazolt	1280	1072	1566	1127	2125	1038	516	613	21676	153	30
nem igazolt	4	—	3	—	33	2	—	22	106	—	—

Tanulmányi előmenetel

a rendes tantárgyakban.

		I. A.	I. B.	I. C.	II. A.	II. B.	II. C.	II. D.	III. A.	III. B.	III. C.	IV. A.	IV. B.	IV. C.	IV. D.	V. A.	V. B.	VI. A.	VI. B.	VII. A.	VII. B.	VIII. A.	VIII. B.	Összesen	%-ban
		osztályban																							
minden tantárgyból	jeles eredménnyel	3	—	3	3	3	2	1	1	—	2	2	2	2	1	3	3	—	5	2	2	4	—	44	4·78
	legalább jó eredménnyel	10	8	6	5	8	3	6	10	6	3	4	4	3	2	4	6	12	3	7	5	4	7	126	13·71
	legal. elégs. eredménnyel	26	33	36	25	23	28	17	21	27	22	21	25	27	16	35	24	38	25	45	19	18	16	567	61·63
	Összesen	39	41	45	33	34	33	24	32	33	27	27	31	32	19	42	33	50	33	54	26	26	23	737	80·12
elégtelen	egy tantárgyból	7	3	10	11	4	—	6	4	7	9	4	2	6	6	8	4	6	—	3	3	1	—	104	11·31
	két tantárgyból	3	6	2	2	3	–	2	1	—	6	—	1	4	2	3	1	—	1	2	1	—	—	40	4·35
	több tantárgyból	3	1	7	–	—	1	2	—	1	7	1	1	2	7	2	1	—	—	1	1	—	1	39	4·22
	Összesen	13	10	19	13	7	1	10	5	8	22	5	4	12	15	13	6	6	1	6	5	1	1	183	19·88
	Összesen	52	51	64	46	41	34	34	37	41	49	32	35	44	34	55	39	56	34	60	31	27	24	920	100·00

XIX.

Magántanulók.

Almásy Jenő IV. A.
Baranyi Károly ism. VII. B.
U. az a tanév végén VIII. A.
Biró György VII. A.
Csillag Elemér VIII. B.
Darabos Ferenc VIII. B.
Eberhardt József IV. D.
Hegyi Zsigmond VIII. A.
Hoffer József VII. B.
U. az a tanév végén VIII. B.
Korb Erzsébet VII. A.
Krummer Géza V. A.
Létmányi Margit VIII. B.
Lindenfeld Árpád VIII. B.
Markovits Béla VI. A.
Novák István VI. A.
Ottlik András ism. VI. A.
Pillarik Béla VII. A.
Pirovich Lajos ism. VI. B.
U. az a tanév végén VII. A.
Pulay Gyula VII. B.
Rónaszéki Imre ism. IV. B.
Schwartz István VI. B.
Simon Jenő IV. C.
Spiegel Aladár VII. A.
Stricker Jenő ism. VI. A.
Szilágyi Rezső IV. C.
Ternyei László ism. VI. A.

Minden tárgyból jeles	2	7·14%
Minden tárgyból jó	—	—·—
Minden tárgyból legalább elégséges	15	53 57%
Egy tantárgyból bukott	2	7·14%
Két tantárgyból bukott	8	28·57%
Több tantárgyból bukott	1	3·57%

XX.

A jövő 1915—16. tanévre vonatkozó értesítés.

Beiratás a tanév végén.

A beiratást a jövő tanévre már megkezdtük. Mostani növendékeinket ugyanis, akik az osztályozó értekezlet határozata alapján legalább *elégséges* bizonyítványt kaptak s akik itt akarva folytatni tanulmányaikat, felvételre jelentkeztek, már beírtuk a következő osztályba. Azoknak, akiket javító vizsgálatra utasítottunk, biztosítunk helyet, szabályszerű felvételüket azonban az aug. 30-án tartandó javító-vizsgálat eredményétől tesszük függővé. Ily eljárás mellett a szülők és tanulók nagy része fel van mentve attól az aggodalomtól s izgalomtól, amellyel itt a fővárosban a szeptemberi beiratás jár.

Beiratás az I. osztályba.

A beiratást az I. osztályba június utolsó napjain kezdjük és pedig oly módon, hogy az érdekelt szülők, vagy gyámok június hó 25—30. napján délelőtt 8—12 óráig az intézet igazgatóságának átadják a IV. elemi osztályt végzett tanulónak *iskolai bizonyítványát, születési anyakönyvi kivonatát, himlőoltási (újraoltási) bizonyítványát,* valamint *igazolványt (helyhatósági bizonyítványt vagy bejelentő-lapot) arra nézve, hogy a VIII., vagy IX. kerületben laknak.* Ezen okmányokat több, intézeti tanárból álló tanár átvizsgálja és ennek alapján az igazgatóság a beiratást *július hó 2-án d. e. 8 órakor végzi a* Tisztviselő-telepi áll. főgimnáziumban.

Megjegyezzük, hogy szívesen adunk helyet más kerületben lakó tanulóknak is, ha a VIII. kerület gyermekeit már elhelyeztük. Hogy elsőséget adunk a VIII. kerületben lakó szülőknek, azon nem fog senki megütközni, aki tudja, hogy más kerületi gimnáziumok is ezt a territoriális rendszert követik.

A beiratáshoz szükséges okmányok.

A szülők tájékoztatása végett megjegyezzük még a következőket: a gimnázium I. osztályába csak azon tanulók vehetők fel, akik a törvényes 9 éves kort elérték és akik a 12-ik évet még meg nem haladták, amit csak hiteles *anyakönyvi kivonattal* lehet igazolni és akik a IV. elemi osztályt az erkölcsi magaviseletből nyert jó érdemjeggyel s eredménnyel végezték.

Az intézetnek a IX. ker. Mester-utca 65. sz. alatt, illetve a Gr. Haller-u. barakk iskolában elhelyezett párhuzamos osztályai a jövő 1915—16. tanévben is ugyanezen helyen nyernek elhelyezést.

Ismétlő tanulók.

Idegen ismétlő tanulót semmi esetre sem veszünk fel, a mieink közül is csak azokat, akiket betegség akasztott meg a tanulásban.

Javító vizsgálatok.

Azok a növendékek, akik egy vagy két tantárgyból elégtelen osztályzatot kaptak s annak következtében javító-vizsgálatra, illetőleg osztályismétlésre utasíttattak, csak a sikeres javító-vizsgálat után tarthatnak igényt felvételre.

A javító-vizsgálat *engedélyezését minden esetben kérelmezni kell, és pedig egyszerü bélyegtelen folyamodványban a tanári testülettől, ha a tanuló egy tantárgyból bukott; 1 koronás bélyeggel ellátott kérvényben a tanker. kir. főigazgatótól, ha a tanuló két kötelezett tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, vagy ha csak egy tantárgyból is, de a magaviseletből kevésbbé szabályszerü jegye van.*

Mindkét rendbeli folyamodványok *az utolsó iskolai bizonyítvánnyal felszerelve* az intézet igazgatóságánál *f. évi július 3-ig nyújtandók be.* Később beérkezett folyamodványok tekintetbe nem vehetők. Két tantárgyból bukott tanulók, ha erkölcsi magaviseletből kevésbbé szabályszerü vagy rossz érdemjegyet kaptak, vagy ha ugyanazon tantárgyból mindkét félévben buktak, valamint több tantárgyból elégtelen bizonyítványt nyert tanulók *javító-vizsgálati engedélyt nem kaphatnak.*

A javító-vizsgálatok ideje aug. 30-án reggel 8 óra.

Beirás a tanév elején.

Szeptember 1-én (szerdán) 8—10-ig felvétetnek, amennyiben még hely lesz, a II—IV., szeptember 2-án (csütörtökön) ugyancsak 8—10-ig az V—VIII. osztályokba jelentkező tanulók.

A polgári iskolából gimnáziumba átlépni óhajtó tanulókat csak jeles bizonyítvány alapján bocsátjuk felvételi vizsgálatra aug. 30-án (reggel 8 órakor). *Felvételi és magánvizsgálatok.*

A VIII. osztályu magántanulókkal szeptember 1-én és 2-án tartjuk meg a vizsgálatot, hogy idejük legyen az érettségi vizsgálatra jelentkezni. A többi osztályokból jelentkező magántanulókat szeptember 3-án és 4-én bocsátjuk vizsgálatra.

A felvételi- és magánvizsgálatok legalább két nappal előbb jelentendők be.

A tankerületi kir. főigazgató ur rendelkezése szerint a szeptember havi (pótló- és javító) gimnáziumi érettségi vizsgálatok a jövő tanév elején a mi intézetünknél lesznek. Ezen vizsgálatokra julius hó 10-ig lehet jelentkezni. Azon tanulók azonban, kik a jövő tanév elején teendő osztály- vagy javító vizsgálat alapján bocsáttatnak érettségi vizsgálatra, szept. 1-én déli 12 óráig jelentkezhetnek.

Szeptember 9-én, reggel 8 órakor minden beírt tanuló megfelelő osztálya tantermében jelentkezni tartozik osztályfőnökénél, akinek összes igazolványait: úgymint felvételi jegyét, születési anyakönyvi kivonatát, a múlt évi iskolai bizonyítványát, himlőoltási, valamint újraoltási bizonyítványát átadja. Az osztályfőnökök e napon töltik ki az anyakönyvi lapokat és kijelölik a helyeket a tantermekben. *A tanév megkezdése.*

Beiratáskor minden tanuló fizet: *a)* a beiratási díj fejében 10 koronát, *b)* Értesítőre 1 koronát, *c)* az ifj. könyvtárra 2 koronát, *d)* énektanításért 1 koronát, *e)* intézeti jégpályára 1 koronát, *f)* tanulmányi kirándulásokra és a szemléltető oktatás céljaira 2 koronát, tintára 20 fillért, összesen tehát 17 korona 20 fillért. Ezen díjak alól nincsen felmentés. *Fizetendő díjak a beiratáskor.*

A *tandíj* egész évre 72 korona. Az intézetünkre nézve megállapított évi tandíjat a postatakarékpénztár útján kell lefizetni. A lefizetés a postatakarékpénztárnak bármely közvetítő (posta) hivatalánál történhetik. *Tandíj.*

A tandíjat négy egyenlő részletben legkésőbben október 15-éig, december 3-ig, március 15-ig és május 3-áig kell lefizetni. Az a tanuló, ki a tandíj-részleteket a jelzett határidőig le nem fizeti, az intézet tanulóinak sorából töröltetik, tekintet nélkül a mulasztást előidéző körülményekre.

A tandíjrészletek fizetése a postatakarékpénztári „befizetési lapok“ segélyével eszközlendő. A tanulók a befizetési lapot az intézetben jóval az esedékesség előtt kézhez kapják. A befizetési lapot a szövegnek megfelelően tintával, minden félreértést kizáró módon kell kitölteni és különös gond fordítandó arra, hogy a tanuló neve és az általa látogatott osztály olvashatóan legyen kiírva. A befizetési lap „szelvény“ és „elismervény“ elnevezésü részeit egymástól elválasztani nem szabad. A tulajdonképeni „befizetési lap“ és „könyvelési szelvény“ részeket a befizetés alkalmával a postaalkalmazott levágja és visszatartja, míg az „elismervényt“ aláírva és lebélyegezve a „szelvénnyel“ együtt a befizetőnek nyugtatványkép visszaadja.

Az így nyert elismervény a tanuló által megőrzendő és az igazgatónak vagy a tandíjkezelőnek felszólítására bemutatandó.

A póstatakarékpénztári befizetést vagy a tanuló maga, vagy célszerűbben helyette a szülő (gyám) teljesíti a legközelebbi postahivatalnál.

Ha a tanuló a befizetési lapot a tandíj befizetése előtt elvesztette, helyette újat kérhet a tandíjkezelő tanártól, de kivételesen történhetik a befizetés közönséges postautalvánnyal is, mely esetben a postautalványt a föladó: „A m. kir. postatakarékpénztárnak (budapesti VIII. ker. állami főgimnázium Tandíjkezelés-számla) Budapest“ címmel látja el és a nyert föladóvevénnyel igazolja a tandíjrészlet lefizetését.

Szegénysorsú, jeles vagy legalább jó előmenetelü és jó erkölcsi magaviseletű tanulók a tandíj elengedéséért folyamodhatnak; a gimnázium igazgatóságához címzett, szegénységi bizonyítvánnyal és a mult évi iskolai bizonyítvánnyal felszerelt kérvények szeptember 15-ig és február 1-ig az osztályfőnöknél nyújtandók be. — *Az I. osztályu tanulók azonban az első félévben nem tarthatnak igényt e kedvezményre, mivel még nem bizonyos, hogy beválnak-e a gimnáziumba.*

Kelt Budapesten, 1915. évi junius hóban.

Az igazgatóság.

XXI.

Az 1915-16. évben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. OSZTÁLY.

Balassa J. Kis magyar nyelvtan, I. rész, 4. kiadás.
Brózik-Létmányi. Földrajz, I. rész, 2. kiadás.
Fodor-Székely. Liber Sexti, I. rész, 3. kiadás.
Horti-Szinte. Rajzoló geometria, I. rész, 8. kiadás.
Kogutowicz. Földrajzi atlasz, 9. kiadás.
Lévay Ede. Számtan, 2. kiadás.
Négyesy L. Magyar olvasókönyv, I. rész, 4. kiadás.
Szterényi Hugó. Természetrajz, I. rész, 6. kiadás.
Vajda. Szépírási minták.

II. OSZTÁLY.

Balassa J. Kis magyar nyelvtan, II. rész, 4. kiadás.
Brózik-Létmányi. Földrajz, II. rész, 2. kiadás.
Fodor-Székely. Liber Sexti, I. rész, 3. kiadás.
Horti-Szinte. Rajzoló geometria, II. rész, 6. kiadás.
Kogutowicz. Földrajzi atlasz, 9. kiadás.
Lévay Ede. Számtan, 2. kiadás.
Négyesy L. Magyar olvasókönyv, II. rész, 3. kiadás.
Szterényi Hugó. Természetrajz, II. rész, 4. kiadás.
Vajda. Szépírási minták.

III. OSZTÁLY.

Balassa József. Rendszeres magyar nyelvtan, 2. kiadás.
Brózik-Létmányi. Földrajz, II. rész, 2. kiadás.
Fodor-Székely. Liber Sexti, II. rész, 2. kiadás.

Horti-Szinte. Rajzoló geometria, III—IV. rész, gimnázium számára, 5. kiadás.
Kogutowicz. Földrajzi atlasz, 9. kiadás.
Dr. Létmányi Nándor. Magyarország története.
Dr. Lévay Ede. Mathematikai és fizikai földrajz.
Lévay Ede. Számtan, 2. kiadás.
Négyesy. Magyar olvasókönyv, III. rész, 2. kiadás.
Timár. Német nyelv- és olvasókönyv, I. rész, 3. kiadás.

IV. OSZTÁLY.

Zlinszky A. Stilisztika és verstan.
Székely-Fodor. Liber Sexti, II. rész, 2. kiadás.
Horti-Szinte. Rajzoló geometria, III—IV. rész, 5. kiadás.
Lehr Albert. Arany: Toldi, 12. kiadás.
Mocnik-Lévay. Algebra, 13. kiadás.
Szterényi Hugó. Növénytan, 7. kiadás.
Timár. Német nyelv- és olvasókönyv, I. rész, 3. kiadás.
Ujházy László. A magyar nemzet történelme, II. rész, 3. kiad.

V. OSZTÁLY.

Ábel-Lévay-Polikeit. Mértan, I. rész, 6. kiadás.
Cserép. Görög olvasó- és gyakorlókönyv. I.
Cserép. Homéroszi görög nyelvtan, 2. kiadás.
Cserép. Szemelvények Ovidiusból, 3. kiadás.
Friml-Prónai. Görögpótló irodalmi olvasmányok.
Hittrich Ö. Római régiségek.
Kogutowicz. Történelmi iskolai atlasz.
Köpesdi-Cserép. Latin stilusgyakorlatok, III. rész, 2. kiadás.
Létmányi-Szende. Világtörténet, I. rész.
Mocnik-Lévay. Algebra, 13. kiadás.
Szterényi Hugó Állattan, 5. kiadás.
Timár. Német olvasókönyv, II. rész, 2. kiadás.
Wagner Horváth. Görög régiségek, 2. kiadás.
Zlinszky A. Szemelvények a nemzeti lyra köréből, 2. kiadás. (J. i. 44.).
Zlinszky A. Rhetorika.

Zsámboki. Ciceronis orationes pro Roscio et de imperio Gn. Pompei, 4. kiadás. (J. i. 27.)

VI. OSZTÁLY.

Abel-Lévay-Polikeit. Mértan, I. rész, 6. kiadás.
Badics Ferenc. Magyar irodalmi olvasókönyv, II. rész, 5-ik kiadás.
Bartal-Malmosi-Paulovics. Titi Livii ab u. c. I., XXI—XXII. rész, 5. kiadás.
Bartha-Prónai. Poetika, 2. kiadás.
Csengeri J. Aischylos Agamemnonja, 2. kiadás.
Csengeri. Latin stílusgyakorlatok, IV.
Cserép J. Római régiségek és irodalom.
Cserép J. Szemelvények Vergilius Aeneiséből. (Jeles írók 57.), 4. kiadás.
Cserép J. Homérosi görög nyelvtan, 2. kiadás.
Cserép J. Görög olvasó- és gyakorlókönyv. I.
Csiky Gergely. Sophokles Elektrája. (J. i. 52.), 2. kiadás.
Euripides. Iphigenia, ford. Kempf J., 2. kiadás.
Geréb. Szemelvények Xenophon, Herodotos, Platon műveiből, 3. kiadás.
Kogutowicz. Történelmi iskolai atlasz.
Létmányi-Szende. Világtörténet, II. rész.
Lutter. Logarithmustáblák, 16. kiadás.
Mocnik-Lévay. Algebra, 13. kiadás.
Schill. Görög irodalomtörténet, 4. kiadás.
Shakespeare. Coriolanus. (J. i. 2.), 5. kiadás.
Szterényi. Ásványtan és chemia, 5. kiadás.
Timár. Német olvasókönyv, II. rész, 2. kiadás.
Wagner-Horváth. Görög régiségek, 2. kiadás.

VII. OSZTÁLY.

Abel-Lévay-Polikeit. Mértan, II. rész, 5. kiadás.
Badics Ferenc. Magyar irod. és olvasókönyv, III. r., 5. kiad.
Bartha József. A magyar irodalom története, I. r., 2. kiadás.
Cserép. Sall. Crisp. Bellum Jug. et bellum Catilinae.
Cserép J. Római régiségek és irodalomtörténet, 6. kiadás.

Cserép J. Szemelvények Vergilius Aeneiséből. (Jeles írók 57), 4. kiadás.
Cserép J. Homérosi görög nyelvtan.
Geréb. Szemelvények Herodotosból, Xenophon és Platon műveiből, 3. kiadás.
Incze I. Demosthenes válogatott beszédei.
Kempf J. Szemelvények az Iliasból. (Jeles írók), 2. kiadás.
Kogutowicz. Földrajzi atlasz.
Kogutowicz. Történelmi iskolai atlasz.
Dr. Kovács Z. Fizika, 2. kiadás.
Köpesdy. Cicero orat. in Catilinam, 3. kiad. (J. i. 18.)
Létmányi-Szende. Világtörténet. III. rész.
Lutter. Logarithmustáblák, 16. kiadás.
Mocnik-Lévay. Algebra, 13. kiadás.
Schill S. Görög irodalomtörténet, 4. kiadás.
Dr. Szemák I. Német olvasókönyv, IV. rész, 5. kiadás.
Szilasi Mór. Szemelvények Thukydidesből, 2. kiadás.

VIII. OSZTÁLY.

Abel-Lévay-Polikeit. Mértan, II. rész, 5. kiadás.
Alexander B. Platon és Aristoteles, 5. kiadás.
Bartha J. Magyar irodalomtörténet, II. rész, 2. kiadás.
Csengeri J. Sophokles, Antigone, 2. kiadás.
Cserép J. Homérosi görög nyelvtan.
Cserép. Horatii Carmina.
Cserép J. Görög szemelv. Xenophon stb. műveiből, 3. kiadás.
Goethe-Maywald. Iphigenia. (J. i. 13.), 2. kiadás.
Szemák. Német tan- és olvasókönyv. IV. rész, 5. kiadás.
Dr. Kovács Z. Fizika, 2. kiadás.
Lutter. Logarithmustáblák, 16. kiadás.
Mocnik-Lévay. Algebra, 13. kiadás.
Schill Sal. Görög irodalomtörténet, 4. kiadás.
Schmidt Attila. Szemelvények Tacitus Annaleséből, 2. kiadás.
Dr. Kornis Gy. A pszichologia és logika elemei.
Ujházy. Magyarország oknyomozó története.
Zsámboki. A görög művészet és kiválóbb alkotásainak ismertetése, 2. kiadás.

Kötelező irodalmi olvasmányok:

III—IV. OSZTÁLY.

Madzsar. Irod. segédkönyvek.

V. OSZTÁLY.

Arany. Toldi estéje. (Magyar könyvtár 87—88.)
Arany. Toldi szerelme. (Magyar könyvtár 102—105.)
Jókai. Uj földesúr. (Magyar könyvtár 260—261.)

VI. OSZTÁLY.

Zrinyi. Szigeti veszedelem. (Jeles írók 71., vagy Magyar könyvtár 8.)
Arany. Buda halála. (Magyar könyvtár 137—139.)
Kisfaludy K. A kérők. (Magyar könyvtár 5.)

VII. OSZTÁLY.

Mikes K. Törökországi levelei. (Magy. könyvt. 196. K. vagy Jeles írók isk. tára 17.)
Bessenyei. Ágis v. A filozófus.
Fazekas: Ludas Matyi.
Gvadányi: Egy falusi nótárius budai utazása.
Kármán: Fanny hagyományai.
Csokonai: Dorottya.
Katona J. Bánk-bán. (Isk. könyvt. 10. sz.)
Bán Aladár. Segédkönyvek a magyar nyelv és irod. tanításához.

VIII. OSZÁLY.

Beöthy Zs. Széchenyi és a magyar költészet. (Isk. kvt. 4.)
Madách. Az ember tragédiája, 2. kiad. (Iskolai könyvtár 5.)

Segédkönyvek.

Csengeri. Homerosi világ.
Cserép. Római régiségek, 6. kiad.
Fodor-Roseth. Latin stilusgyakorlatok, I. rész, 2. kiadás.
Lasz Samu. Földrajzi olvasókönyv, I. r., I. oszt. számára.
Lévay J.-Vida A. Görög-magyar és magyar-görög szótár.
Mika. Történelmi olvasó III., IV., V., VI., VII és VIII. osztályok számára.
Orosz. Német stilusgyakorlatok, 4. kiadás.
Schmidt József. Latin-magyar és magyar-latin szótár, 3. k.
Simonyi-Balassa. Német-magyar és magyar-német szótár.
Simonyi. Latin szókönyv, 3 kiadás.
Szemák. Német nyelv- és gyakorlókönyv. V—VIII. r., 2. k.
Szőke A., Schmidt A. Latin-magyar és magyar-latin szótár.

Pótlás a harmadik cikkhez.

Az Értesítő szedése közben a következő adatoknak jutottunk birtokába :

Az 1901. évben érettségizett tanulók közül még a következők teljesítenek hadi szolgálatot:

Dr. Bársony Dezső (ügyvéd) vártűzérfőhadnagy.
Boronkay György (gazdatiszt) tűzérfőhadnagy.
Cserjés (Cseszkó) Károly (mérnök) müszaki hadnagy, erődítőtiszt.
Dr. Engelmann Géza (ügyéd, törv. jegyző) tart. hadnagy, ezüst- és arany vitézségi érmet kapott.
Dr. Farkas Zoltán (ügyvéd), kadét-őrmester, ezüst vitézségi érmet kapott (hadifogoly).
Halász Zoltán (hivatalnok) népfelk. önkéntes.
Dr. Holits Rezső (orvos) tart. főorvos.
Horváth Lóránt (műépitész) honvédfőhadnagy.
Járdek Andor (tanár) népfelk. önkéntes.
Dr. Kenszler Hugó (műtörténész) népfelk. önkéntes.
Dr. Mészáros János aktív ezredorvos.
Nagy Bódog aktív huszárfőhadnagy.
Przsbilla Jenő (hivatalnok) szekerészfőhadnagy.
Dr. Reinitz Miksa (fogorvos) tart. főorvos.
Szekeres Andor (mérnök) kadét-őrmester.
Vágó Győző (iparművész) kadét-őrmester.
Dr. Véssei (Weisz) Ede (hivatalnok) tűzérfőhadnagy.
Weisz Gyula (hivatalnok) kadét-őrmester.

TARTALOM-JEGYZÉK

		Oldal
I.	Balogh Dezső †	3
II.	Az állampolgári nevelés és a háboru	5
III.	Volt tanítványaink a háboruban	21
IV.	Az 1914—15. iskolai év rövid története	28
V.	Iskolaorvosi jelentés	35
VI.	Tanári kar	38
VII.	A tanárok irodalmi és társadalmi működése	44
VIII.	Tananyag és tankönyvek	46
IX.	Irásbeli dolgozatok	65
X.	Rendkivüli tantárgyak	67
XI.	Tanári könyvtár	69
XII.	Ifjusági könyvtár	71
XIII.	Kimutatás a szertárak gyarapodásáról az 1914—15. tanévről	73
XIV.	A „Segitő-egyesület“ az 1914—15. iskolai évben	77
XV.	Ösztöndijak	79
XVI.	Érettségi vizsgálat az 1914—15. tanévben	81
XVII.	Érdemsorozat	83
XVIII.	Statisztikai kimutatás	112
XIX.	Magántanulók	114
XX.	A jövő 1915—16. tanévre vonatkozó értesítés	115
XXI.	Az 1915—16. évben használandó tankönyvek jegyzéke	119
	Pótlás a harmadik cikkhez	125